

LÆKJARTORG BORGARALIND

Forhönnun

21. febrúar 2023

KARRES
BRANDS

SP(R)INT STUDIO

EFNISYFIRLIT

SÝN / LYKILRÝMI REYKJAVÍKUR

Margbrotinn miðbær	06
Samkoma	06
Grunnstoð borgarinnar	06

SÉRKENNI LÆKJARTORGS

Sagan mætir framtíðinni	10
Rými flæða og samkomustaður	10

HÖNNUNAR OG RÝMISLEGUR STRÚKTÚR

Landslag sem leikvöllur	14
Nýsköpun og söguleg arfleifð	14
Samfella rýma	15
Grænar vörður og hlið	15
Vatn á torginu	16
Lykilbyggingar, gamlar sem nýjar	16

SVEIGJANLEIKI Í NOTKUN

Fjölnýtanlegt rými	18
Torg fyrir allar árstíðir	18
Útifundir	18

FORHÖNNUN

Afstöðumynd	22
Snið af svæðinu	24

YFIRBORD

Almenn nálgun varðandi hellulögn	30
Tveir möguleikar varðandi hellulögn	30
Stærð hellusteina og samsetning	34
Samsetning mynsturs: Grunnreglur	34
Hellusteinsmynstur	35
Hlutfall basaltsteina eftir svæðum	36
Hellusteinar við sökkul byggingar	37
Leiðilínur og áherslumerkingarsvæði	38

VEGGIR OG BRÚNIR

Almenn nálgun	42
Grunnreglur	42
Séreinkenni veggja og brúna	42
Efni og viðhald	42
Staðsetning veggja og brúna	44
Veggir og brúnir, kennideili	45
Deili - Veggur 1 & 2	46
Deili - Veggur 3	48
Deili - Veggur 4	50
Þrívíddarmynd - Veggur 1 & 2	52

GÖTUGÖGN

Almenn nálgun	56
Grunnreglur	56
Séreinkenni götugagna	56
Efni og viðhald	56
Baugsbekkur	58
Söluturnsbekkur	62
Leikbekkur og gróðurker	66

BAUGUR

Hlutverk Baugsins á torginu	72
Baugur sem sýningarrými	72
Leiksvæði	72
Uppbygging form Baugsins	74
Baugur - Þakmynd	76
Deili - Þakprófill af Baugnum	78
Deili - Súlur	79

LÝSING

Hagnýt lýsing	84
Upplifunarlýsing	84

BLÁGRÆNAR OFANVATNSLAUSNIR

Vatn á torginu	90
Græn svæði	90
Deili - Gosstútar í gangstétt	94
Deili - Brúareining	95

GRÓÐUR

Almenn nálgun	98
Lágur grasgróður	98
Tré	98
Árstíðabundinn hönnun	98
Sumar	100
Haust	100
Vetur	101
Vor	101
Staðsetning platna	102
Plöntun laukplantna	103
Tré	104
Landslag/Landmótun grænna beða	106
Grænt svæði 1	107
Grænt svæði 2	108
Grænt svæði norðaustur	110

NEYÐARAKSTUR, AÐFÖNG OG HJÓLASTÆÐI

Samnýtt svæði og hjólastæði	114
Neyðarakrein	114
Sorptunnur	114
Rafmagn	114
Einföld og nútímaleg götugögn	114

LAGNIR NEÐANJARÐAR

Staðsetning lagna neðanjarðar	116
-------------------------------	-----

VIÐAUKI

SÝN / LYKILRÝMI REYKJAVÍKUR

MARGBROTINN MIÐBÆR

Reykjavík sem fjölbreytt og iðandi borg endurspeglast í margvíslegum birtingarmyndum og væntingum um borgarrými sem hvetja íbúa og gesti til að hafa samskipti sín á milli innan þessara rýma.

Ásýnd borgarinnar er margbrotin klippimynd gamalla og nýlegra bygginga, notalegra rýma og stórra útisvæða sem og hverfulum og varanlegum samskiptum. Borgarbúar eru framsýnir en um leið meðvitaðir um að varðveita sameiginlega arfleifð.

Með hönnun okkar að Lækjartorgi og aðliggjandi götum þess er tekið mið af þessum margbrotna veruleika. Við staðsetjum okkur á gatnamótum rómantískrar götummyndar Reykjavíkur og nýs borgarrýmis, á gatnamótum fortíðar þorpsins og framtíðar borgarinnar. Á mótum borgaralegra viðburða og hversdagslífs. Á mótum náttúrulegs og iðandi mannlífs.

Hið rýmislega samhengi Lækjartorgs, Bankastrætis og Austurstrætis er í dag mósaík svæða innan miðbæjarins sem hvert og eitt hefur sín sérkenni. Má þar nefna Arnarhól, Ingólfstorg, Hörpu og Austurvöll. Lækjartorg með sitt sérkenni er staðsett í miðju þessara margbrotnu borgarauðkenna. Þekktur áfangastaður í borgarlandinu, sem er bæði sérstakur en um leið hluti af hinu stærra samhengi miðbæjarins. Staður sem trúr arfleifð sinni en um leið djarfur og framsýnn. Fullkomin birtingarmynd sálar Reykjavíkur.

SAMKOMA

Með hinu nýja Lækjartorgi er litið til hins margbrotna hlutverks torgsins og þess félagslega margbreytileika sem það þjónar. Um leið er leitast við að viðhalda hlutverki þess að skapa tengingar milli aðskilinna svæða og ólíkra hlutverka. Hér er sótt í sögu svæðisins og leitast við að skapa sterk sérkenni fyrir torgið til framtíðar.

Hin nýja sjálfsmynd Lækjartorgs beinist að því viðvarandi hlutverki þess að vera í senn samkomustaður, staður samfélags, daglegs lífs og borgaralegrar samkoma. Hagnýtir innviðir, karakter torgsins og þægindi þess eru nútímaleg og framsýn á meðan rýmið er áfram hvati fyrir varanlegt hlutverk þess að vera staður þar sem fólk hittist.

Lækjartorg er ekki aðeins samspil samfélaga, sjálfsmyndar og borgarlífs heldur tvinnast þar saman einnig borg og náttúra. Lækjartorg mun standa á mótum borgar og gróskumikillar náttúru. Hér er á ferðinni ný nálgun við að bjóða náttúruna áfram velkomna inn í borgina - ekki rómantísk eða afritun heldur túlkun náttúru og þeirrar merkingar sem hún getur haft í borgarmynd samtímans. Við leggjum til sviðsmynd þar sem vatn spilar stórt hlutverk, sköpun góðs nærveðurs og notkun gróðurs fyrir fólkið. Rýmið verður almenningsrými án aðgreiningar í oft köldu og hvössu loftslagi Lækjartorgs og stuðlar að vistlegra útiumhverfi sem hvetur til dvalar í félagslegri velferð Reykjavíkur.

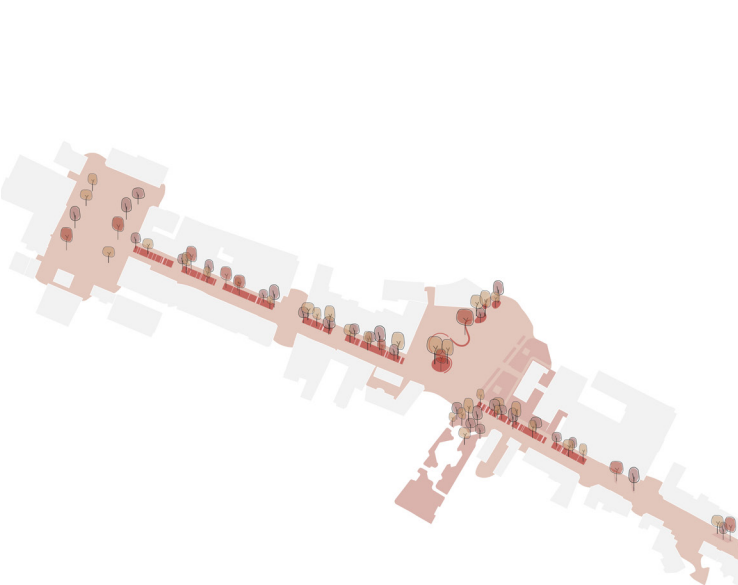
GRUNNSTOÐ BORGARINNAR

Borgarrými hönnunarsvæðisins er gríðarlega þýðingarmikið sem mikilvægur austur-vestur borgarás Reykjavíkur og lykiltengi innan göngu- og verslunarkjarna borgarinnar með Lækjartorg sjálft sem eitt í röð mikilvægra borgarrýma á þessari leið.

Rýmið mun styrkja gangandi flæði í átt að Bankastræti, Ingólfstorgi og yfir torgið í átt að Reykjastræti um Hafnarstræti og meðfram Lækjargötu. Einnig mun Lækjartorg gegna því hlutverki sem anddyri að Hafnartorgi sem er nýjasta verslunarsvæðið í miðborginni.

Þetta áberandi borgarrými gegnir einnig mikilvægu hlutverki sem grænn norður-suður borgarás meðfram Lækjargötu frá Hörpu og höfninni að Tjörninni og virkar sem græna gáttin að Kvosinni frá Hafnartorgi, Bankastræti, Arnarhól og Bernhöftstorfu.

Lækjartorg er stoð og gátt fyrir Reykjavík, bæði á smærri mælikvarða staðbundinna gatna og torga sem og í hinu stærra samhengi borgarinnar. Þar sem nokkrir lykilásar borgarinnar koma saman, þar sem landslag breytist, þar sem borgarlíf og athafnalíf á sér stað og þar sem ólíkir eiginleikar gamalla og nýrra borgarrýma skarast.

Austur-vestur borgarás

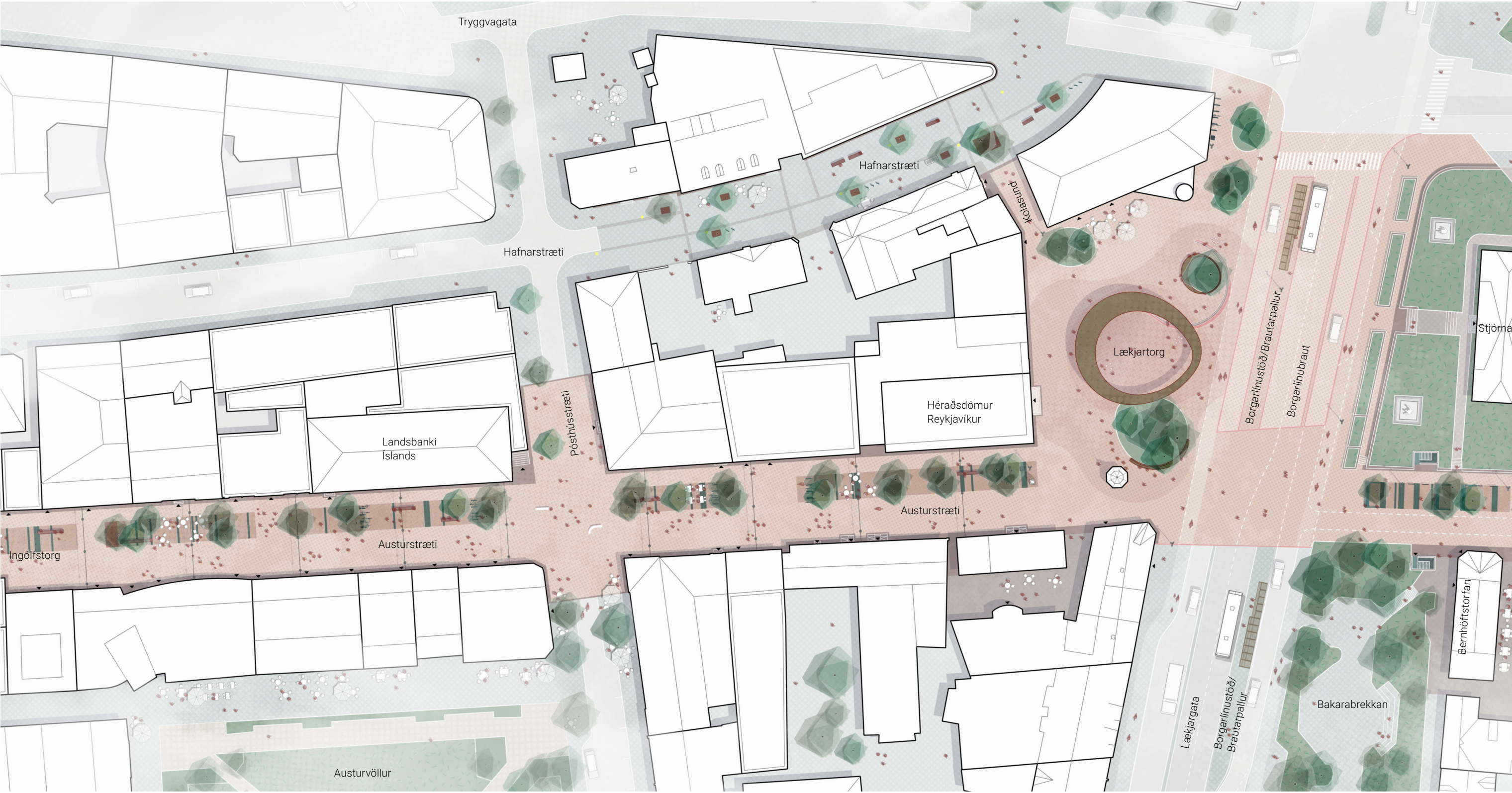

Grænn norður-suður borgarás

Lækjartorg er gátt Kvosarinnar

SÉRKENNI LÆKJARTORGS

SAGAN MÆTIR FRAMTÍÐINNI

Lækjartorg hefur í gegnum tíðina verið vettvangur til að leiða íbúa Reykvíkinga saman, hvort sem fólk hittist óformlega; sem samgöngumiðstöð og félagsrými eða til að hýsa stóra útifundi. Við viljum færa þetta líf aftur á torgið með því að sýna fortíð þess, byggja á núverandi stöðu þess sem burðarlið í borgarlífi og gönguleiðum Reykjavíkur, ásamt því að varpa fram nýrri framtíð nútímaborgar fyrir rýmið.

Í gegnum söguna hafa miðlægir þættir í breytilegu formi alltaf verið til staðar á torginu t.a.m. klukkan, strætisvagnabiðstöðin, almenningssíminn, söluturninn, útimarkaðir, tónleikar o.s.frv. Nýtt sérkenni Lækjartorgs kemur nú aftur í formi baugs, sem endurskilgreinir torgið bæði rýmislega og hlutverkslega. Baugurinn er hannaður sem miðpunktur torgsins sem á að endurlífga svæðið með því að leiðarljósi að torgið endurheimti sitt sögulega mikilvægi í Reykjavík.

Söguleg landslagsauðkenni og mannvirki eru einnig dregin fram og tekin til greina. Fyrri lækjarfarvegur er endurtúlkaður í nýjum vatnspáttum og basalt brún sem minnir á lækjarfarveg með grýttu seti sínu. Gamli söluturninn er fluttur og endurnýjaður sem mikilvægur þáttur í daglegu lífi torgsins. Turninn fær sterka sjónræna viðveru, er leiðartæki, athafnahnútur og félagslegur miðpunktur.

Ný, fjölnota, nútímaleg og endingargóð götugögn í háum gæðum gegna mismunandi hlutverkum yfir daginn, vikuna, árstíðina og árið. Markmiðið er alltaf að auðvelda og hvetja til þægilegrar hreyfingar og samskipta á torginu.

Með endurskipulagningu á torginu og nýju yfirbragði þess er leitast við að viðhalda góðu gönguflæði um torgið og hlutverki þess sem opnu rými lyft upp. Hér er hugsað sérstaklega fyrir gangandi umferð. Einnig er leitast við að byrgja ekki fyrir útsýni til Arnarhóls og Stjórnarráðsins, Bankastrætis og Lækjargötu.

RÝMI FLÆÐA OG SAMKOMUSTAÐUR

Lækjartorg hefur jafnan gegnt lykilhlutverki í lífi Reykjavíkinga bæði sem samgöngumiðstöð, lykilgatnamót á mörgum gönguleiðum, aðsetur stjórnsýslu og dómsvalds, vettvangur borgaralegra samkoma, hátíðahalda og mótmæla. Nýja Lækjartorgið á að vera sveigjanlegt í notkun og koma til móts við þá sem dvelja 5 mínútur, 30 mínútur eða 2 klukkustundir á torginu.

Hin nýja hönnun byggir á og styrkir núverandi flæði og virkni gangandi vegfarenda svo tryggja megi að Lækjartorg haldi mikilvægum sessi í borgarlífinu en gefur einnig til kynna og lítur einnig til framtíðarþarfa. Þannig mun torgið einnig þjóna þeim sem bíða eftir Borgarlínunni.

Fjölbreytileiki rýma og notkunar hvetja vegfarendur til að staldra við. Hér verða kjöraðstæður til að halda borgaralegar samkomur og viðburði af mismunandi gerðum og stærðum. Lykilatriði er að tryggja að Lækjartorg sé þægilegt og öruggt rými sem nýta megi á öllum árstímum og allan sólarhringinn.

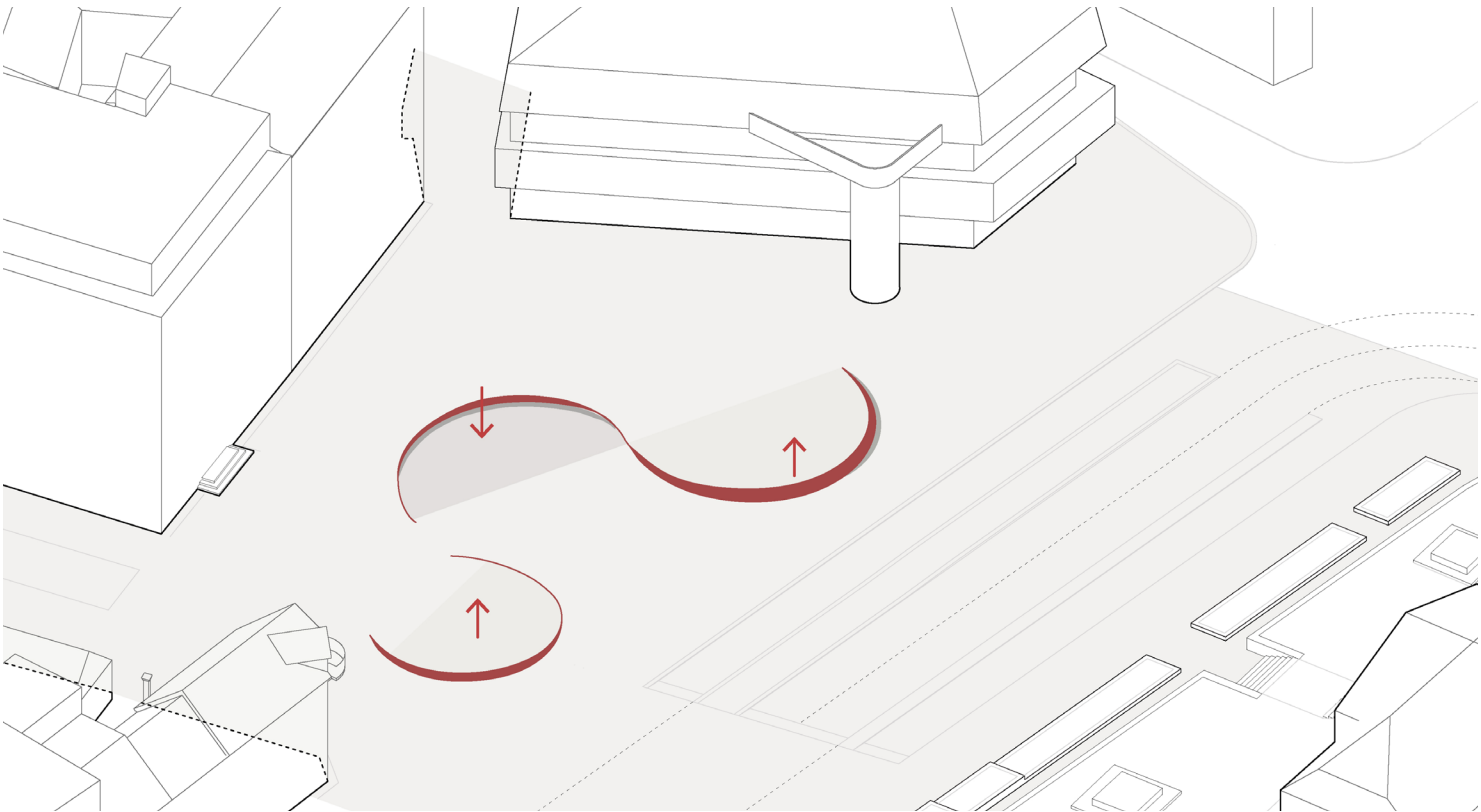

HÖNNUNAR STRÚKTÚR / RÝMISLEGUR STRÚKTÚR

LANDSLAG SEM LEIKVÖLLUR

Ný landslagsmótun á torginu er kynnt með uppbotum í gangstétt sem skilgreina ný rými og skapa nýjar brúnir. Uppbotunum er ýtt upp í landslaginu sem gróðursetningar-, sætis- eða pallrými og ýtt niður til að skapa miðrýmið í borgaralindinni. Þessi inngrip ramma einnig inn útsýni á mikilvægar byggingar, í sínu borgarsamhengi.

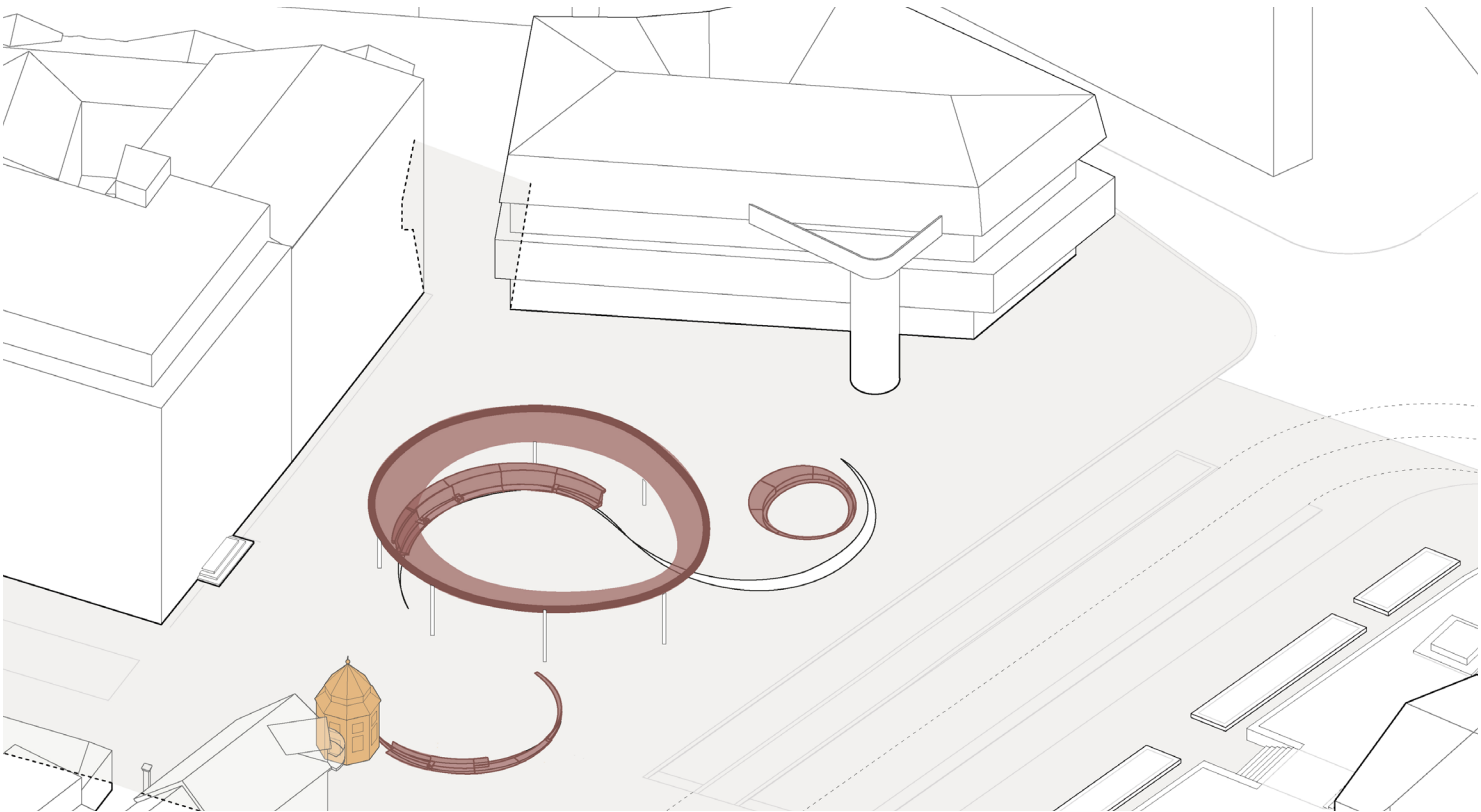
Skurðirnir sýna einnig lagskiptingu sem ríkulegt basalt með grósku af seti sem sjást frá toppi til botns. Aðlaðandi nýr þáttur sem hægt er að hita upp til að hvetja til notkunar.

NÝSKÖPUN OG SÖGULEG ARFLEIFÐ

Á þessum skurðum hvíla nútímaleg og margnota götugögn sem skapa sérstöðu torgsins. Áhersla verður lögð á fjölbreytilega nýtingarmöguleika götugagnanna og þægindi notenda.

Hér má sjá bekkinn við borgaralindina (bakið er hátt og má einnig nota sem borð), hringlaga bekk sem einnig getur gegnt hlutverki sem leiksvæði, einfalda timburbekki, bauginn og endurnýjaðan söluturn.

SAMFELLA RÝMA

Þetta uppbrot, rými og skipulag borgargólfsins er hægt að skilgreina í átta undirsvæði á og við torgið:

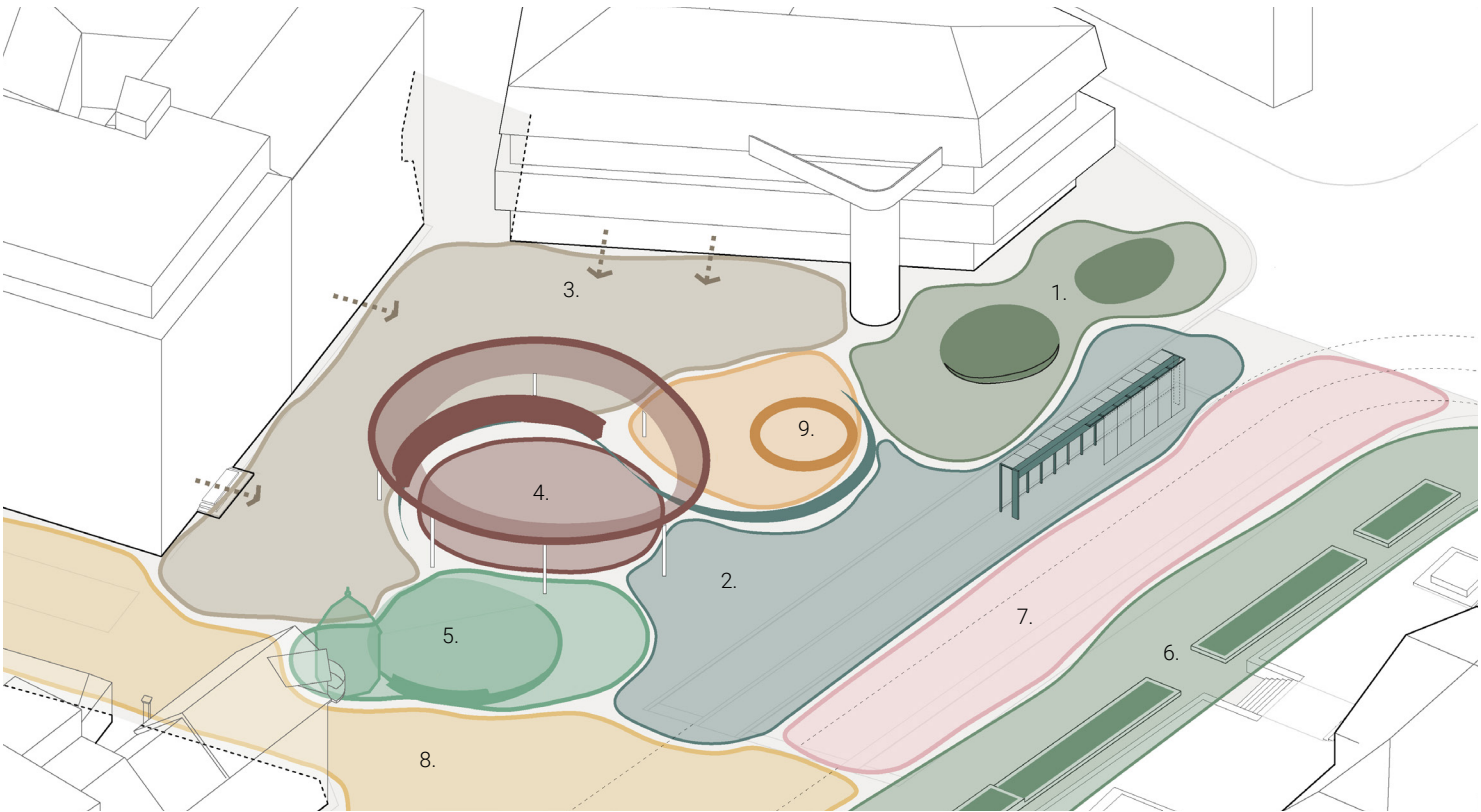
1. Græn "hlið" að Arnarhóli
2. Forrými Borgarlínustöðvar við Lækjartorg með upphækkuðum palli, leikvelli og biðplássum fyrir strætó og Borgarlínu
3. Sólríkt, opið og fjölnýtanlegt rými meðfram norður- og vesturhliðum núverandi bygginga
4. Borgaralind og baugur
5. Borgargarður með gamla söluturninum
6. Framhlið Stjórnarráðsins
7. Borgarlínubraut
8. Borgarásinn Austurstræti / Bankastræti
9. Upphækkaður miðjupallur

Þessi rými starfa saman eða sjálfstætt sem öflugt kerfi sem gerir það t. d. að verkum að Lækjartorg er líflegt torg fyrir eða eftir tilkomu Borgarlínunnar.

GRÆNAR VÖRÐUR OG HLIÐ

Sérhver inngangur að torginu er auðkennilegur með þétt gróðursettum trjám sem skapa grænar vörður og hlið að hjarta torgsins.

Sem vörður í þéttbýli, fanga þær athygli og draga gesti að Lækjartorginu en undirstrika um leið jaðar torgsins.

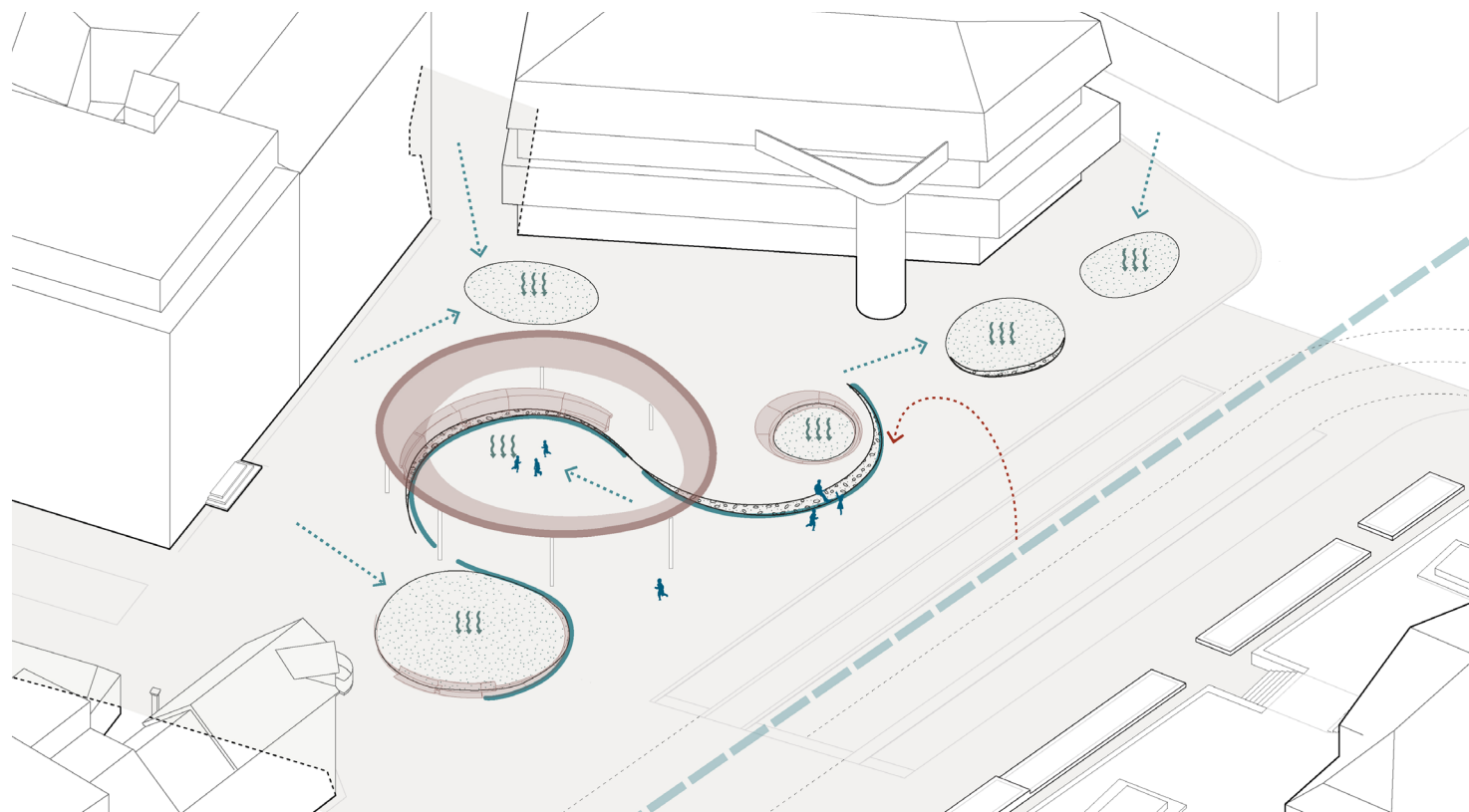
VATN Á TORGINU

Vatn er notað sem lifandi þáttur sem vísar til sögulegrar lækjarfarvegur og fyrr um sameiginlegs vatnsbóls en gegnir einnig ýmsum hlutverkum eftir notkun og árstíð. Það birtist sem lindir sem, ásamt frárennslisraufinni, beinir vatnsrennsli yfir torgið að borgaralindinni sem gæti einnig virkað sem "endurskinslaug" og leiksvæði.

Söguleg lækjarlína endurspeglast í fínlegri rennu sem liggur meðfram botni pallvegsins og inn í borgaralindina. Ásýnd pallvegsins er einnig ítarlega hönnuð með basalt áferð þar sem basaltsteinarnir smám saman stækka í átt að grunninum, og minnir á náttúruleg setlög.

Upphitað vatn gæti virkað sem uppspretta hlýju til að hvetja til nýtingar á torginu á kaldari mánuðum auk þess að framkalla umhverfisáhrif eins og gufu, mistur o.fl.

Hægt er að kveikja eða slökkva á þessum þáttum eftir notkunarkröfum en hafa alltaf lágmarks sjónræn áhrif á torgið. Fínar línur í gangstéttinni, lagðar innan gangstéttarmynstursins, virka bæði sem niðurfall og gosbrunnur. Mjög breytilegur, líflegur og einkennandi þáttur sem getur engu að síður horfið þegar þess er óskað.

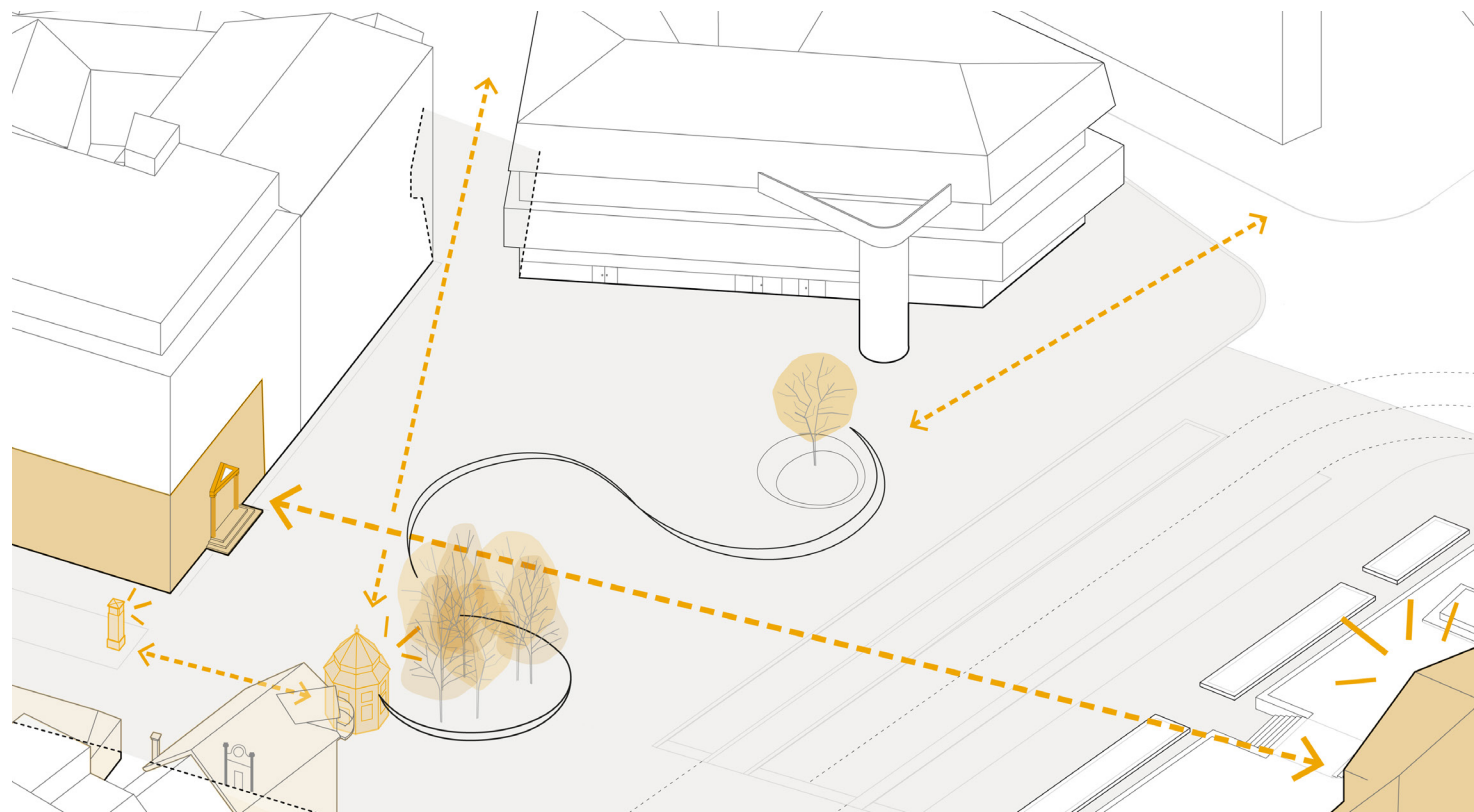
LYKILBYGGINGAR, GAMLAR SEM NÝJAR

Mikilvægi markverðra borgarbygginga helst með því að viðhalda óhindruðum sjónrænum tengslum milli sögulegra framhliða og rýma eins og Stjórnarráðsins, Héraðsdóms og Arnarhóls.

Söluturninn er endurnýjaður og endurstaðsettur á jaðri Lækjartorgs og Austurstrætis til að virkja torgið enn meir í tengslum við göngugötuna í daglegu lífi. Söluturninn gegnir einnig því hlutverki sem "endastöð" þegar litið er niður í átt að Lækjartorgi frá Bankastræti. Á sama hátt ætti að kanna möguleikann á endurtúlkun „Persil klukkunnar“, sérstaklega tengt almenningssamgönguhlutverki torgsins sem borgarlistaverk eða ljósvörpun frá bauginum.

Sem nýtt og mikilvægt fjölnýtanlegt borgartákn, rammar baugurinn inn borgaralindina og er mikilvægur skipulagsþáttur á torginu. Baugurinn gegnir ýmsum hlutverkum eftir því hvaða notkun er æskileg, allt frá daglegri lýsingu til sviðsljósa, ljós-og myndvörpun,

afgjafa og er grunnur að skipulagi fyrir smærri viðburði sem stóra. Notuð eru efni sem eru bæði áþreýfanleg, hlý og kunnugleg en einnig er hægt að bæta við skjólveggjum og skjólpaki sem geta veitt aukin þægindi, umgjörð eða vettvang fyrir t. d. tímabundnar sýningar og listaverk.

SVEIGJANLEIKI Í NOTKUN

FJÖLNÝTANLEGT RÝMI

Hönnun og skipulag torgsins í heild sinni og smærri rými þess ásamt meðfylgjandi fjölnota borgarþáttum eru óendanlega aðlögunarhæf til að tryggja í grundvallaratriðum sveigjanlega notkun. Torgið mun bjóða uppá rými og virknimöguleika til að standa undir margs konar gerðum og stærðum viðburða, samkoma og árstíðabundinna þarfa en veitir einnig margvísleg tækifæri fyrir margs konar daglega notkun. Lækjartorg á að verða órjúfanlegur hluti af daglegu borgarkerfi Reykjavíkur og viðvarandi þáttur í daglegu lífi íbúanna.

Margir þessara íhluta gætu einnig verið skilgreindir að hluta af almenningi eða notendum sem sveigjanleg rými eða þætti, í formi breytinga á lýsingu eða ljósvörpun, tímabundinna viðbóta við bauginn o.s.frv. Þessum þáttum gæti einnig verið breytt með árlegum viðburði í stöðugri þróun og orðið vettvangur fyrir opinbera list o.fl. Lækjartorg á því að þjóna ólíkum hópum Reykvíkinga og gesta.

Torg sem við heimsækjum aftur og aftur allt árið.

TORG FYRIR ALLAR ÁRSTÍÐIR

Þessir mjög aðlögunarhæfu þættir lengja notkunarmöguleika Lækjartorgs í gegnum breytilegar árstíðir.

Eðli málsins samkvæmt má reikna með að torgið sé mest notað á sumrin sem vettvangur/rými fyrir útiveru á sólríkum stöðum og meðfram suður-hliðum bygginga. Á veturna verður rýmisnotkun einbeittari í kringum ljósa- og hitakerfi þar sem fólk safnast saman á þessum upphituðu og skjólsælum svæðum torgsins.

Á sumrin mun vatnið á torginu skarta sínu fegursta með gosbrunnum sem virkja og bjóða upp á leik í almenningssvæðinu.

Á veturna er vatnið t. a. m. notað til að hita rýmið eða skapa þokuáhrif. Á þessum árstíma er lýsingin frá baugnum sterkust, og getur baugurinn ásamt skjólveg-gjunum veitt skjólgóð sæti í lokuðu rými fyrir viðburði.

Á öllum tímum ársins gæti söluturninn útvegað heita eða kalda drykki, dagblöð, miða í leikhús eða bíó, og gegnt því hlutverki sem fundarstaður og leiðartæki. Söluturninn gæti orðið að nýju staður þar sem fólk mælir sér mót og hittist.

ÚTIFUNDIR

Á opnari vesturhellingi torgsins gætu verið árstíðabundnar eða vikulegir markaðsbásar, til dæmis ferðamannasölur, matarhátíðir, Hönnunarmars, jóla- eða þjóðhátíðarmarkaðir.

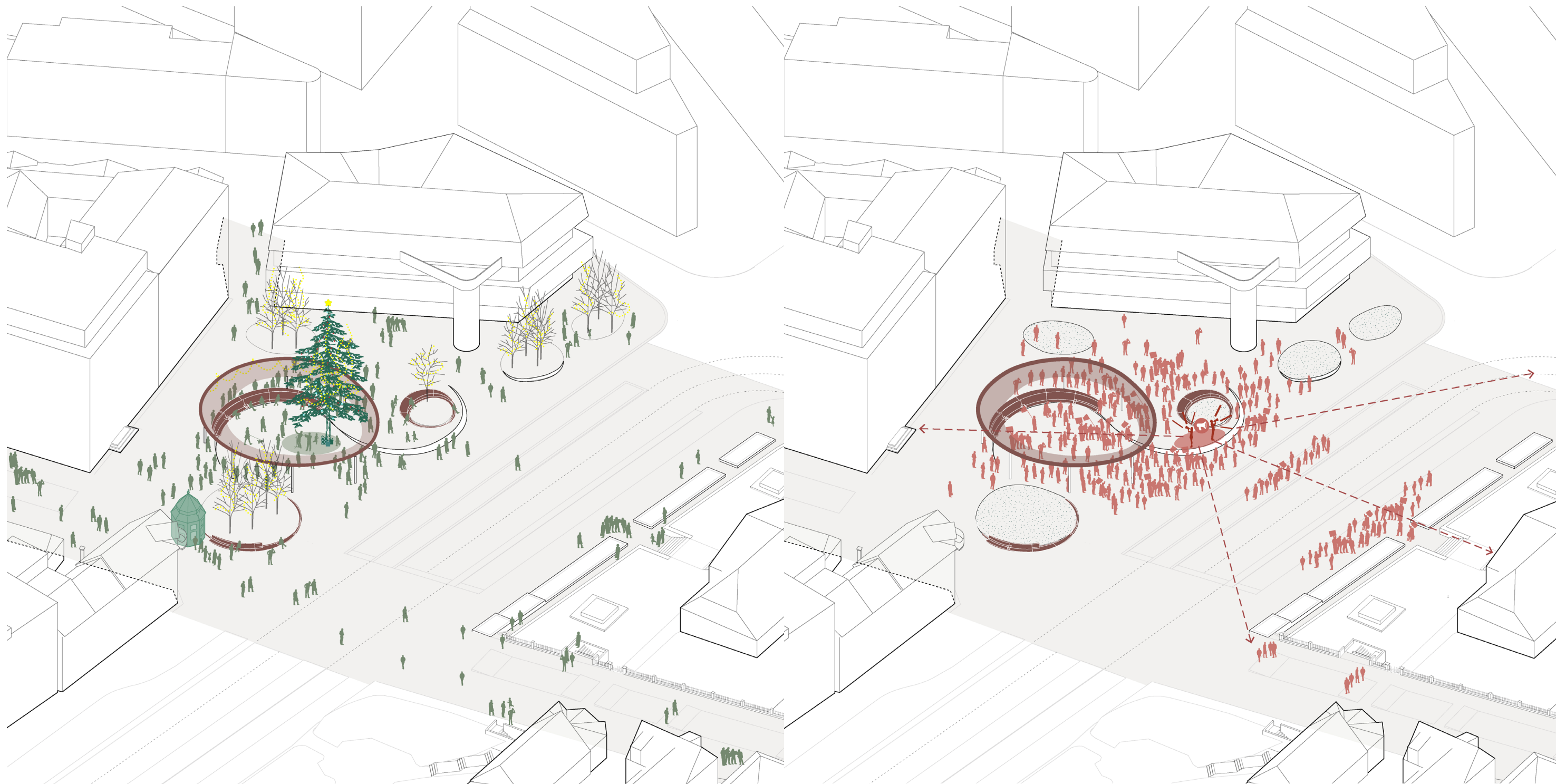
Það er fjöldi mögulegra viðburða sem geta átt sér stað á torginu. Frá litlum mælikvarða (tónlistarflutningur, ljóða-og bóklestur o.s.frv.) sem miðast við pallinn eða sætiskantana til miðlungs mælikvarða í kringum borgaralindina (matar- eða barnahátíð, lítil mótmæli o.s.frv.) og allt til viðburða af stórum stærðargráðum (t.d. Vetrarhátíð eða stór mótmæli) um allt torgið og sem geta færst eftir þörfum í nærliggjandi götur eins og Austurstræti eða Lækjargötu.

Rafmagn, lýsing, tímabundið skjól og skýr rýmisskipan yrði veitt með bauginum.

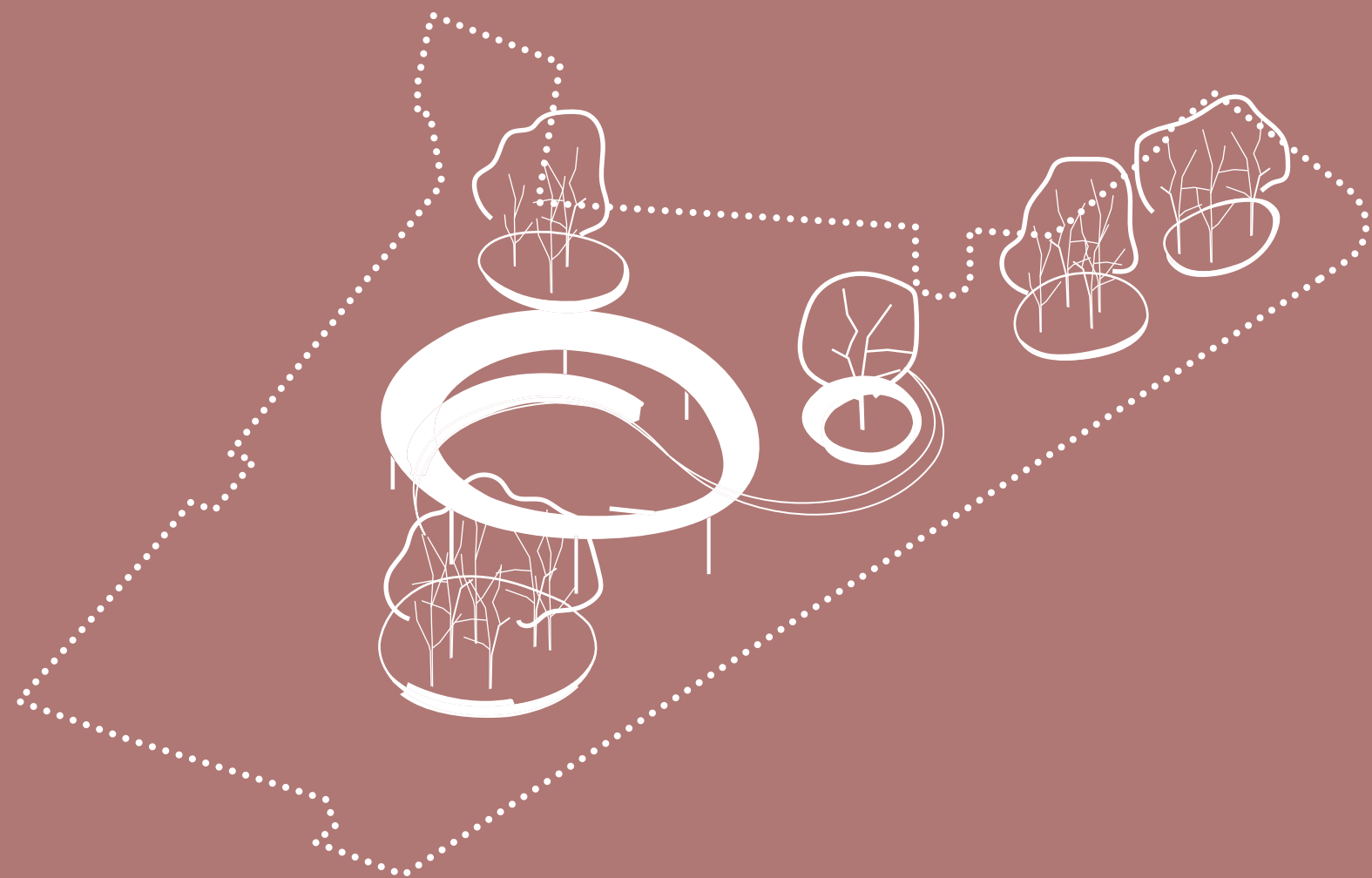
Upphækkaður miðjupallur og aðliggjandi samkomurými torgsins getur verið vettvangur margvíslegra borgaralega viðburða, t.a.m. útifundi, ræður og mótmæli.

Fjöldi framhliða bygginga innan sem utan torgsins sem snúa að þáttum þess og rýmum gerir mannfjöldanum kleift að safnast saman og horfa í átt að Héraðsdómi, Arnarhóli eða Stjórnarráðinu.

FORHÖNNUN

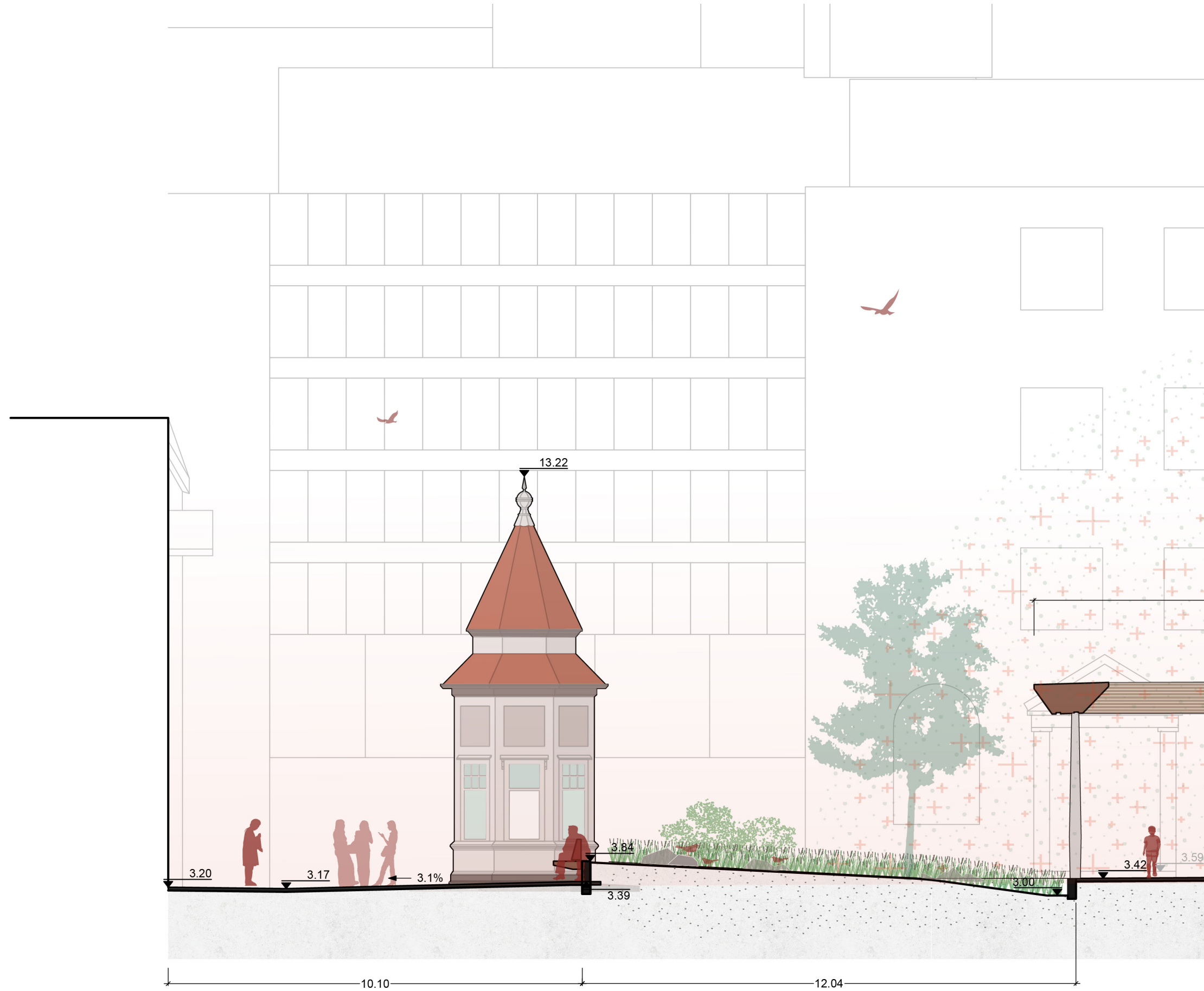
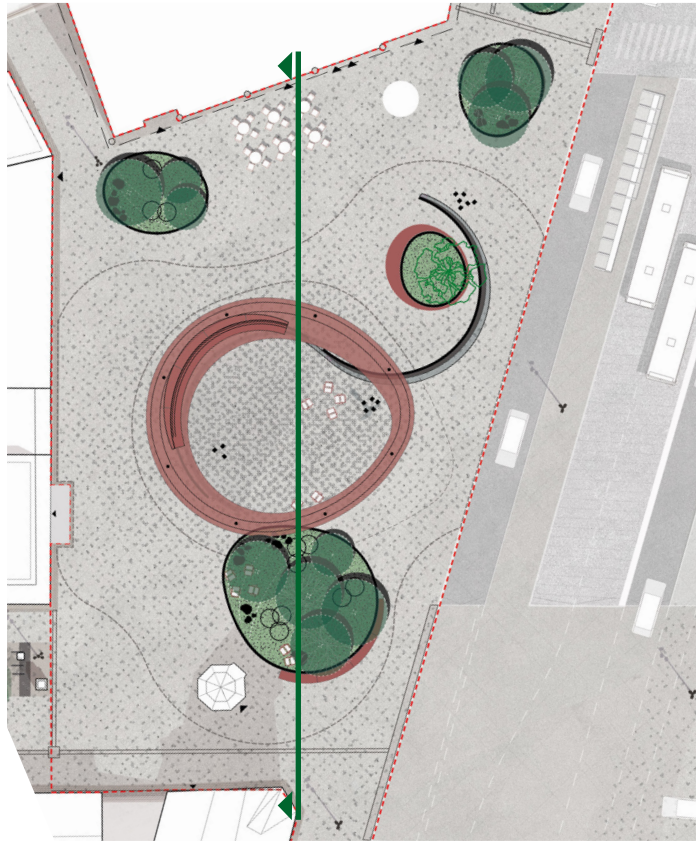
FORHÖNNUN

SKÝRINGAR

- 1 Baugurinn
- 2 Leikbekkur og gróðurker utan um núverandi tré
- 3 Stoðveggur 1 með vatnsrás í neðri hluta
- 4 Vatnsstútar í gangstéttarhellum
- 5 Ný hellulögn
- 6 Stoðveggur 3 með bekk hjá Baug
- 7 Stoðveggur 4 með bekk hjá gamla söluturninum
- 8 Gamli söluturninn endurstaðsettur
- 9 Innfelld gróðurbeð sem blágrænar lausnir
- 10 Borgarlínustöð og Borgarlínubraut
- 11 Afmörkunarlína í gangstéttarhellum (sést ekki í hellulögninni)
- 12 Gangbraut
- 13 Mögulegt kaffihús eða önnur þjónusta með setusvæði utandyra
- 14 Hjólastæði í almenningsrými

SNID B-B
mælikvarði 1:100

YFIRBORÐ

YFIRBORÐ

ALMENN NÁLGUN VARÐANDI HELLULÖGN

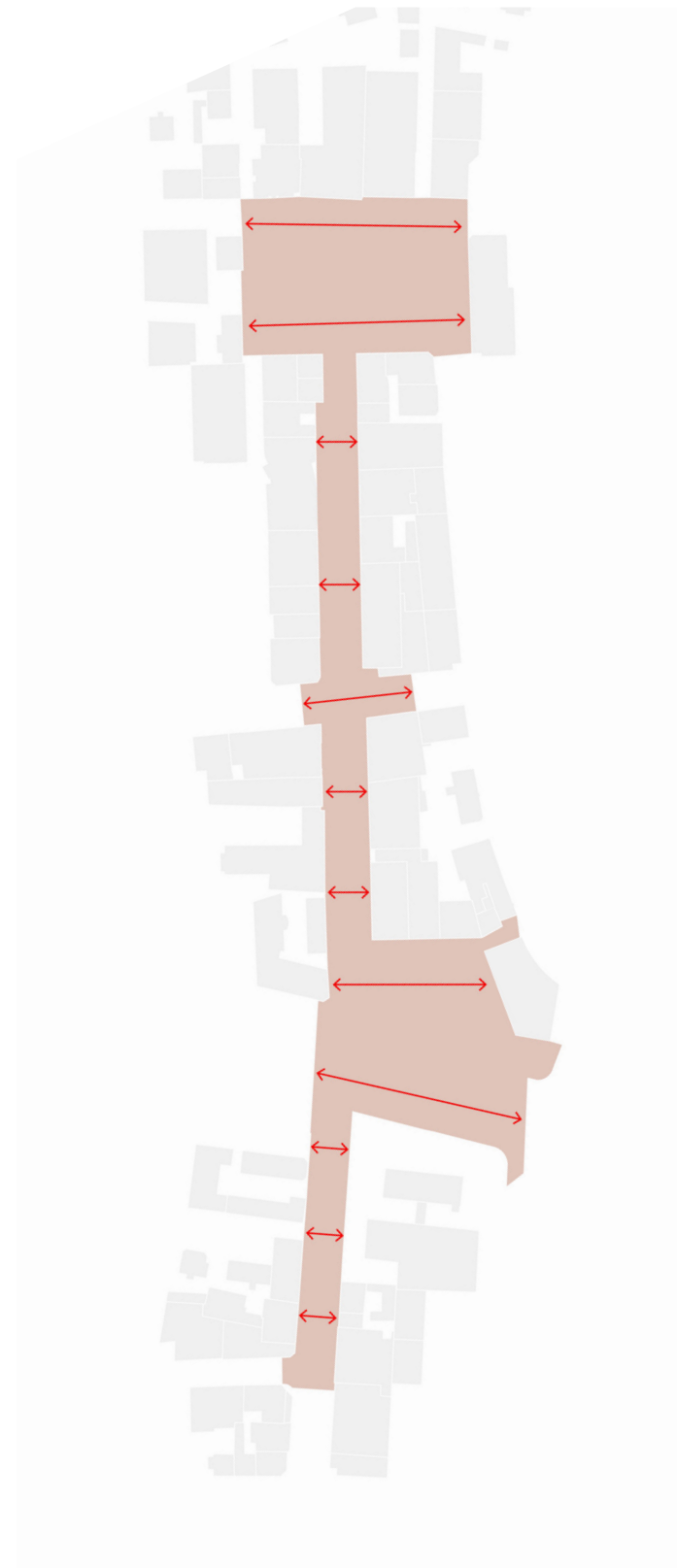
Yfirborð torgsins er hluti af götuteppi Bankastrætis og Austurstrætis, sem gerir þann hluta Kvosarinnar að læsilegu og samfelldu opnu svæði. Gangstéttarhellur í Kvosinni og miðbæ Reykjavíkur eru mismunandi eftir götum. Sameinað götuteppi og borgargólf Lækjartorgs, Bankastrætis og Austurstrætis bætir enn einu lagi við fjölbreyttar gangstéttarhellur á götum Reykjavíkur. en býr líka til tengsl við aðliggjandi götur. Hellulögninni er er snúið og hallað í 45° á meginstefnuna meðfram Bankastræti og Austurstræti, í framhaldi af framtíðarhellulögn Laugavegs.

Litapallettan á yfirborðinu er frá ljósgráu til dökkgrás með basalhellum sem koma með andstæður og öðruvísi ásýnd á borgargólfið. Leikur með þéttleika basaltsteina og efstu efnisáferð þeirra kemur með fjölbreytileika í torgteppið.

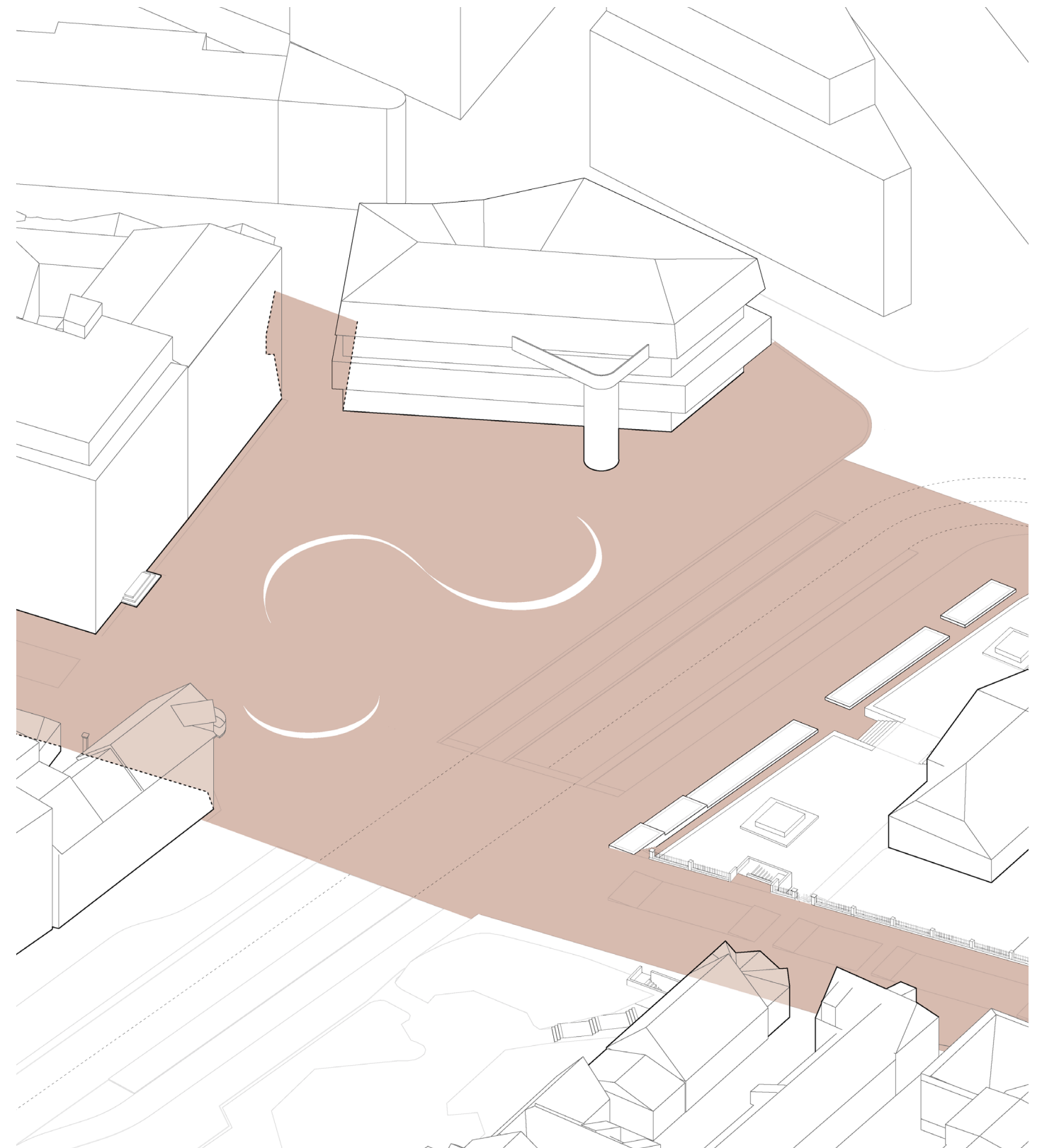
Hellurnar er einfaldar og fínkornaðar. Gangstéttargólfið samanstendur af litlum hellusteinum í tveimur stærðum, 10x10 cm og 10x20 cm. Þessir litluhellusteinir með 8 cm þykkt þola vel akstur ökutækja (neyðar- og sendibíla) og auðvelt að fjarlægja ef unnið er að neðanjarðarlögnum.

TVEIR MÖGULEIKAR VARÐANDI HELLULÖGN

Um er að ræða tvo möguleika varðandi hellur og hellulögn.

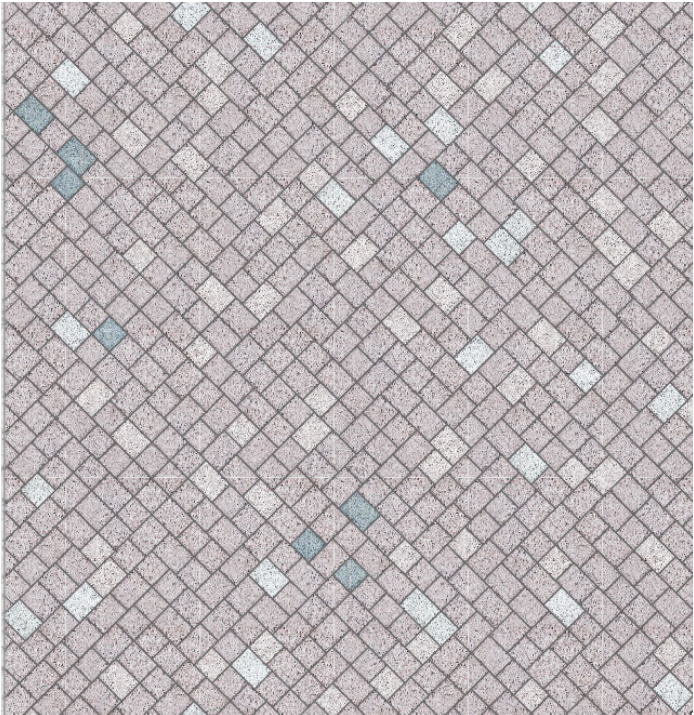
Lækjartorg er hluti af götummynd Bankastrætis og Austurstrætis. Gangstéttarteppið sameinar torgið og göturnar.

LEIÐBEINANDI REGLUR

Hellulögnin byggir á 5 leiðbeinandi reglum:

- 1. Gegnheill grunnur þar sem hellusteinarnir eru með einsleitt fínkornað yfirborð úr smærri steinstærðum
- 2. Notkun basaltsteina kemur með andstæður í ásýnd borgargólfsins
- 3. Mismunandi áferðir á efsta laginu á hellusteinum, þ.e. basaltstein (sagaður með/og glansandi áferð)
- 4. Stigmagnandi hlutfall basaltsteina eykst frá jaðri torgsins í átt að miðju torgsins
- 5. Hellusteinir sem lagðir eru fyrir utan sökkul bygginga er mikilvægur þáttur í götummynd Kvosarinnar. Þessir hellusteinir á Austurstræti er gerðir úr portúgölsku graníti. Hellusteinarnir ná um Héraðsdóm Reykjavíkur og skrifstofubygginguna við hlið dómshússins allt að Hafnarstræti.

1. GEGNHEILL GRUNNUR

2. NOTKUN BASALTSTEINS

3. MISMUNANDI ÁFERÐIR HELLUSTEINA

4. HLUTFALL BASALTSTEINA

6. HELLUSTEINAR VIÐ SÖKKUL BYGGINGA

STEINSTEYPT HELLULÖGN (MÖGULEIKI 1)

Mismunandi samsetning þriggja lita úr steinsteypu af hverri hellustærð.

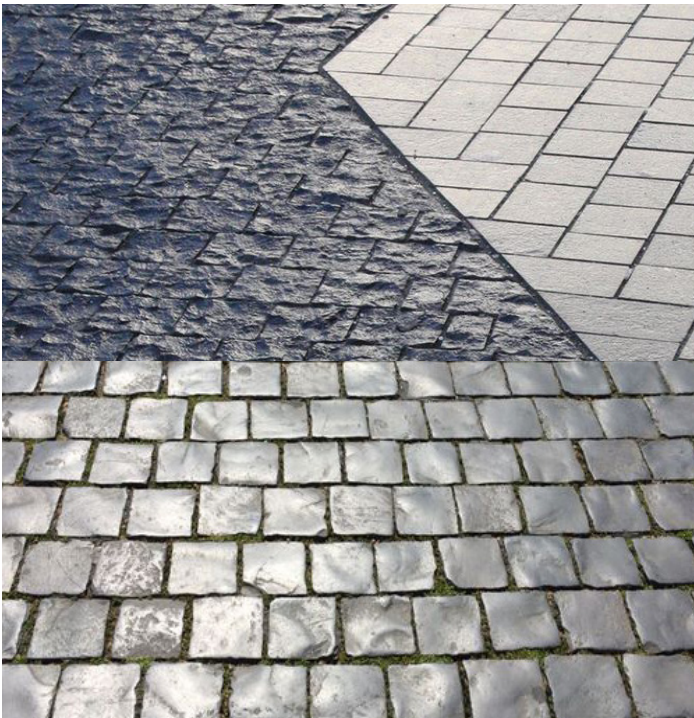
Basaltsteinar í báðum hellustærðum með tveimur mismunandi áferðum (söguð með/og glansandi áferð).

Steinsteypar hellur í mismunandi stærðum

Steinsteypar hellur með mismunandi gráum litatónum

Basaltsteinar með brotnu (efst til vinstri), logað (efst til hægri) og fágað (neðst) yfirborð

HELLULÖGN ÚR NÁTTÚRUSTEINUM (MÖGULEIKI 2)

Hellur úr náttúrustein með mismunandi yfirborðsáferð

- Brotin (ens. broken)
- Brennt/loguð (ens. flamed)
- Slípuð (ens. polished)
- Söguð (ens. sawn)

Þrír mismunandi litir af steinum

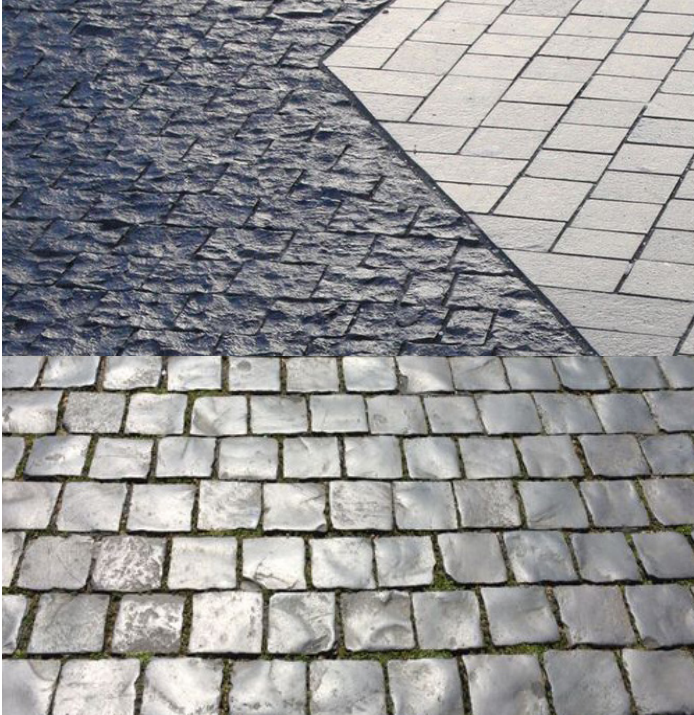
Náttúrusteinar með söguðum samskeytum

Blanda af litum með hlýjum tónum

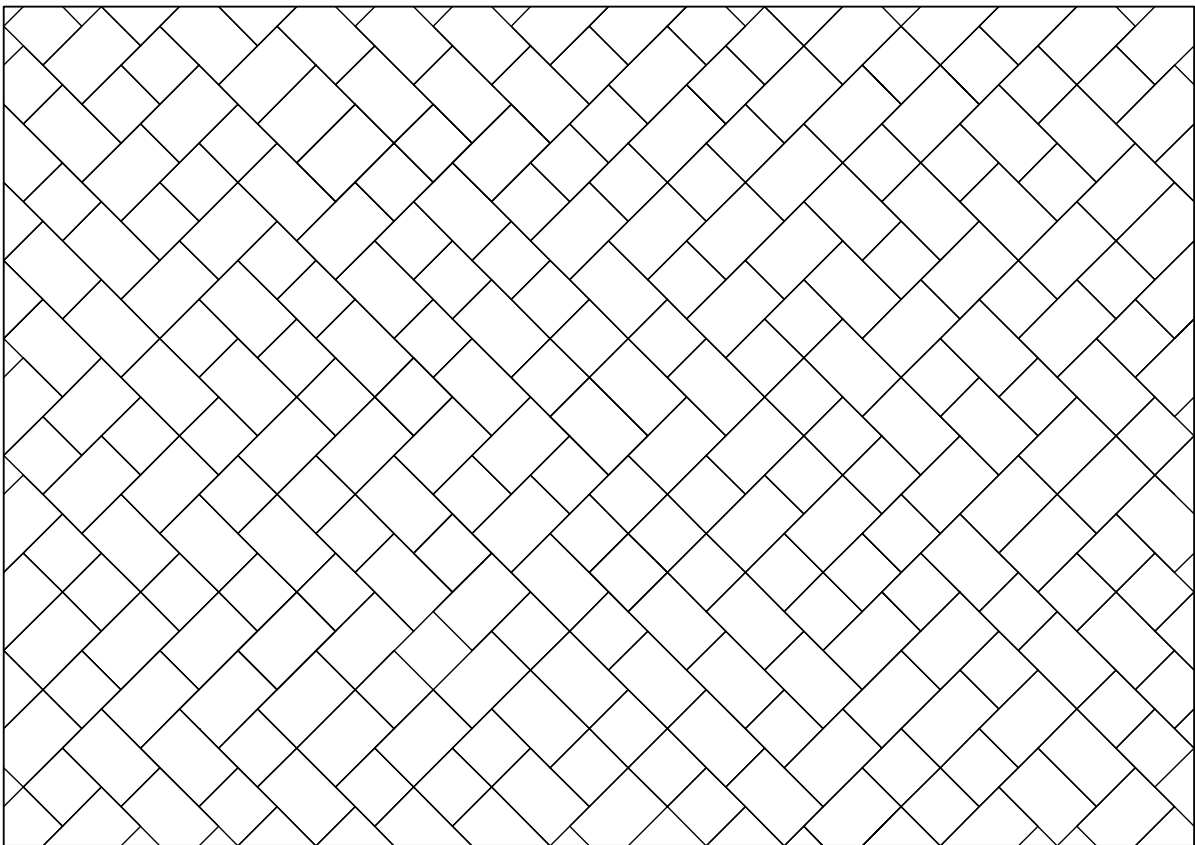
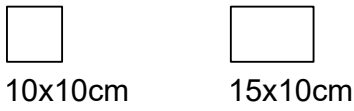
Ólíkar yfirborðsáferðir sýna fjölbreytileika við mismunandi birtu- og umhverfisaðstæður

Basaltsteinar með brotnu (efst til vinstri), brenndu/loguðu (efst til hægri) og slípuðu (neðst) yfirborði

STÆRÐIR HELLUSTEINA OG SAMSETNING

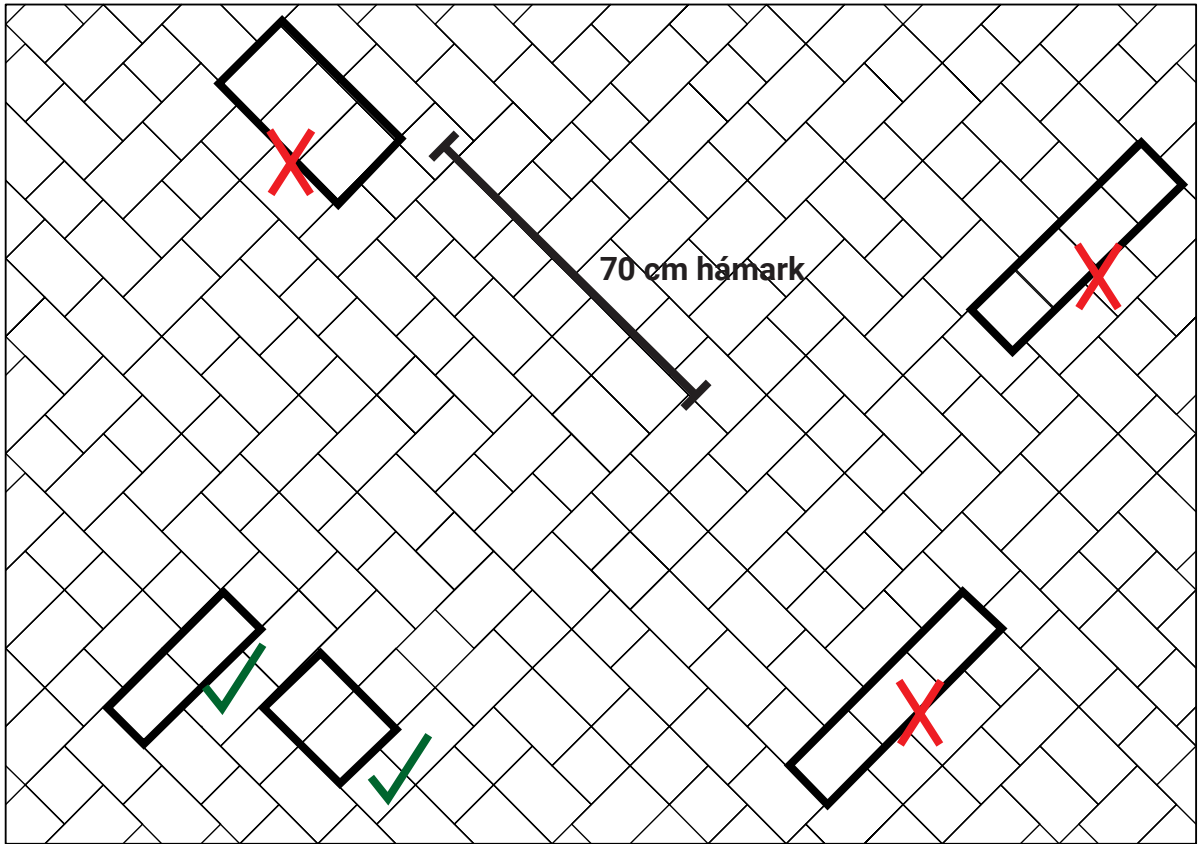
hellusteinsstærðir

SAMSETNING MYNSTURS: GRUNNREGLUR

Til að tryggja að hellusteinamynstrið líti út eins og borgarteppi sem ekki er stefnumiðað og ekki með endurtekið mynstur, þá eru eftirfarandi grunnreglur sem gilda þegar gangstéttarhellur eru lagðar:

- 1. Bein lína af samskeytum ekki lengri en 70 cm
- 2. Ekki meira en tvær hellur 10x15cm saman meðfram lengri 15cm hliðinni
- 3. Ekki meira en 4 hellur á 10x10 cm saman

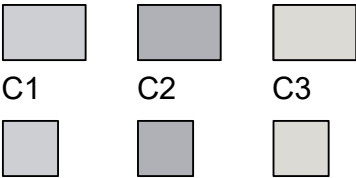

HELLUSTEINSMYNSTUR

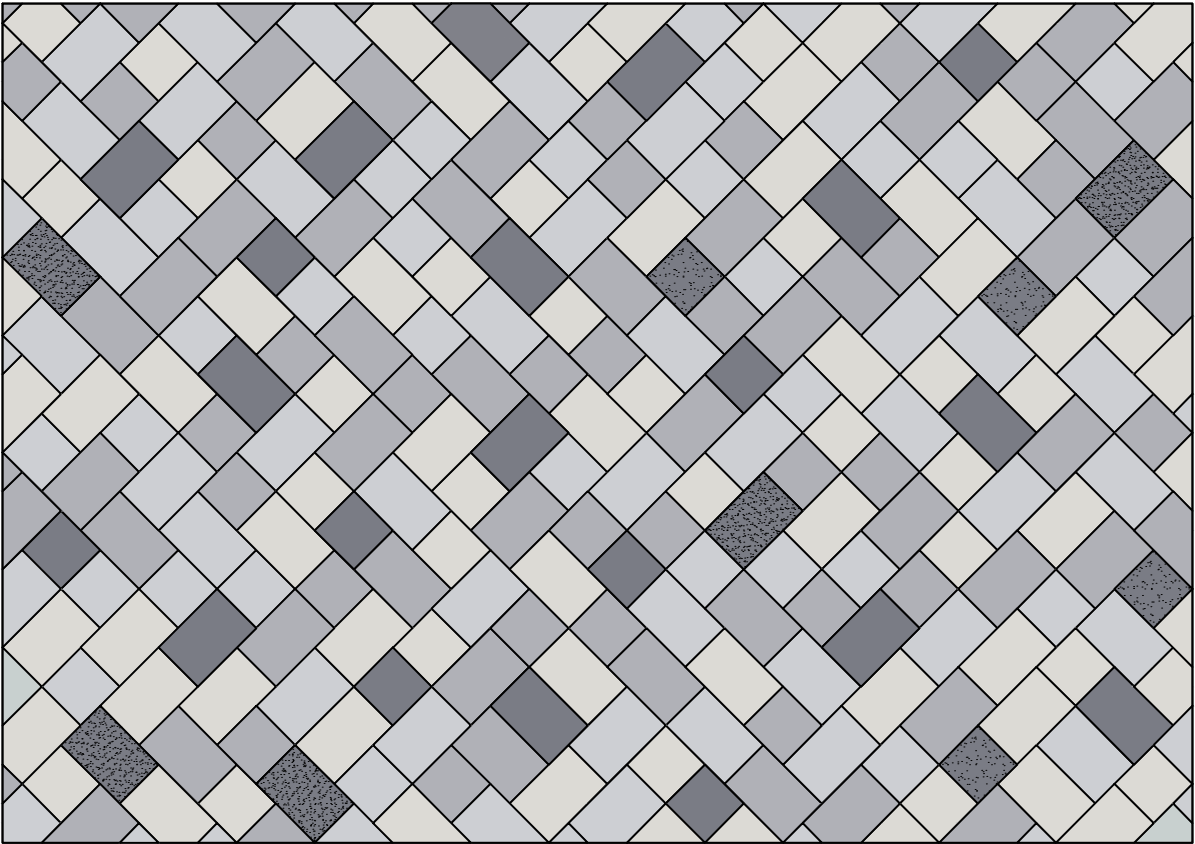
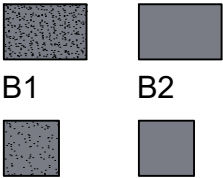
Samblanda af þremur litum eru af hverri hellusteinsstærð í annað hvort steinsteypu eða náttúrusteini (öðru en basaltsteini).

Basaltsteinar finnast í báðum hellusteinsstærðum með tveimur mismunandi áferðum á efsta og sýnilega hlutanum. Um er að ræða brennda/logaða áferð og slípaða áferð (ens. two different top treatment flamed and polished edge).

hellusteinar úr steypu/náttúrustein

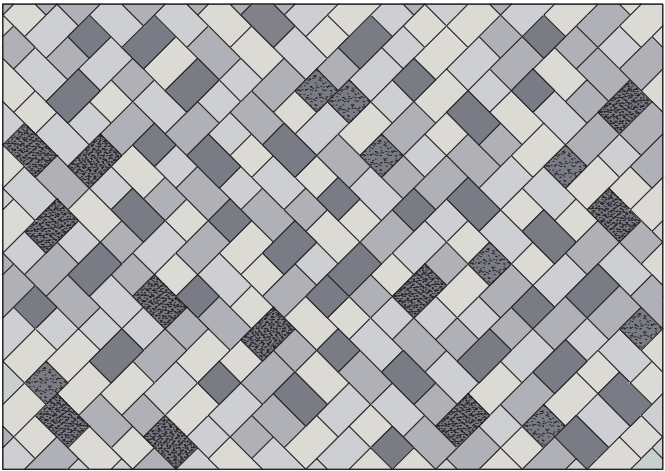
hellusteinar úr basaltstein

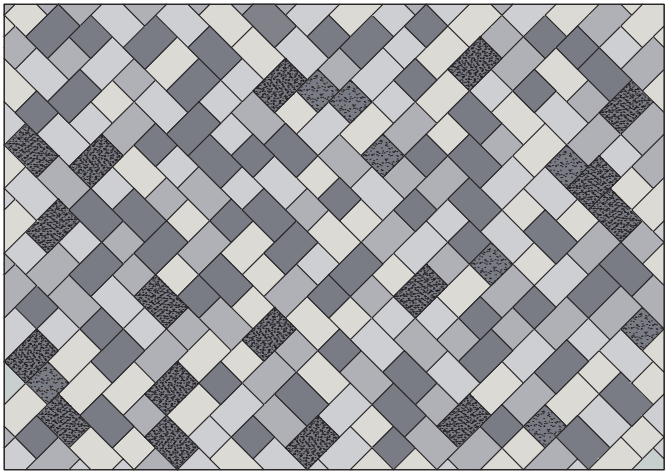
HLUTFALL BASALTSTEINA EFTIR SVÆÐUM

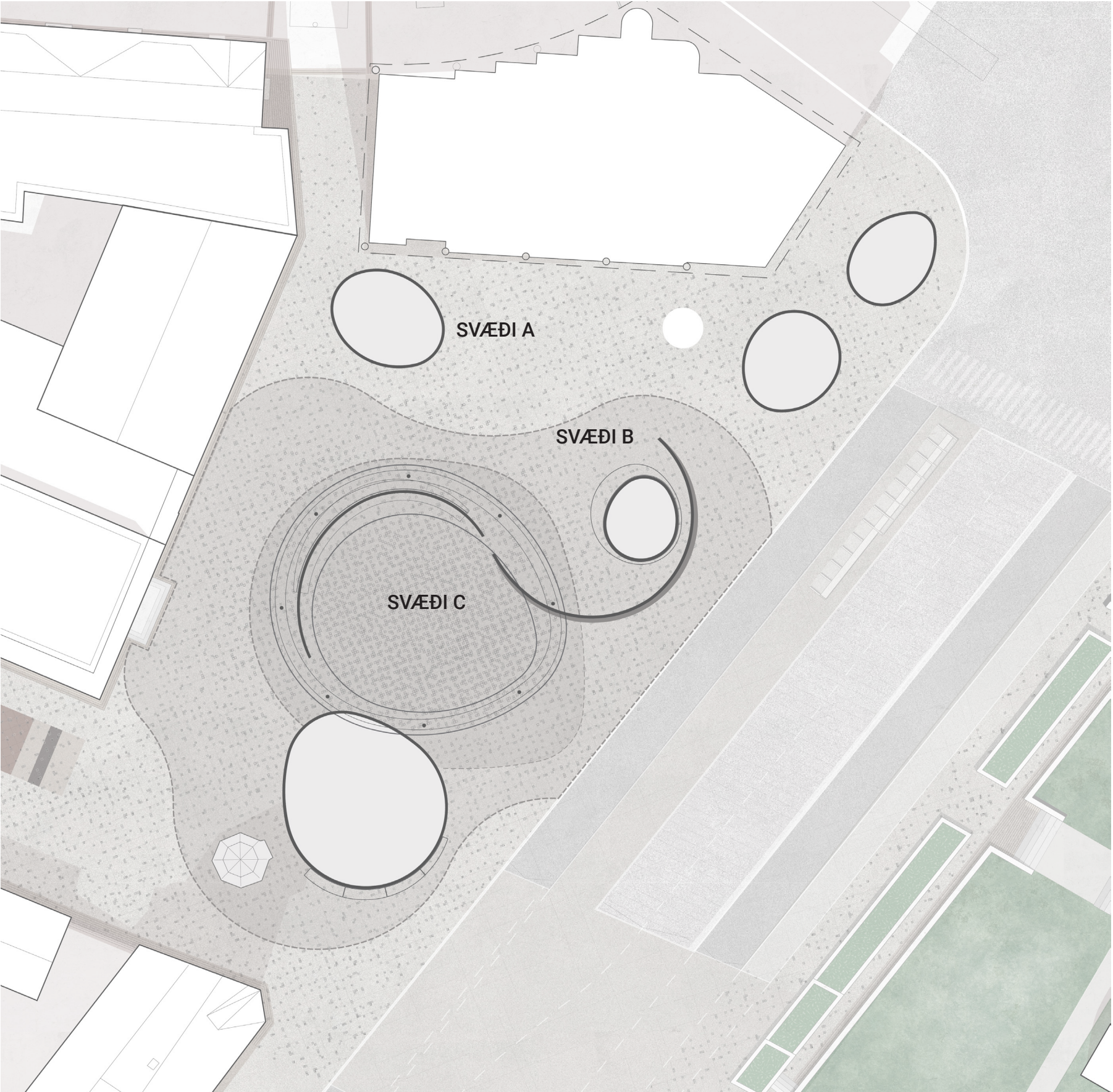
SVÆÐI A
10% basaltsteinar

SVÆÐI B
20% basaltsteinar

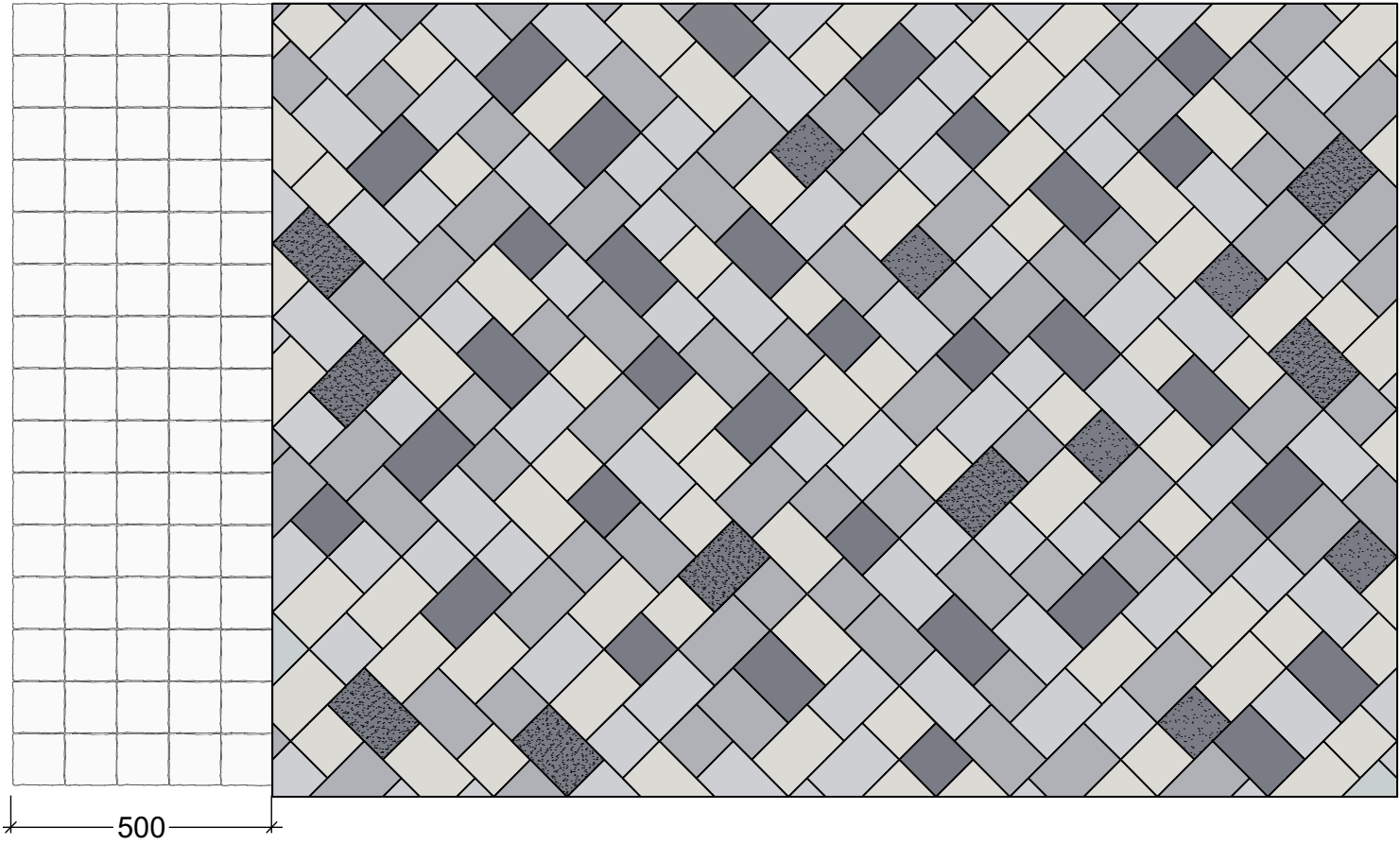

SVÆÐI C
30% basaltsteinar

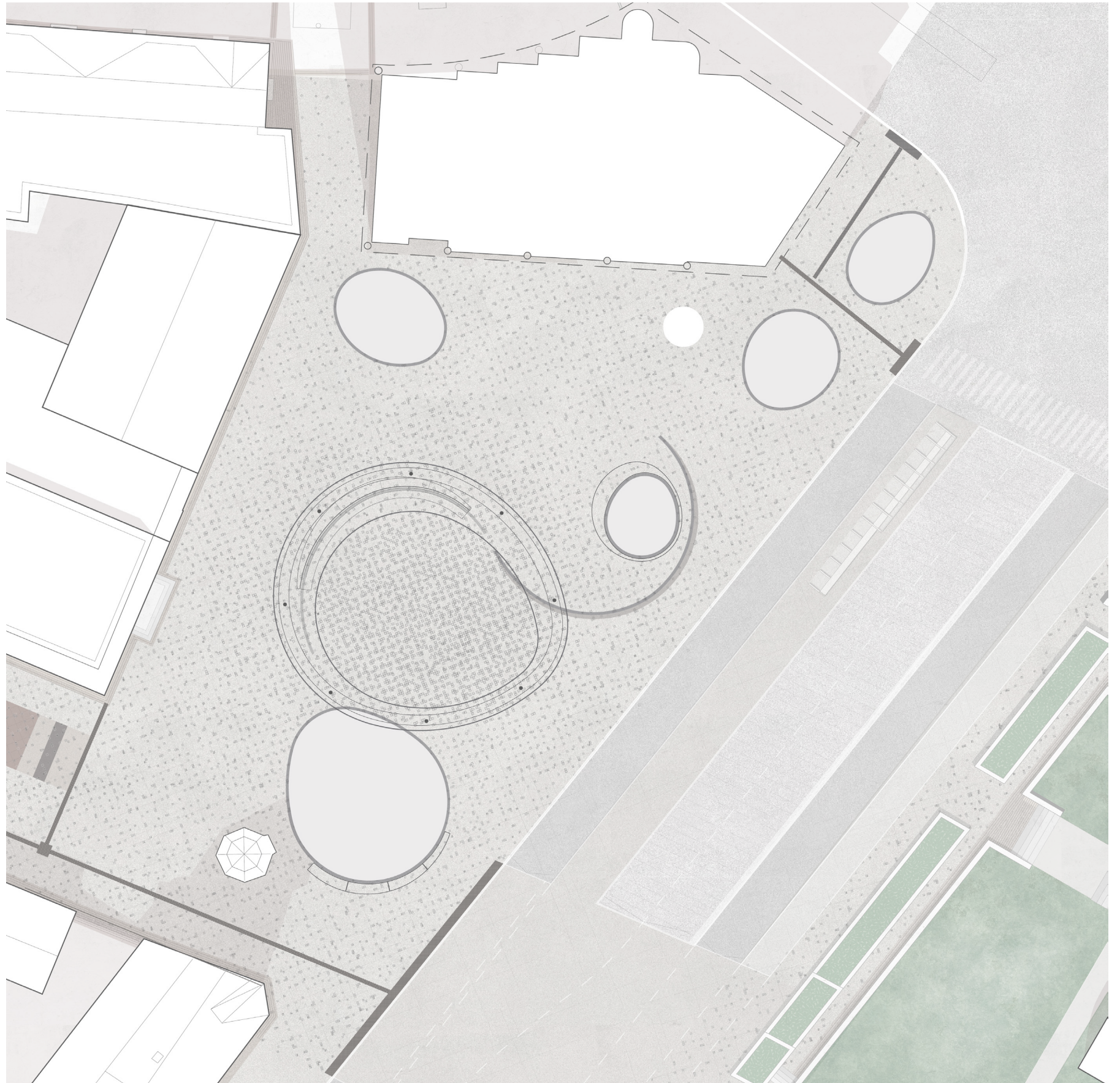
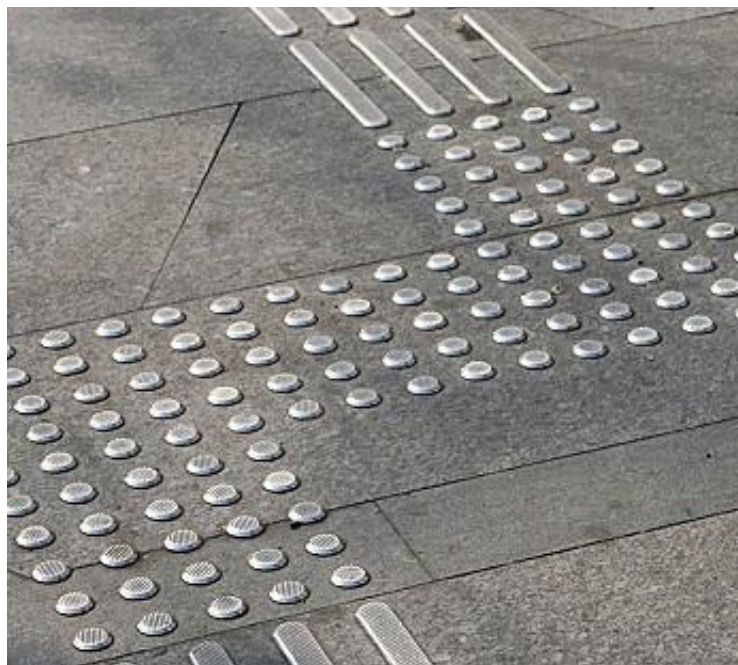
HELLUSTEINAR VIÐ SÖKKUL BYGGINGAR

Hellusteinar við sökkul byggingar er úr portúgölskum granítsteinum í stærðum 10x10 cm. Steinarnir eru lagðir í formi hnitalína. Breidd hellusteina við sökkul er breytileg frá 50 cm (fimm raðir) samhliða framhliðum og 30 cm (þrjár raðir) í kringum stiga að inngangi bygginga.

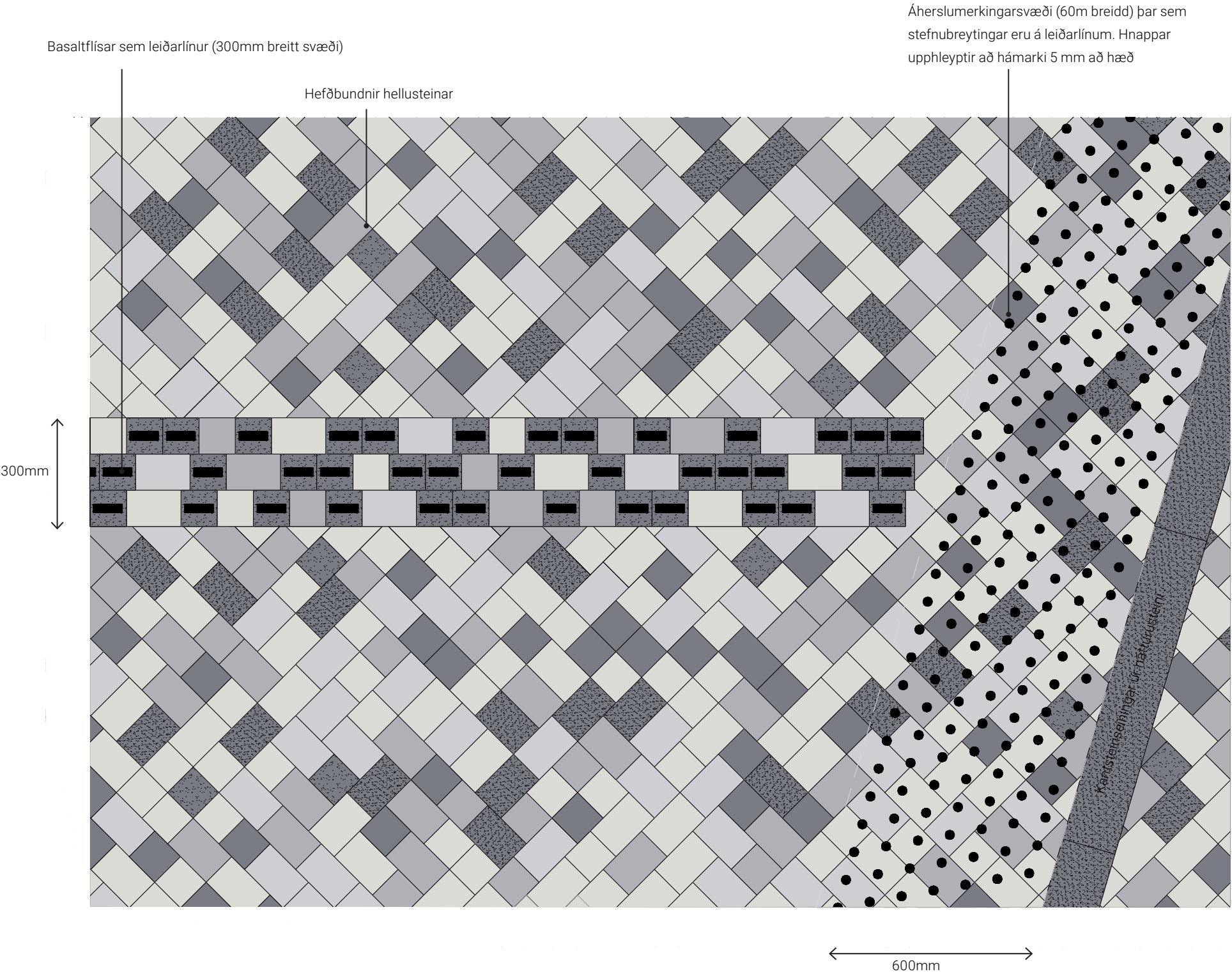
LEIÐILÍNUR OG ÁHERSLUMERKINGARSVÆÐI

Basaltsteinar með grófari áferð geta verið notaðir sem leiðarlínur en breyting á gerð yfirboðsefnis sýnir gönguleiðir sem hægt er að rata eftir. Þar sem unnt er hefur framhliðum húsa verið haldið lausum við hindranir til að hjálpa blindum og sjónskertum að ganga um svæðið. Áþreifanlegir upphleyptir stálhnappar sem festir eru við basaltsteina geta sýnt stefnubreytingar á leiðilínunum.

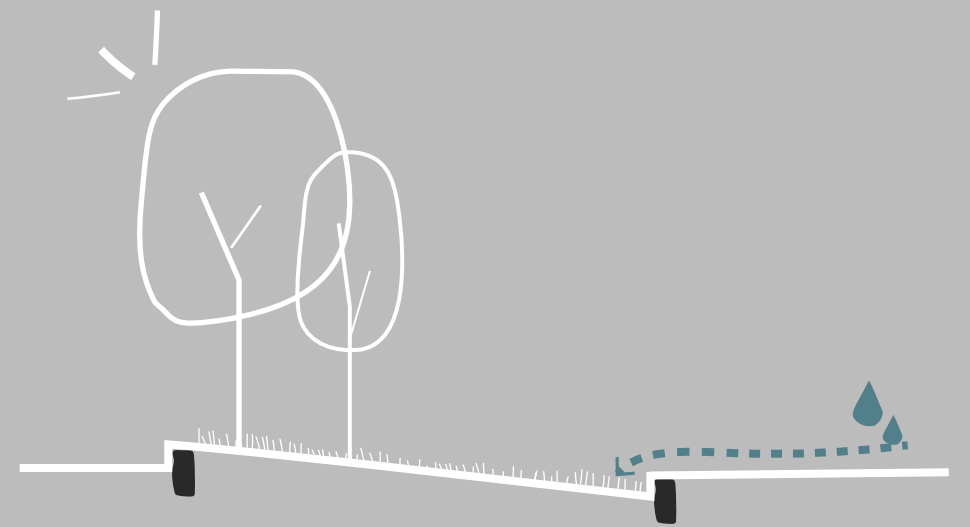
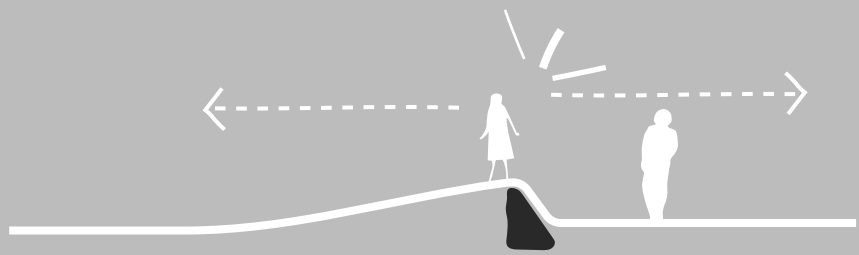

ÁHERSLUMERKINGARSVÆÐI - DEILI
mælikvarði 1:10

Deili - Leiðilínur og
áherslumerkingarsvæði

VEGGIR OG BRÚNIR

VEGGIR OG BRÚNIR

ALMENN NÁLGUN

Svartir basaltsteinsveggir og svartar basaltbrúnir um torgið eru sláandi og kraftmikil form sem koma með sterkan náttúrulegan, staðbundinn og áferðarlegan þátt í efnisþjaldið sem notað er fyrir torgið.

Þessar sjónrænu brúnir gefa sterka andstæðu við efnin sem notuð eru í borgargólfinu og draga augað að helstu áhugaverðum stöðum á torginu þ.e. bekkjunum, pallinum, baugnum, setubrúnunum og gróðursvæðunum. Notkun andstæðra lita, áferðar og efnis undirstrikar brúnirnar sem verða fyrir áhrifum af hæðarbreytingum á torginu og dregur notendur að þessum miðpunktum og lykilbrúnum. Veggirnir fylgja einnig gestum þegar þeir fara í gegnum torgið, á þægilegan hátt til að leiða borgarbúa að fallegu nýju kennileiti borgarinnar.

GRUNNREGLUR

- búið til úr basalt náttúrusteini með logandi yfirborðsáferð (ens. flamed surface finish) sem veitir áferð og sjónrænan áhuga
- Kraftmikil bogadregin form sem eru þó symetrískir til að auðvelda byggingu og lágmarka efnissóun
- koma fram á ýmsa mismunandi vegu, eins og upphækkaðar brúnir, niðursokknar brúnir, hornbrúnir eða kantsteinar sem jafnast út við gangstéttarhæð
- innihalda rásir skornar í steininn þar sem yfirborðsrennsli þarf í gróðurbeð
- ætti að vera íslenkt efni sem væri mótað og unnið af iðnaðarmönnum á Íslandi.

SÉREINKENNI VEGGJA OG BRÚNA

Veggirnir og brúnirnar falla í tvo stóra flokka en staðsetingu þeirra er hægt að sjá á bls. 44. Í fyrsta lagi er mest áberandi veggurinn (veggur 1) sem er með hal-landi hlið og aðliggjandi vatnsrás sem býr til upphækkaðan pall í kringum núverandi tré. Þessi brún sýnir áberandi formsterka hlið í átt að Borgarlínustöð og þá sem koma inn á svæðið frá Bankastræti. Veggurinn hefur verið hannaður sem sveigjanlegt form sem færir sig frá kantsteinshæð í gegnum sætishæð í hæð sem er þægilegra að hvíla sig og halla sér að. Þessi veggur og hlið ættu að vera úr massívum steinblökkum sem eykur þyngd við ásýnd sýnilegasta veggisins á torginu.

Restin af veggjum og brúnum eru lægri og allir hafa samræmd snið, breidd og áætlaðar einingalengdir en veggirnir og brúnirnar eru notaðir á marga mismunandi vegu:

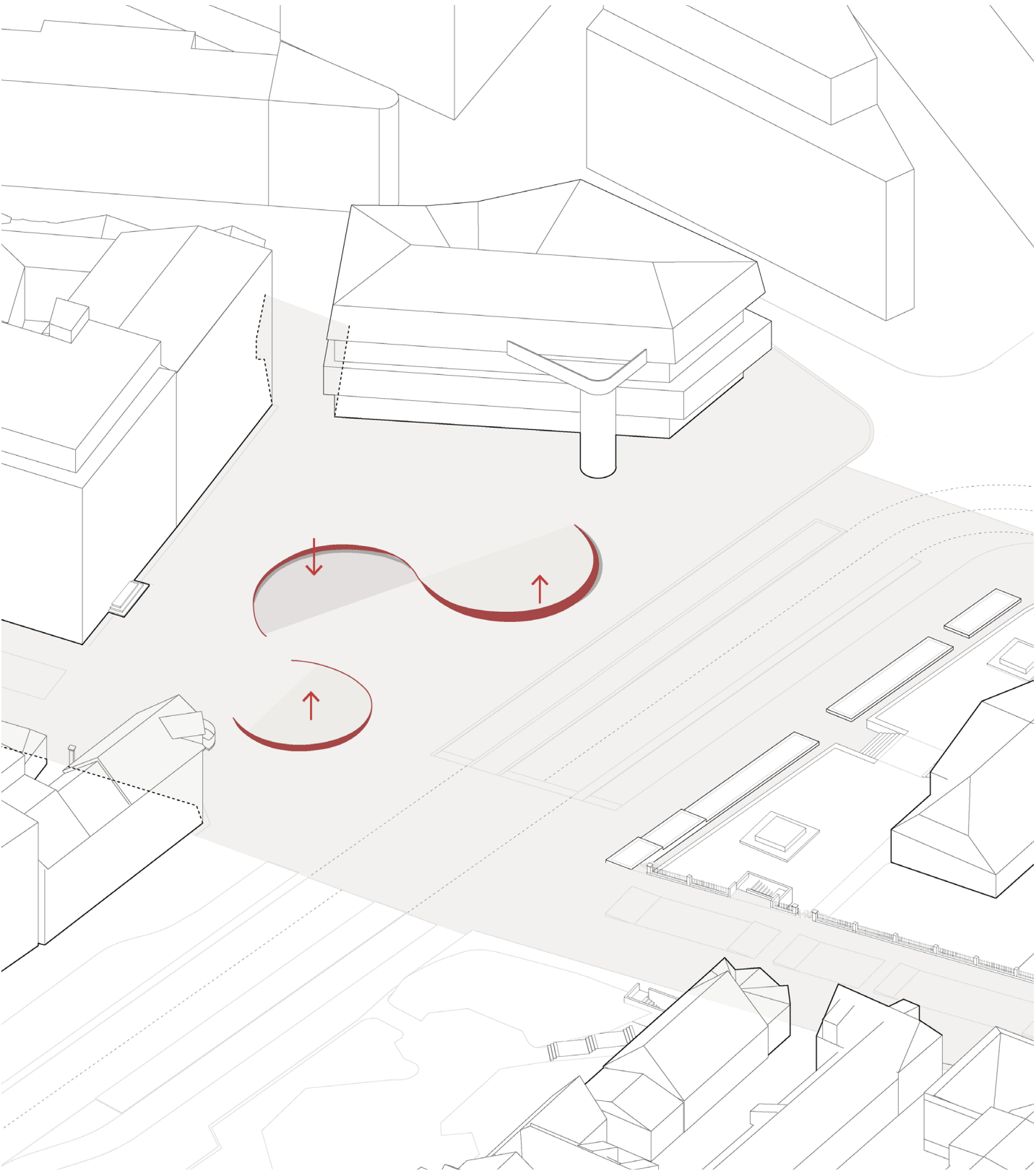
- veggur 2 er upphækkuð brún sem styður við jarðveginn og rúmmáli núverandi trés og er umkringdur leikbekknum
- veggur 3 inniheldur Baugsbekkinn (aðalbekkinn), umvefur Borgaralindina og skapar hlið sem tekur á móti regnvatni og hjálpar við afrennsli

- veggur 4 er mjög dýnamískur þáttur af hönnunni sem er sveigjanlegur í stærð og formi, allt frá því að halda við og styrkja strúktúr gróðursvæðisins og söluturnbekkjarins með brún sem lækkar og jafnast út við gangstéttina og skilar yfirborðsrennsli inn í niðursokkið gróðurker sem virkar sem aðal blágræna ofanvatnslausnin á svæðinu

- veggir 5 til 7 eru smærri brúnir sem liggja í flútti við gangstéttina og skila yfirborðsvatni inn í niðursokkið eða að hluta niðursokkið gróðurker.

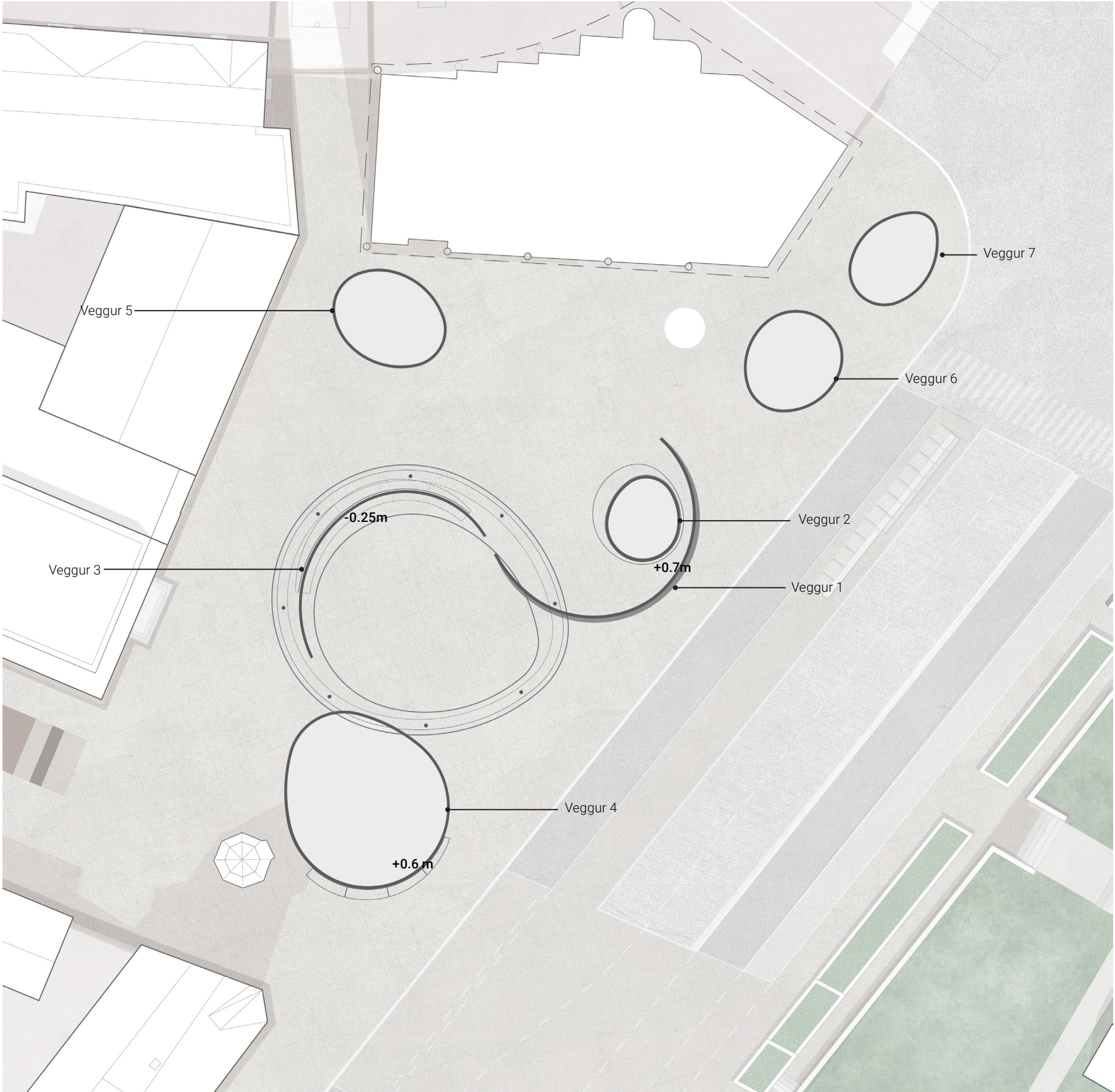
EFNI OG VIÐHALD

Sem vettvangur fyrir meirihluta athafna daglegs lífs, setusvæðis og samkomu innan torgsins, er efniskennd þessara brúna mikilvægt. Loguð yfirborðsáferðin (ens. flamed surface finish) ætti að fanga ljósið, breyta um karakter í rigningu og snjókomu og vera áþreifanlegur náttúrulegur þáttur sem býður notendum að sitja, snerta og leika sér á þessum brúnum. Allar brúnir skulu flakaðar eða afskornar (ens. filleted or chamfered) eins og mælt er fyrir um til að lágmarka brot. Viðhalda skal veggjum og brúnum reglulega svo að úr verði vandaður og mjög sýnileg þáttur innan Lækjartorgs.

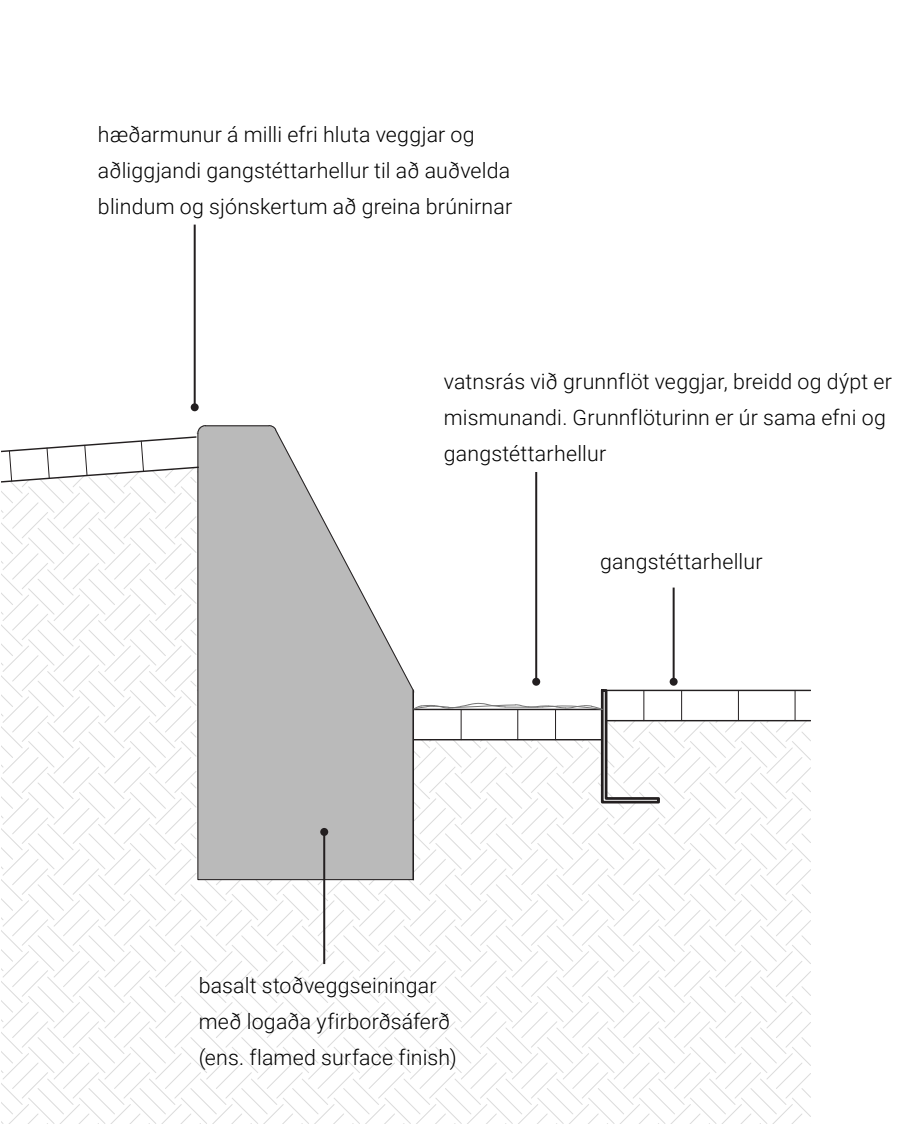

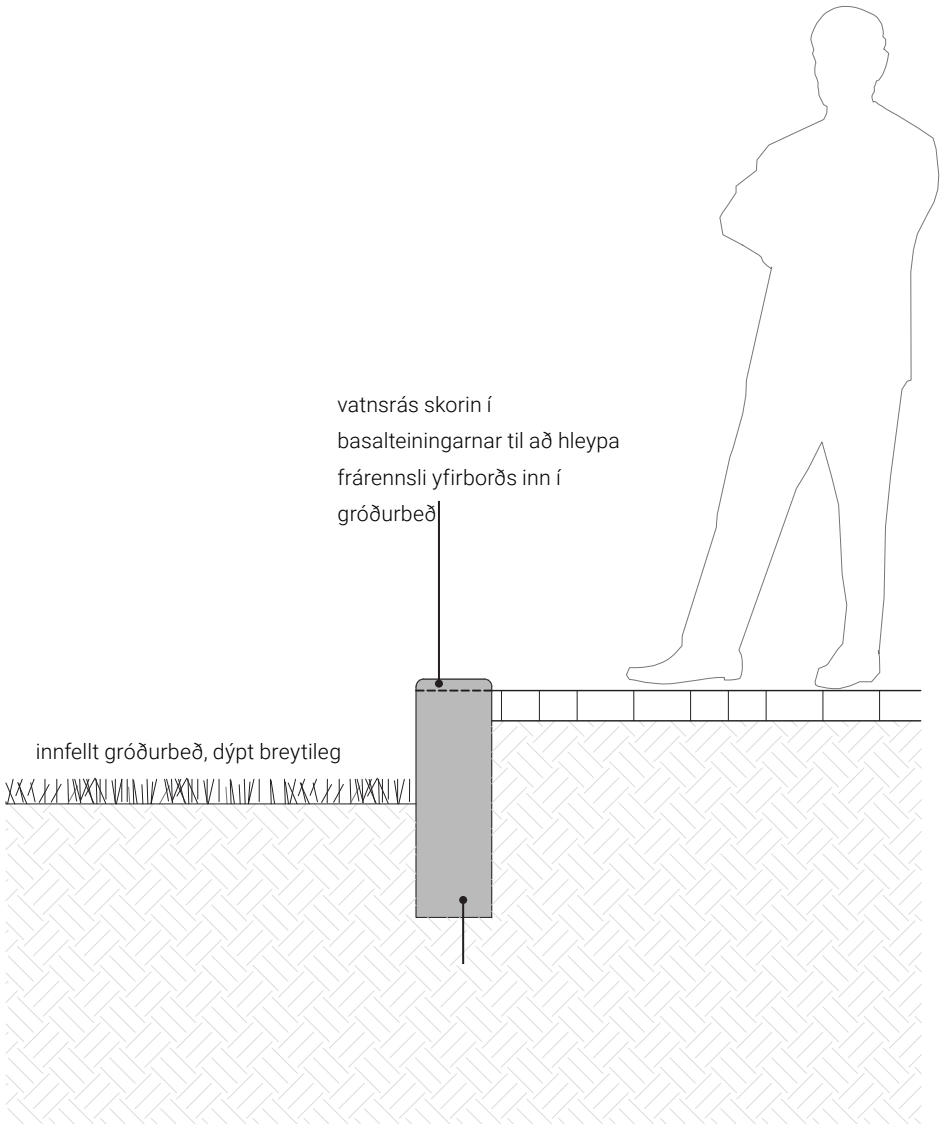
STAÐSETNING VEGGJA OG BRÚNA

VEGGIR OG BRÚNIR, KENNIDEILI

VEGGUR 1
Hallandi veggur með vatnsrás í grunnfleti

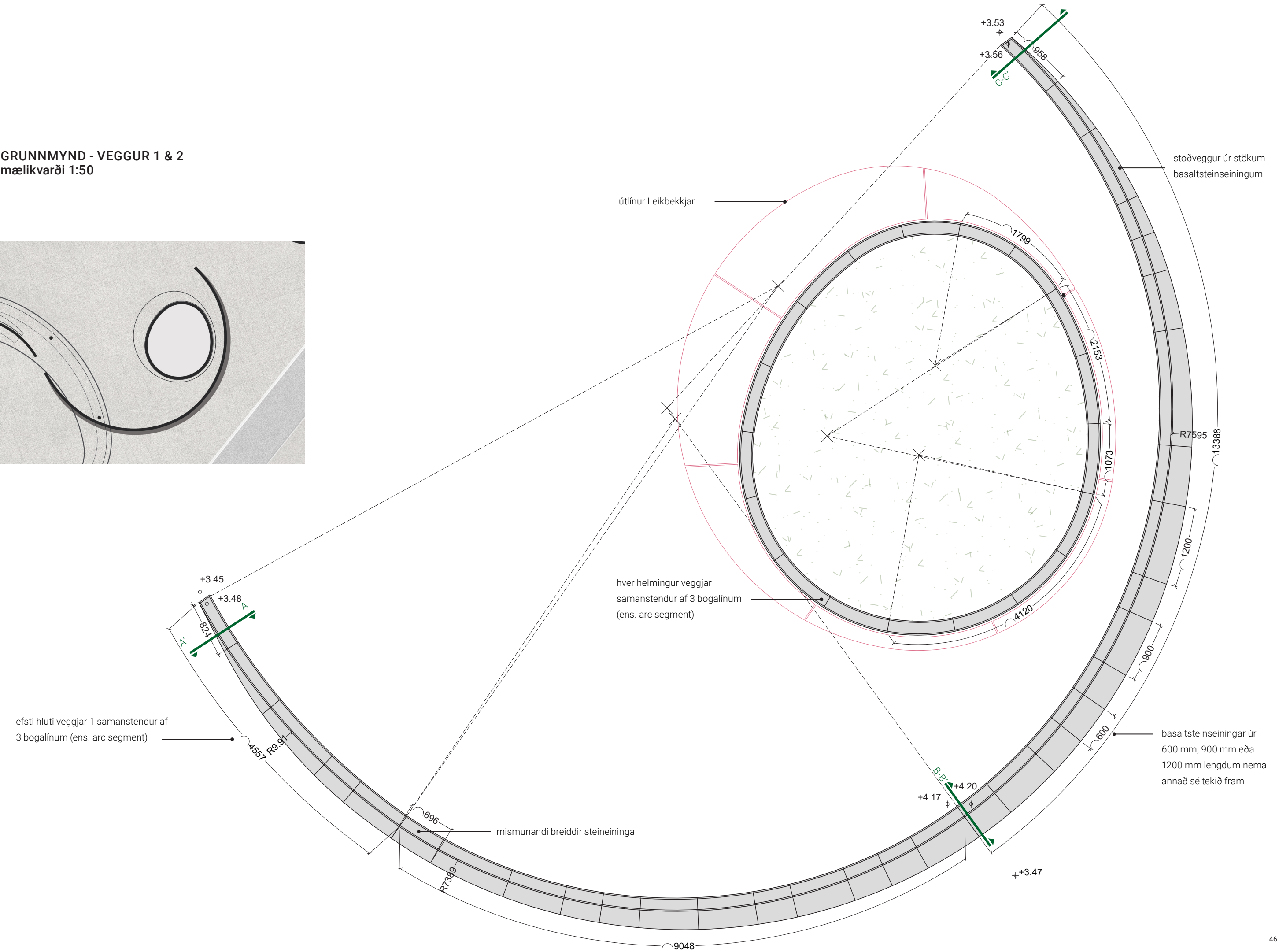
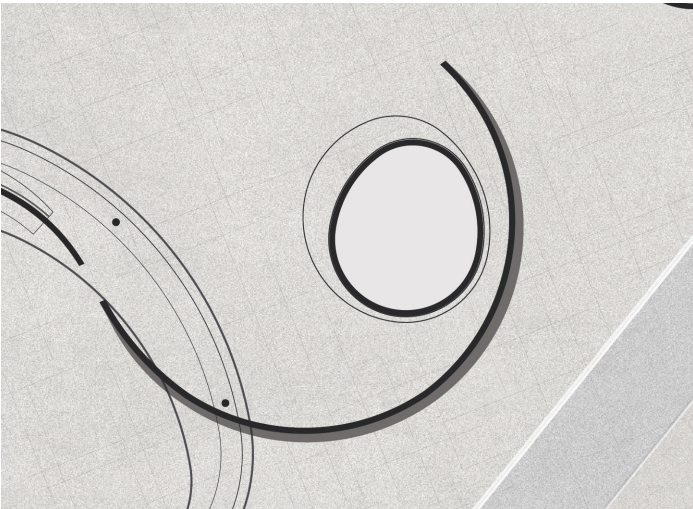

VEGGIR 2 - 7
200mm breiður stoðveggur með vatnsrás skorið í blokkeiningar

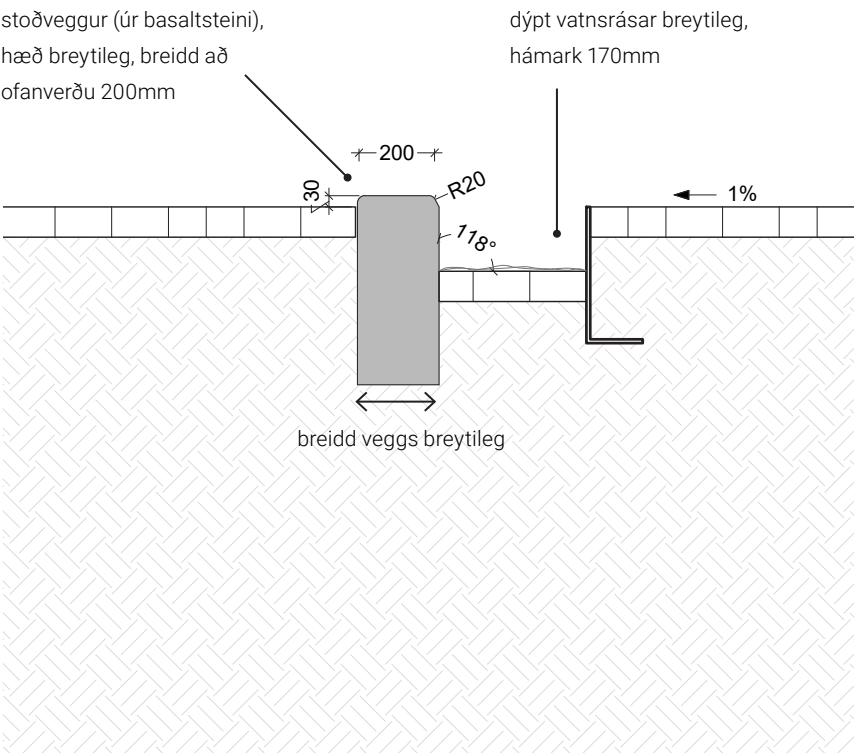

dæmi: frárennslisrás í kantsteinum

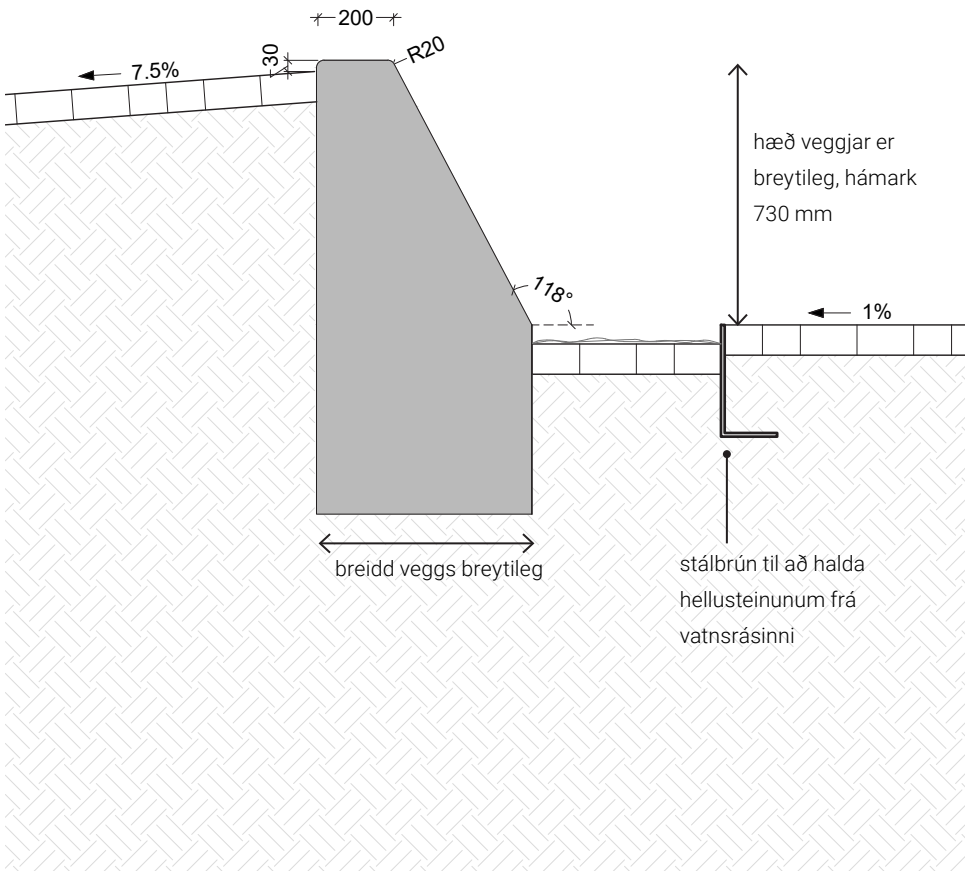
GRUNNMYND - VEGGUR 1 & 2
mælikvarði 1:50

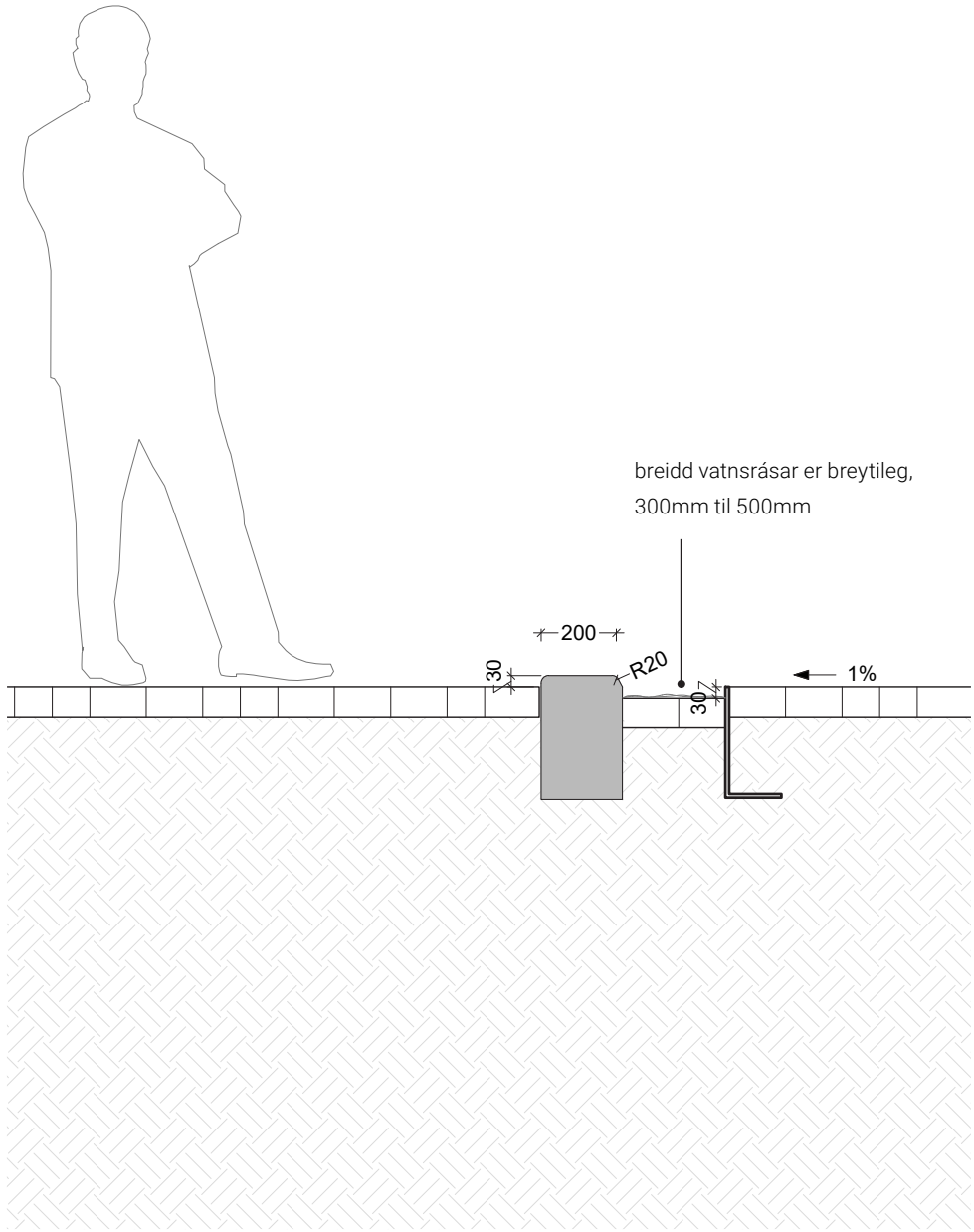
VEGGUR 1 & 2 - KENNISNIÐ
mælikvarði 1:20

SECTION A-A'
Veggur þar sem farið er yfir vatn

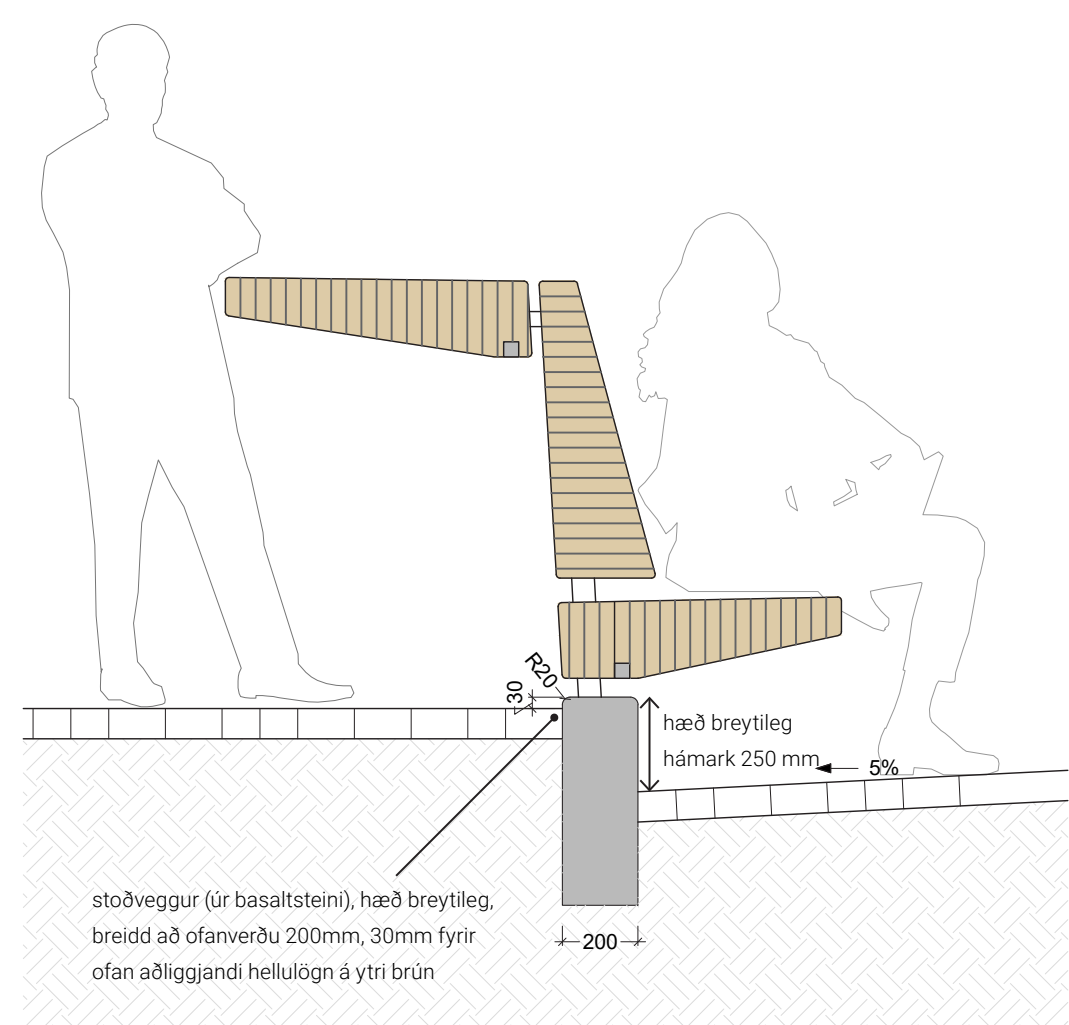

SNID B-B'
Veggur á hæsta punkti

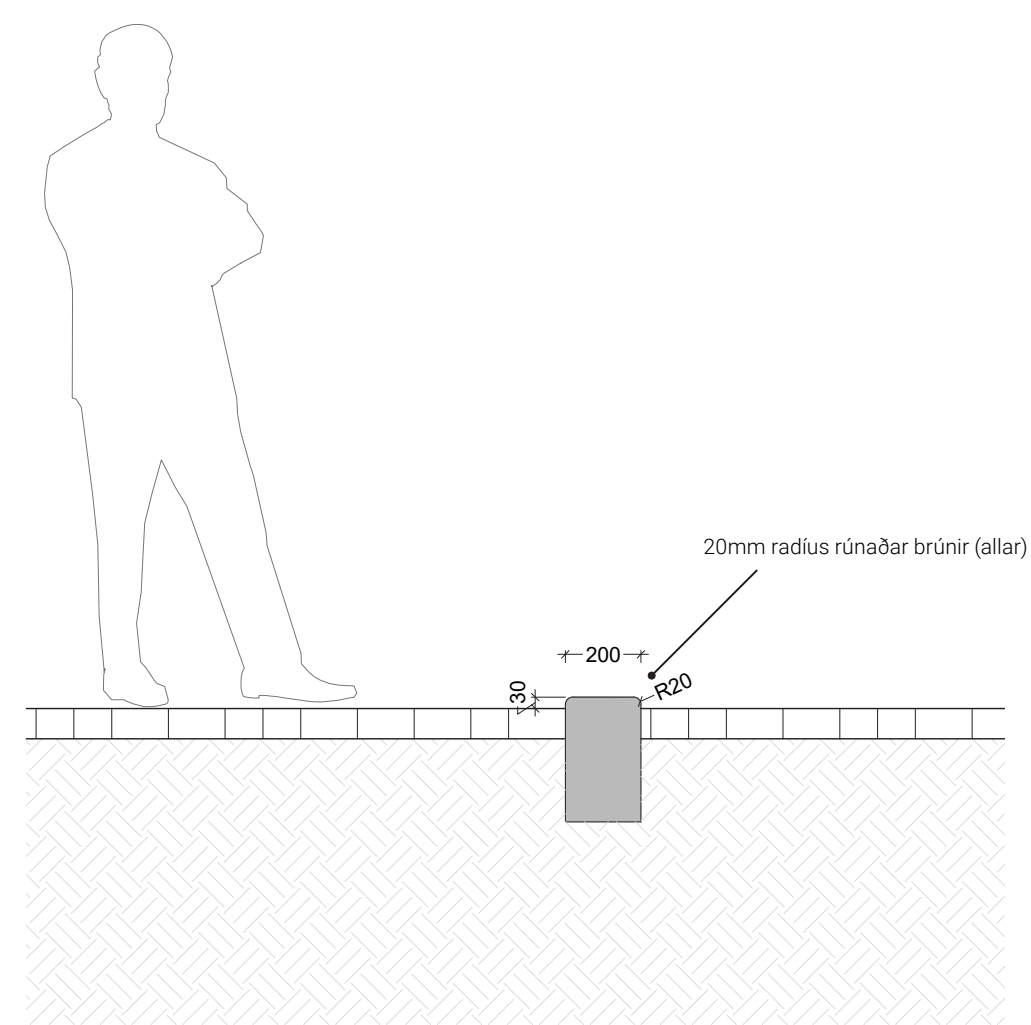

SNID C-C'
Veggur við norðurenda

VEGGUR 3 - KENNISNIÐ
mælikvarði 1:20

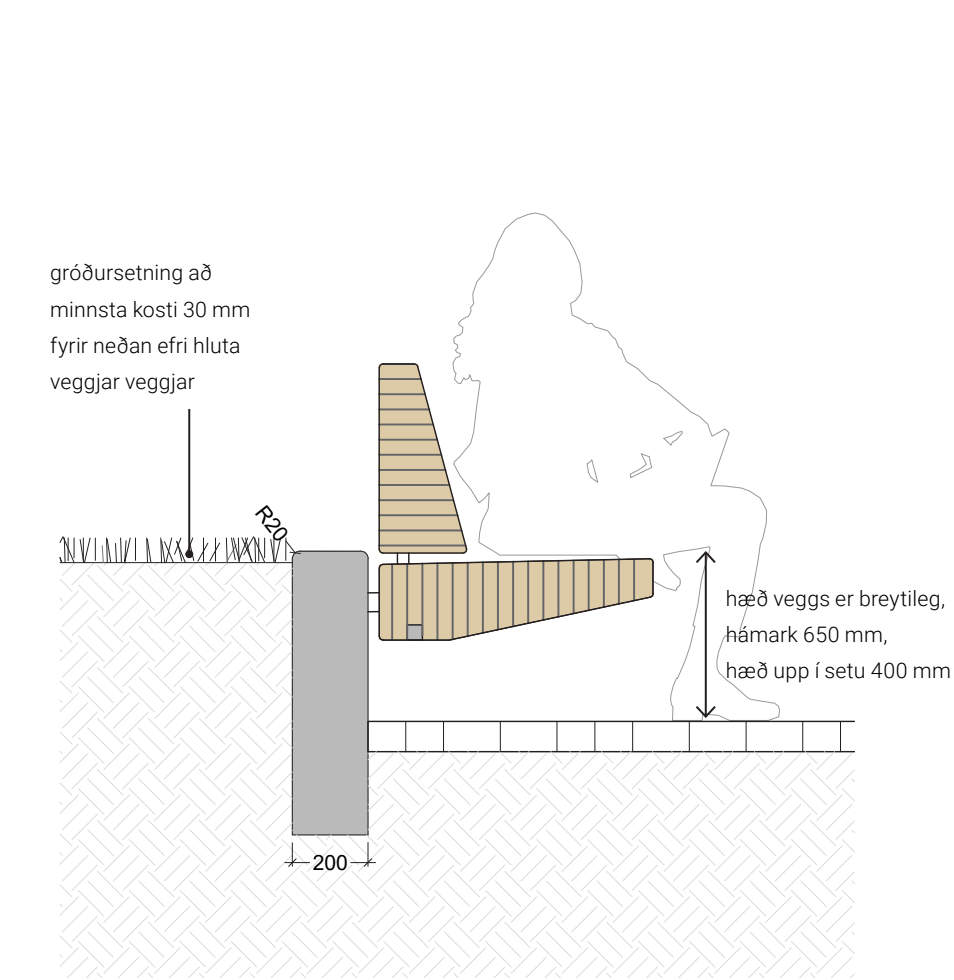
SNID A-A'
Veggur 3 á hæsta punkti með bekk staðsettan að ofan

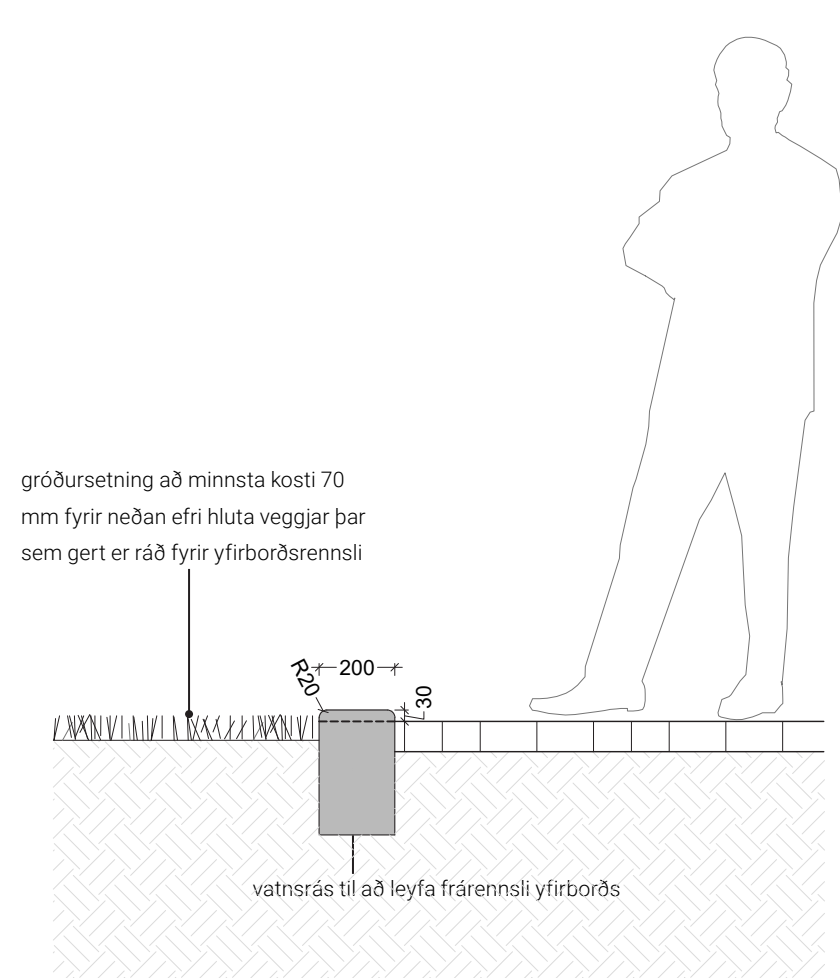
SNID B-B'
Veggur 3 á lægstu punktum á hvorum enda

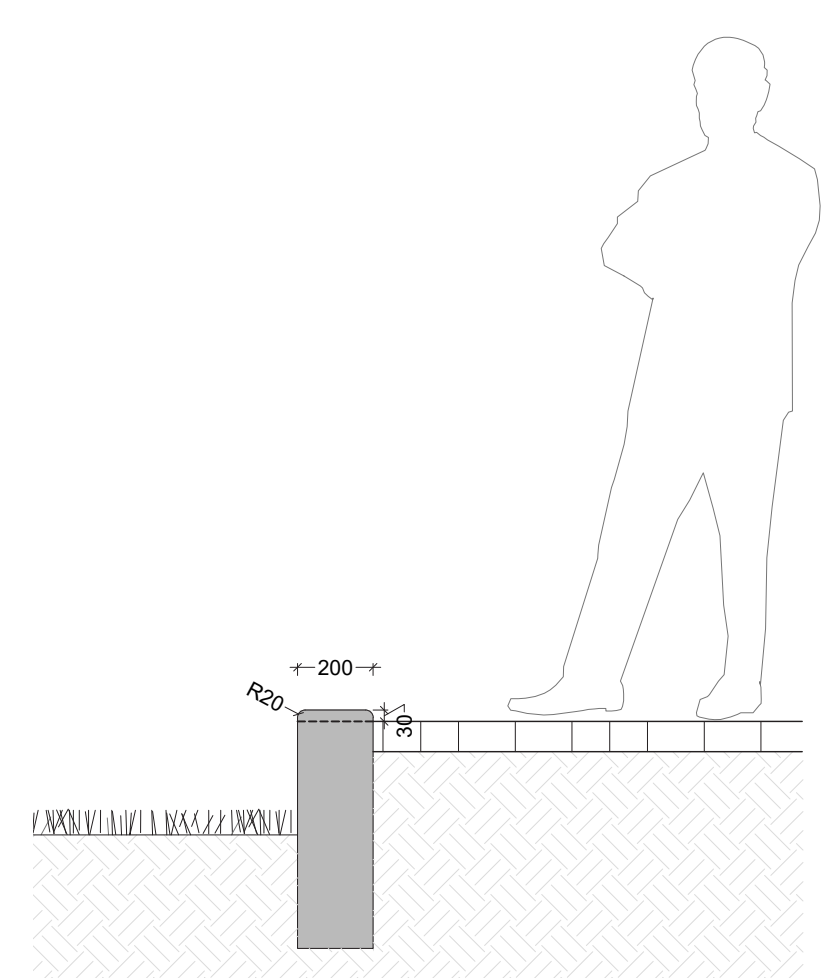
VEGGUR 4 - KENNISNIÐ
mælikvarði 1:20

SNID A-A'
Veggur 4 á hæsta punkti með bekk staðsettan að ofan

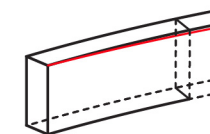
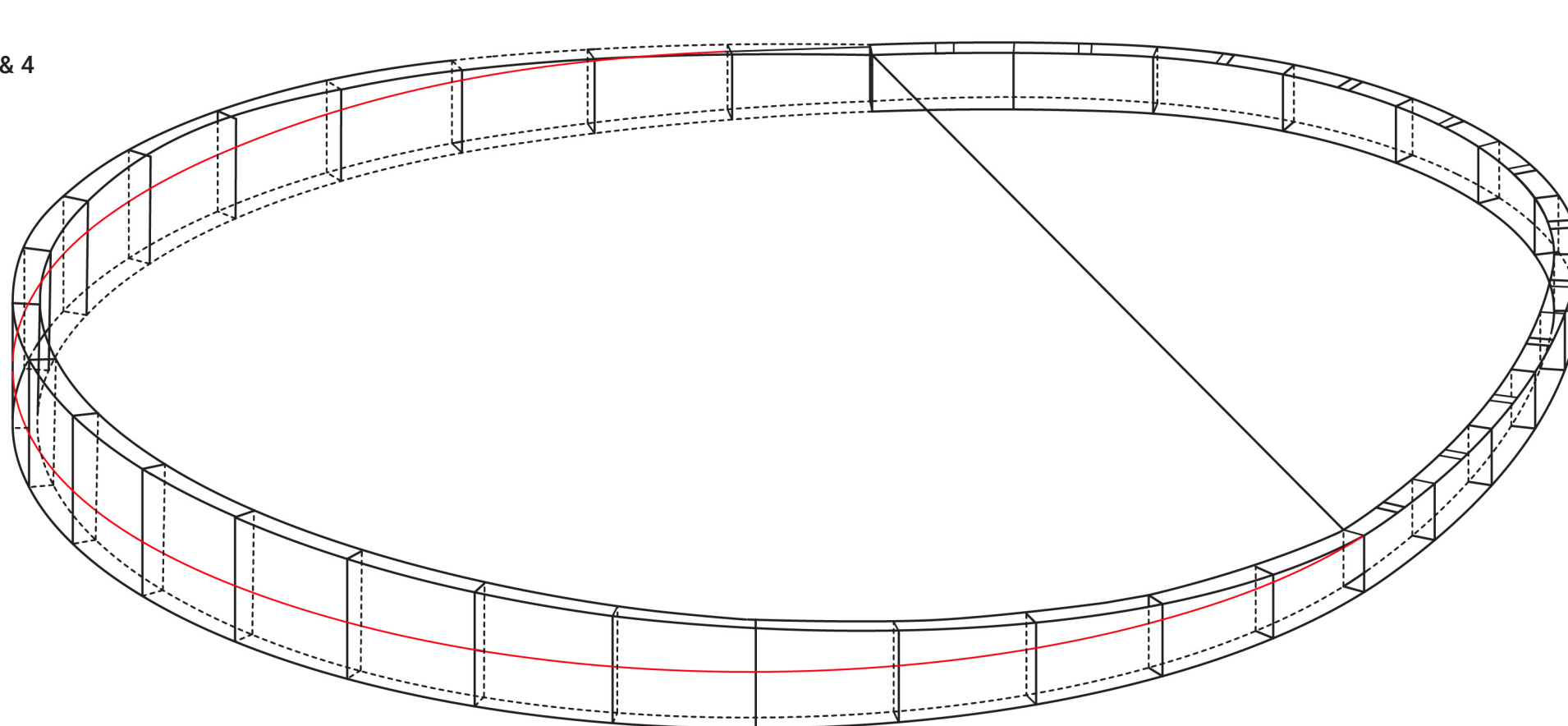

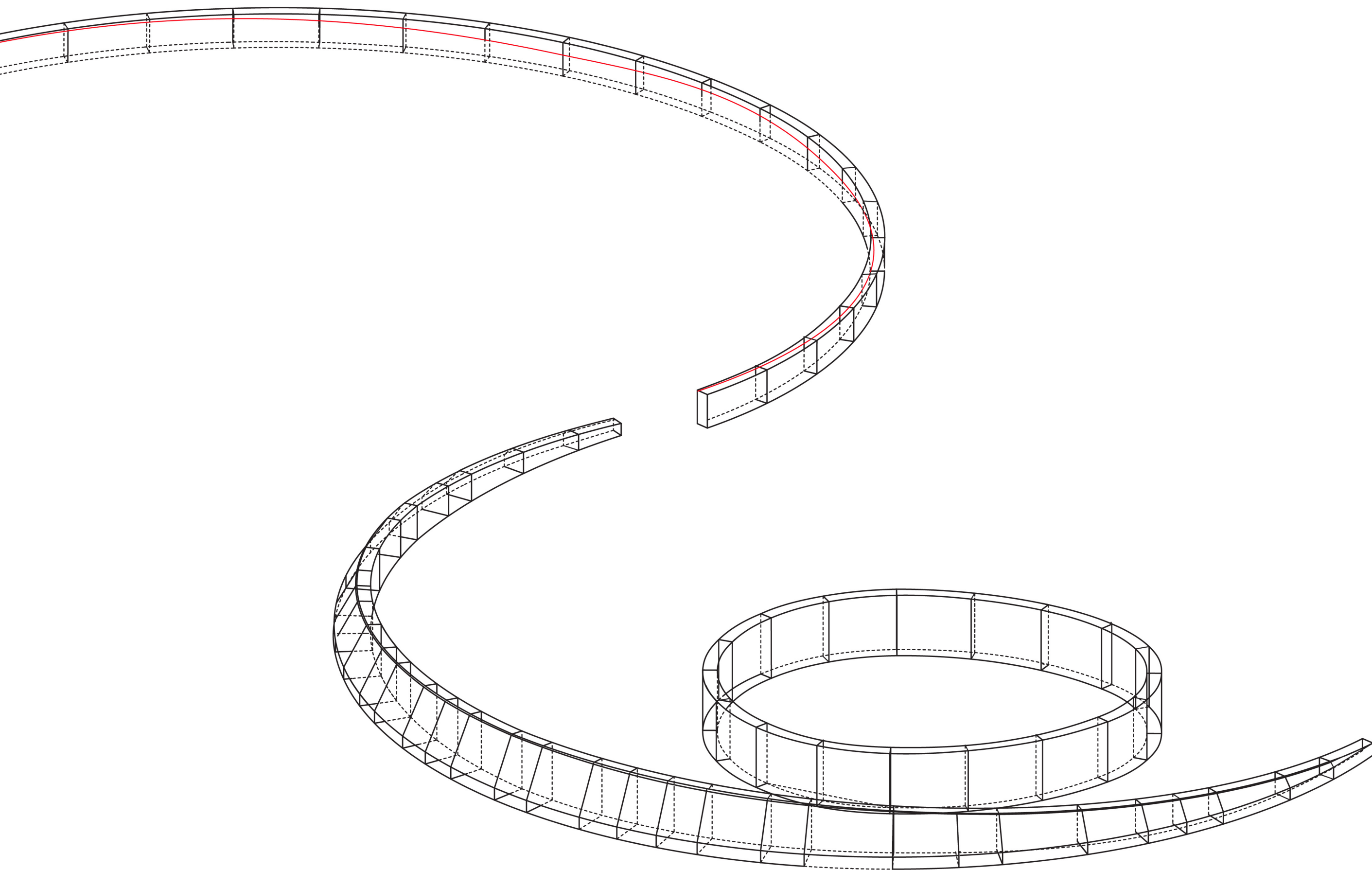
SNID B-B'
Veggur 4 á lágsta punkti

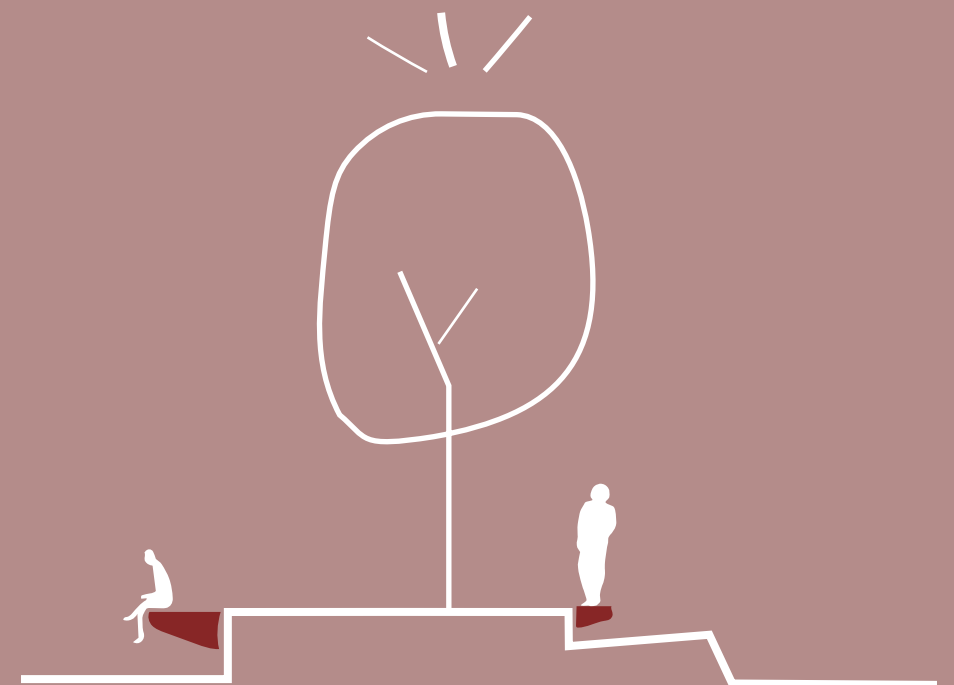
SNID C-C'
Veggur 4 þar sem gróðurbeð er innfellt fyrir neðan vegg

ÞRÍVÍDDARMYND - VEGGUR 1,2,3 & 4

GÖTUGÖGN

GÖTUGÖGN

ALMENN NÁLGUN

Hin sérstöku götugögn sem staðsett verða á torginu mynda röð fjölnota þátta sem hvetja til fjölbreyttrar notkunar á torginu og skapa staðbundna miðpunkta fyrir hittinga og samskipti. Ásamt Baugnum mynda götugögnin “fjölskyldu” sem eiga rætur í heilsteyptu útliti, efnisvali og fjölvirkni. Götugögnin samanstanda af tveimur bekkjum og leikbekk sem umlykur nýtt gróðursvæði sem er hannað til að hýsa eina varðveitta tréð sem fyrir er.

GRUNNREGLUR

- byggt úr timbri - náttúrulegt, áþreifanlegt og hlýtt yfirborð sem býður gestum að sitja og dvelja, þungamiðja fyrir starfsemi og líf á torginu
- löng setusvæði sem gera notendum kleift að sitja saman eða halda sér í nokkurri fjarlægð og sitja lengra í sundur
- breiðu timbureiningarnar virðast sveima fyrir ofan aðliggjandi basaltsteinsveggi og eru festir með földum festingum
- einingarnar gefa fjölbreytta notkunarmöguleika. Sitjandi í mismunandi hæðum (með eða án baks og armstoða), hallað sér eða leikið.

SÉREINKENNI GÖTUGAGNA

Götugögnin eru einkennandi fyrir torgið og flæða milli uppbrots og minni svæða torgsins.

Baugsbekkurinn eða aðalbekkurinn er staðsettur undir Baugnum, sem er miðpunktur torgsins. Bekkurinn er með háu sætisbaki til að verjast norðlægum vindum og til að skapa betra nærðveður. Efri hluti sætisbaksins virkar sem borð til að borða, drekka eða halla sér á við daglega notkun, á meðan fólk skoðar viðburði, heimsækir markaði eða fær sér matbita.

Söluturnsbekkurinn, sem staðsettur er við hliðina á gamla söluturninum á gatnamótum Austurstrætis og Lækjargötu, býður upp á fundarstað og stefnumót við hlið einni fjölförnustu göngugötu í Reykjavík. Bekkurinn býður þeim sem nota hann útsýni í átt t.a.m. til Bankastrætis og Laugavegs, og býður upp á þægilegt setusvæði fyrir þá dagskrá sem koma skal í gamla söluturninum.

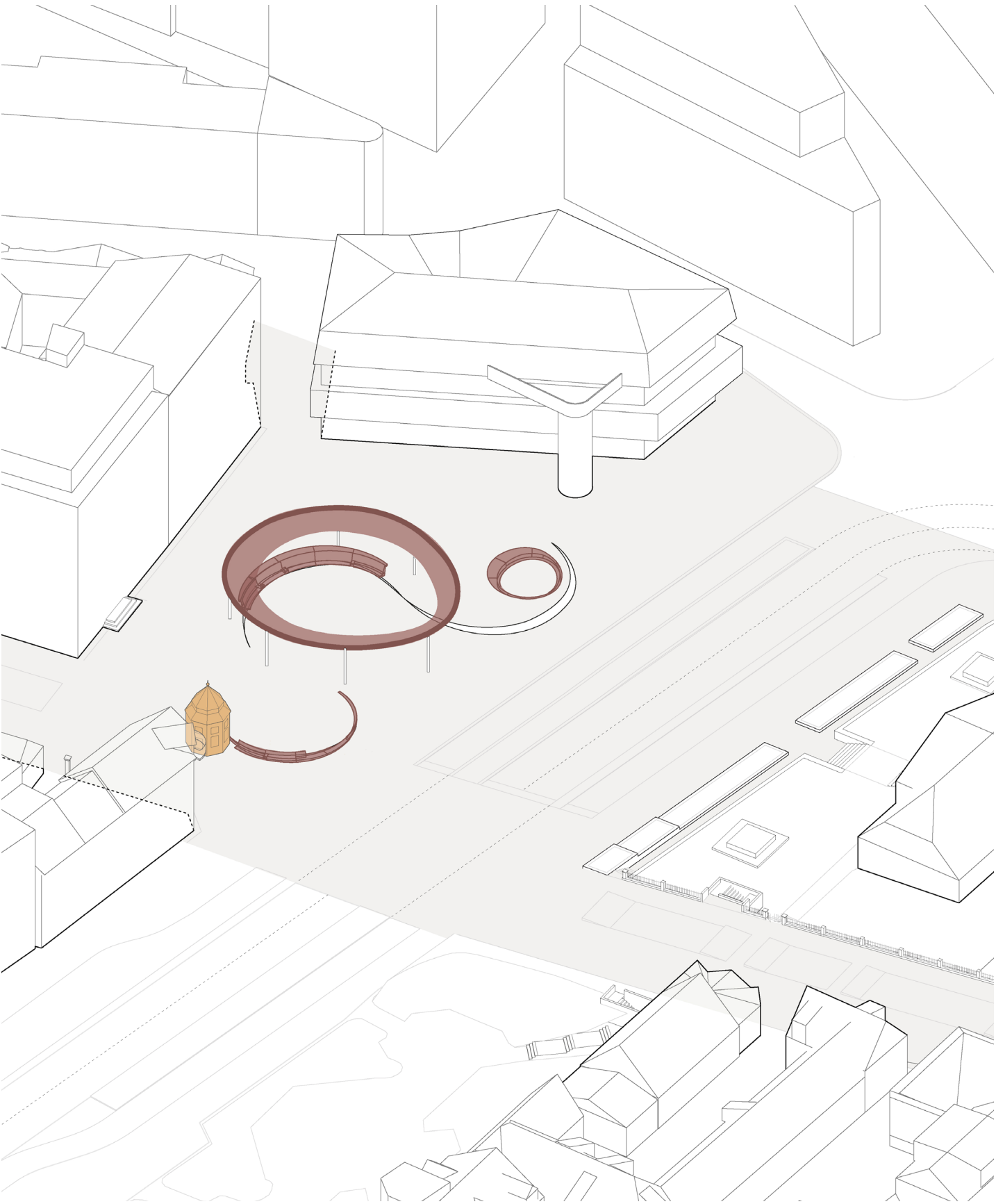
Upprunalegt tré sem varðveitist við framkvæmdina er afmarkað með fjölnota tréstrúktúr, sem umlykur nýja gróðursvæðið. Þessi áberandi viðarkantur er mismunandi að dýpt og býður fólki t.a.m. uppá að leika, sitja og halla sér. Héðan opnast útsýni yfir allt torgið, Stjórnarráðið og Arnarhól, sem gerir þetta svæði að fullkomnum stað fyrir óformlega samkomu.

EFNI OG VIÐHALD

Öll götugögn eru úr timbri og úr veðurþolnu límtré (Accoya viður). Límtréið gerir það að verkum að götugögnin virðast vera smíðuð úr einu stykki og vera beygð í mismunandi áttir. Límtréið klofnar ekki og er af miklum gæðum. Viðhald á götugögnum úr Accoya límtré krefst reglulegrar hreinsunar og endurbóta á þéttiefnum og húðun til að viðhalda góðu ástandi.

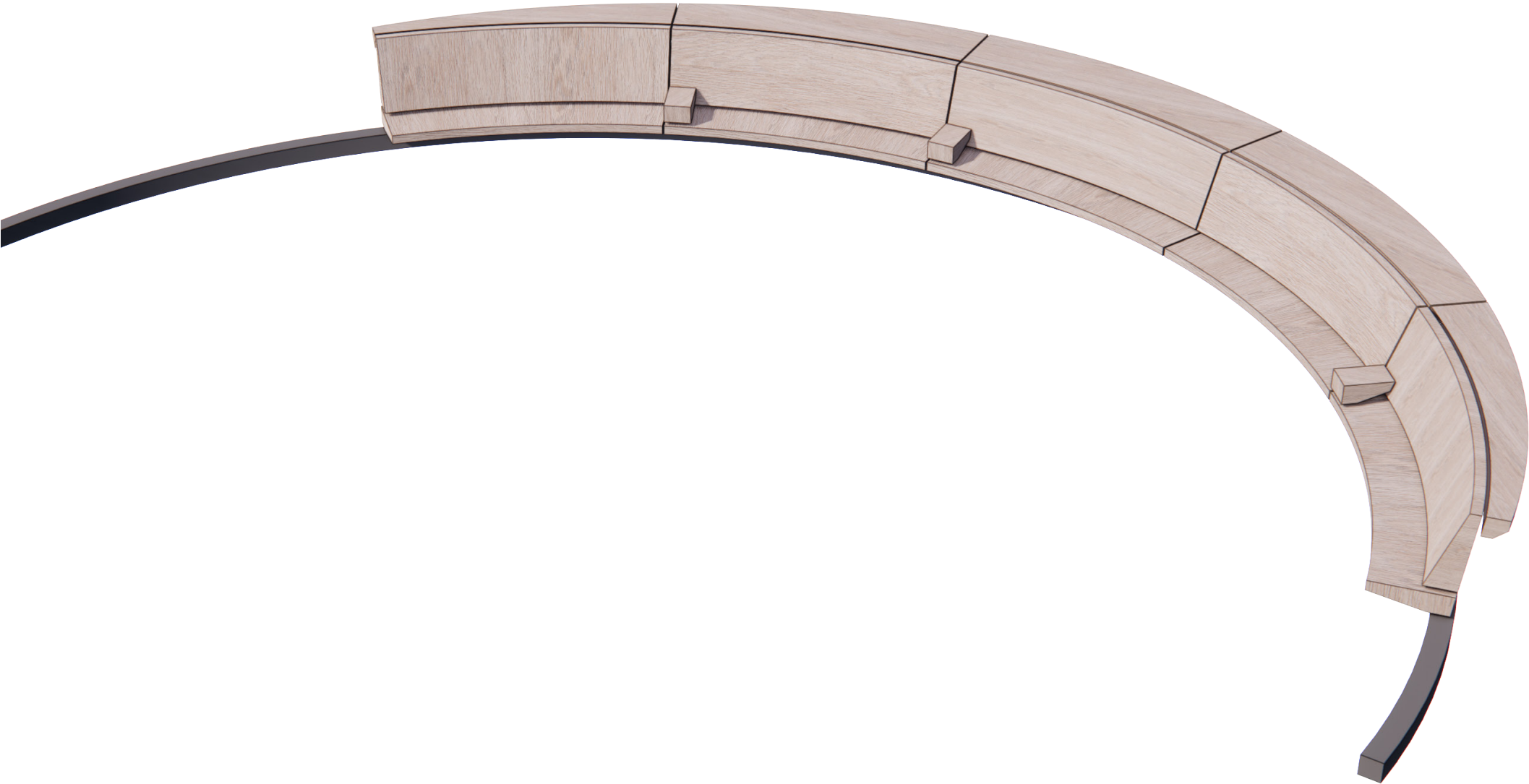
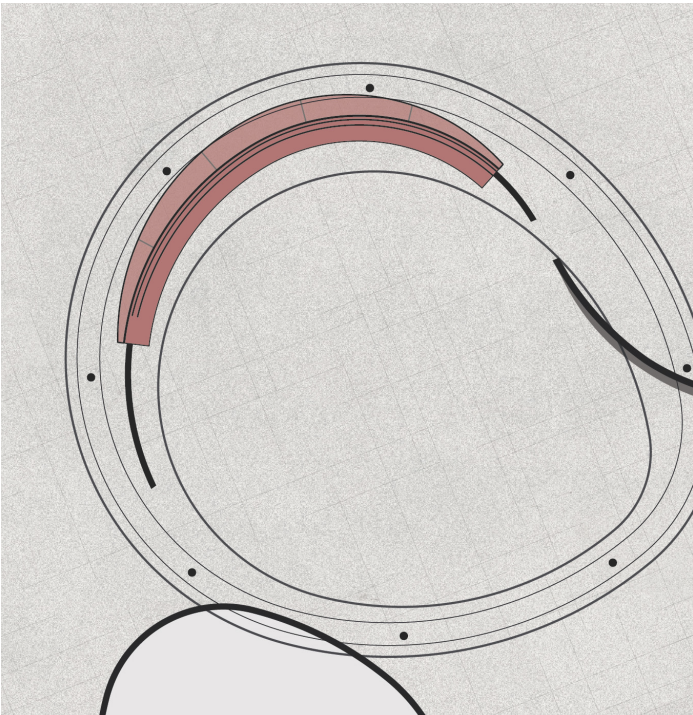
Sérstakar viðhaldskröfur skulu ákvarðaðar á síðari hönnunarstigum.

Einnig mun viðhaldshandbók verða gefin út samhliða verkhönnun og framkvæmd á torginu.

BAUGSBEEKKUR

samskeyti/bil milli eininga
sem verða að borði,
bakstoð og setu

samskeyti/bil milli
sætisbaks og borðs

armstoðir

“límlínur” í
Accoya límtré
(ens. Accoya
glulam)

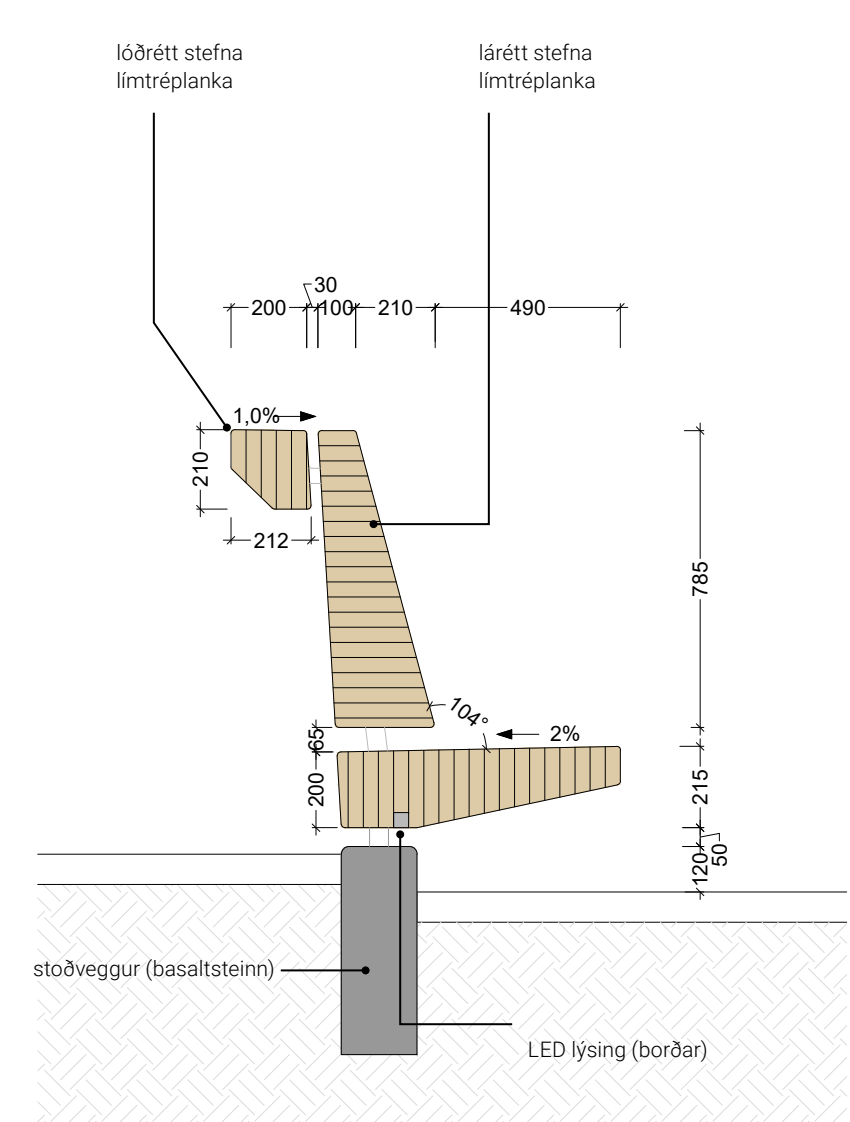

sniž B-B'

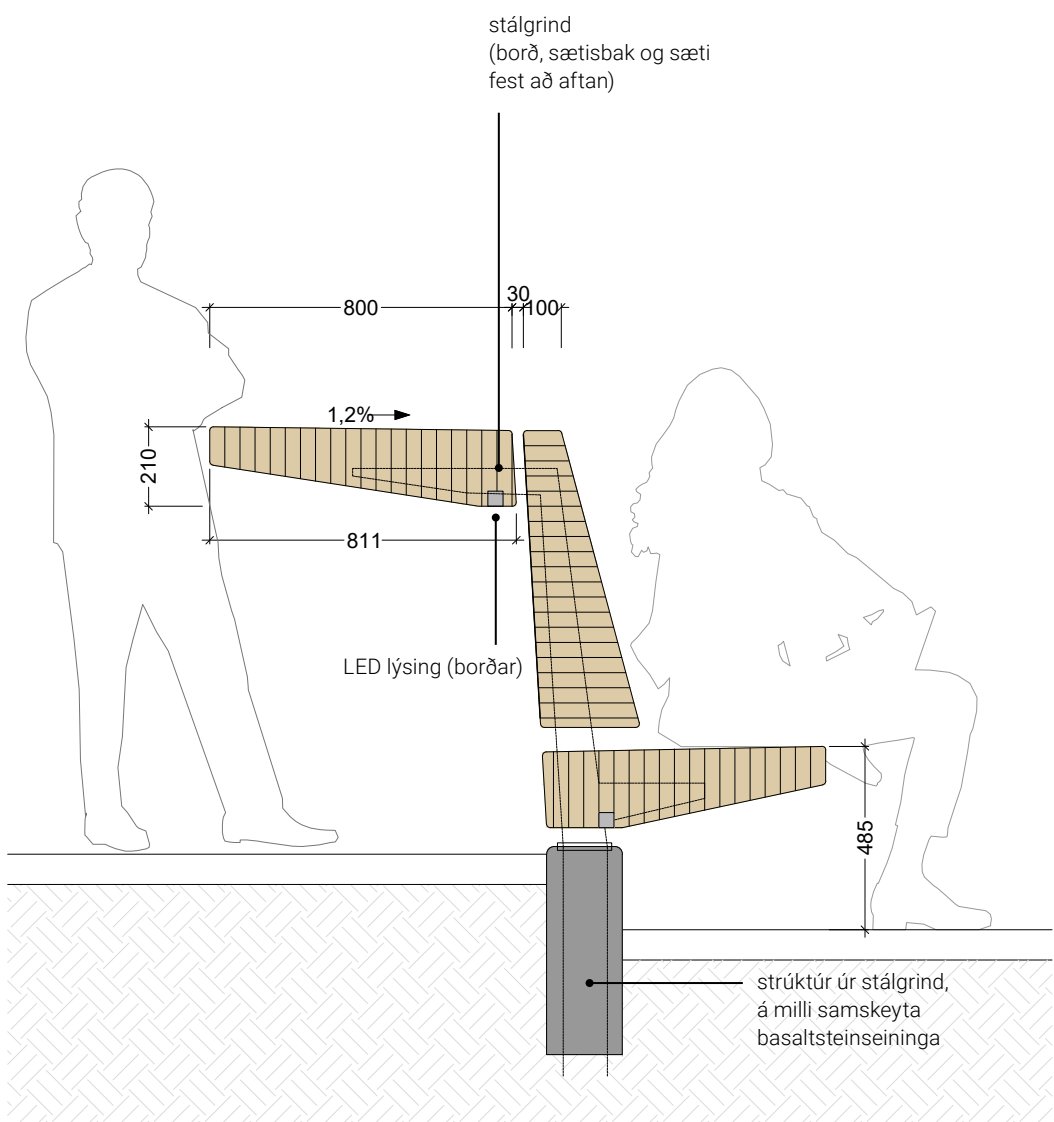
sniž A-A'

ásýnd frá hlið

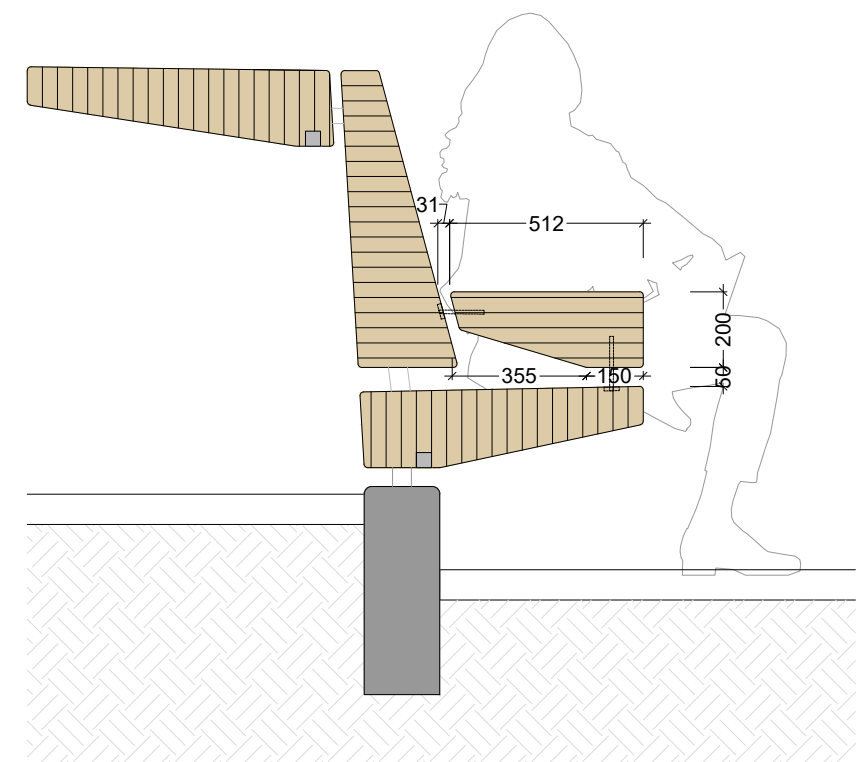
DEILI - BAUGSBEKKUR
mælikvarði 1:20

ÁSÝND FRÁ HLÍÐ
Bekkur á þrengsta stað

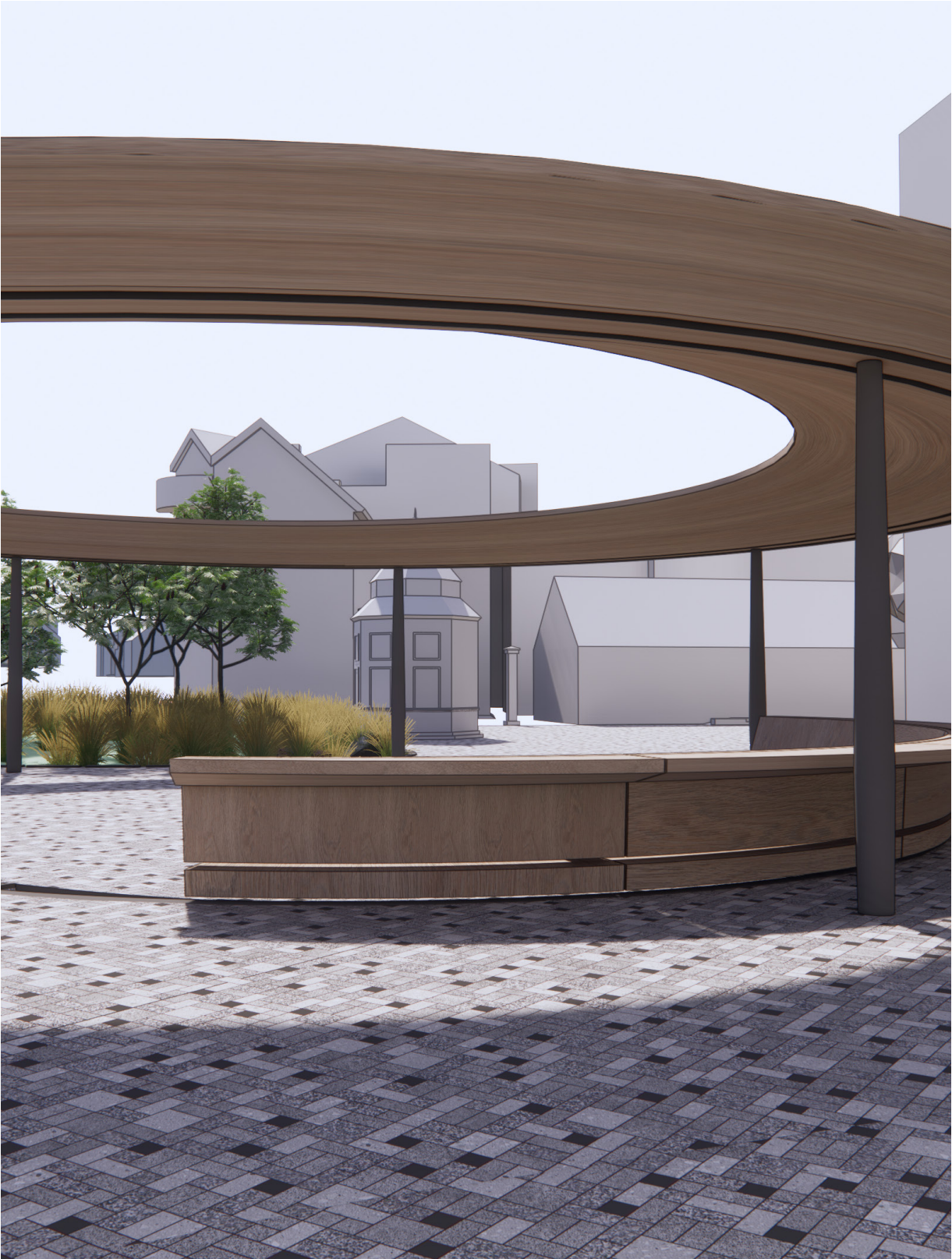
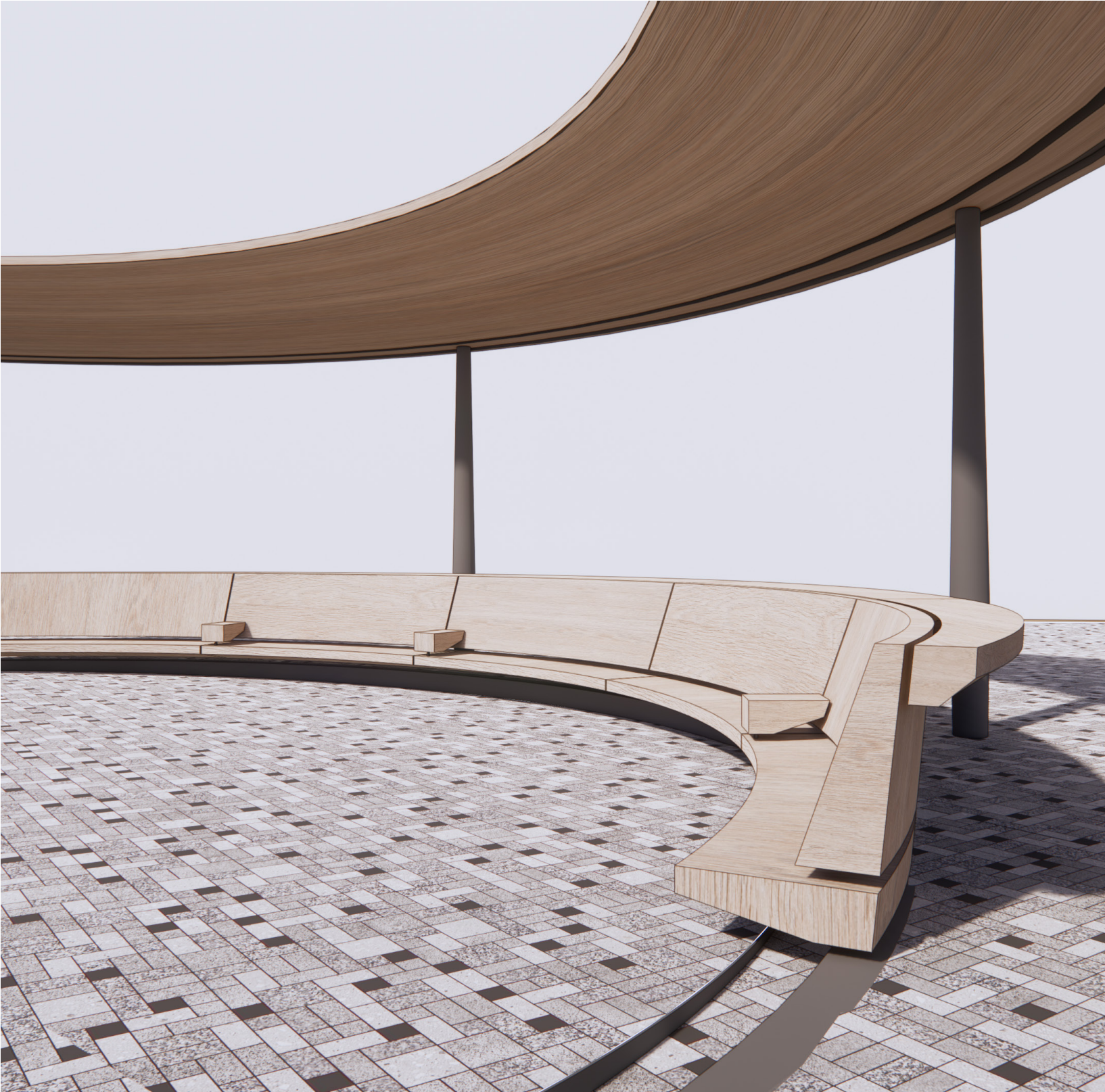

SNÍÐ A-A'
Bekkur á breiðasta stað

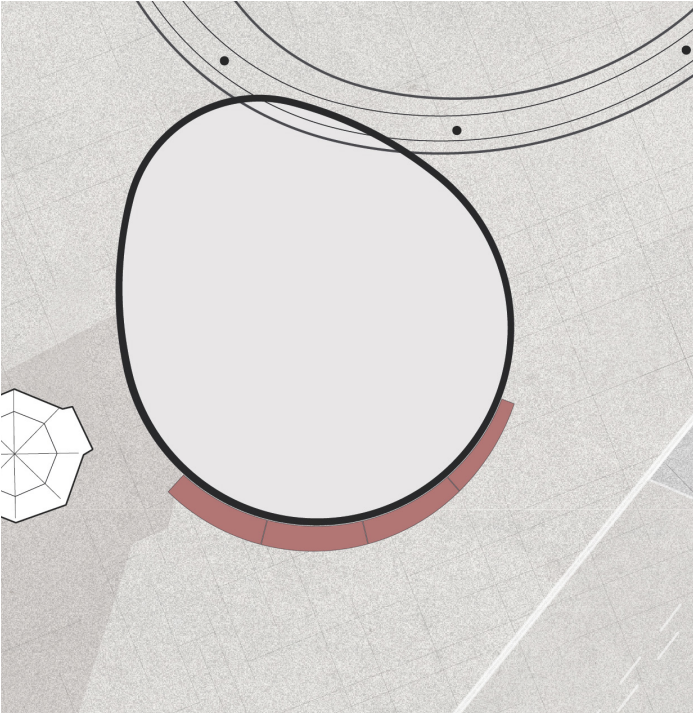

SNÍÐ B-B'
Bekkur með armstoðir

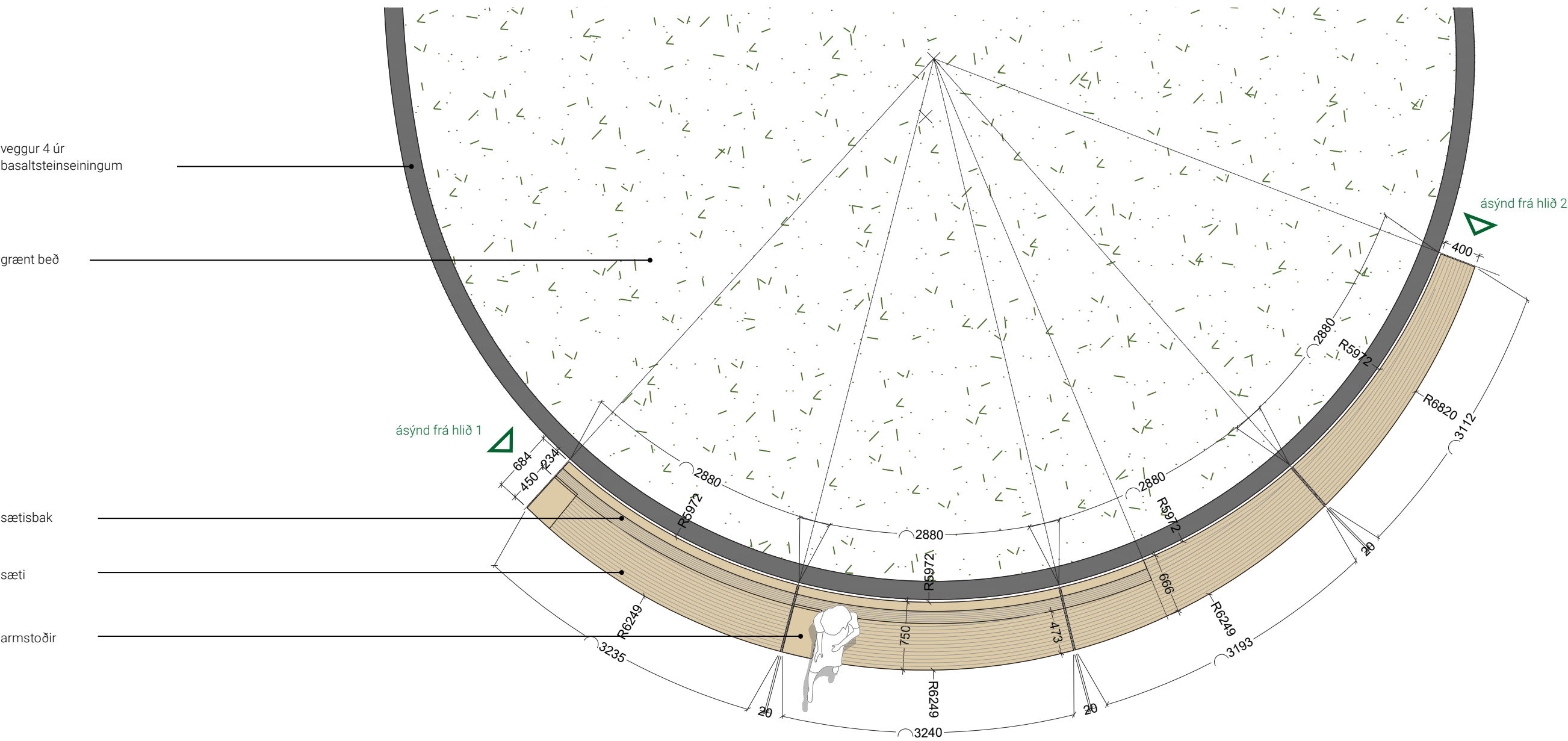
BAUGSBEKKUR

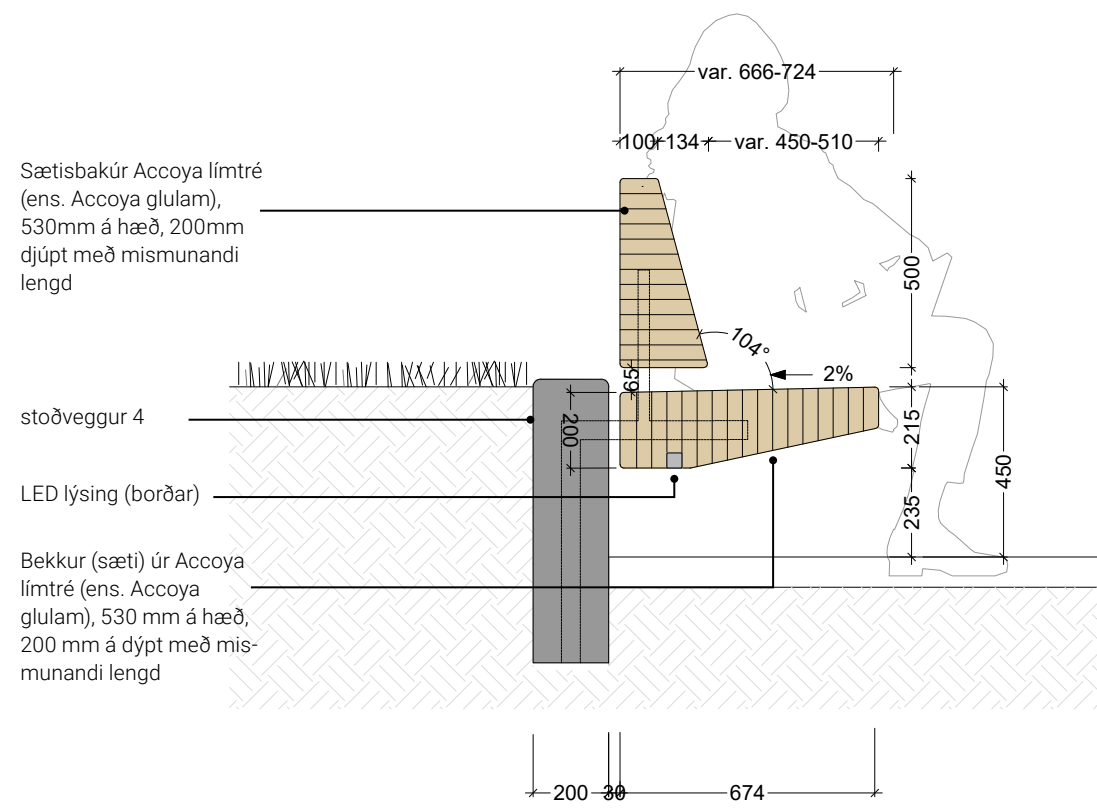
SÖLUTURNSBEKKUR

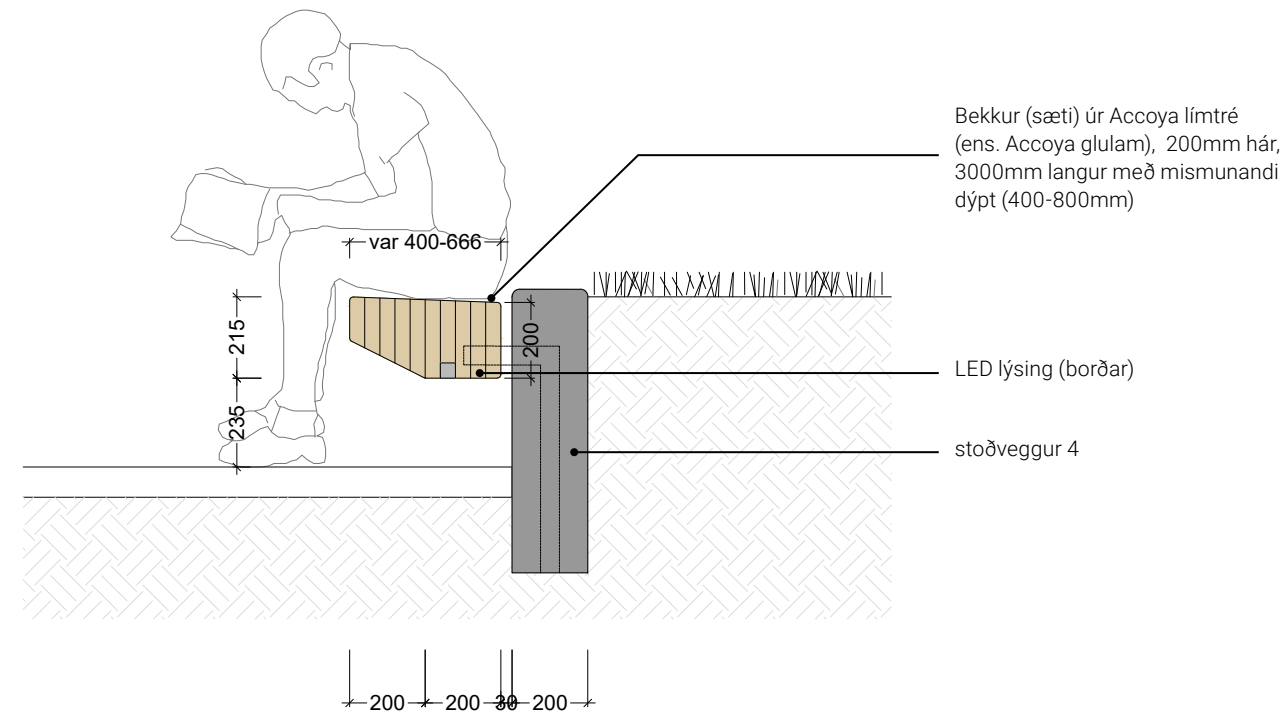
GRUNNMYND - SÖLUTURNSBEKKUR
mælikvarði 1:50

ÁSÝND - SÖLUTURNSBEKKUR
mælikvarði 1:20

ÁSÝND FRÁ HLIÐ 1

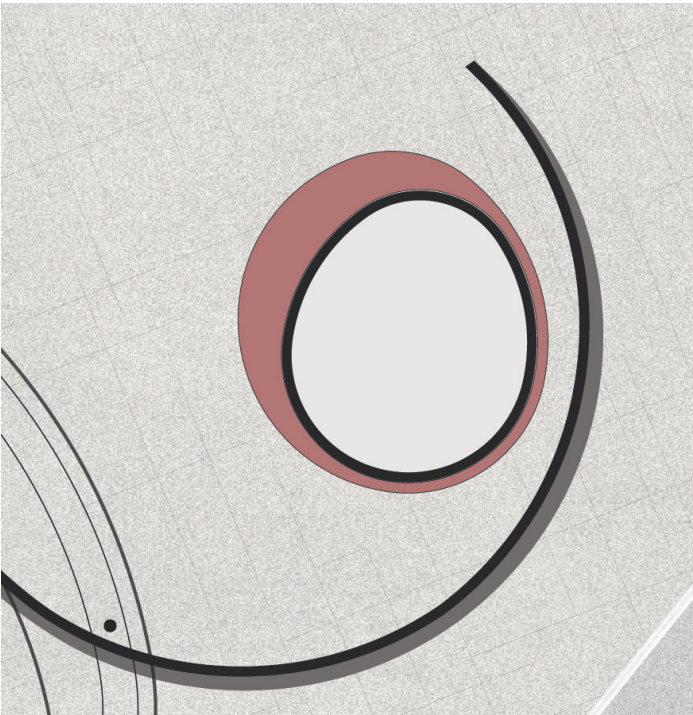

ÁSÝND FRÁ HLIÐ 2

ÁSÝND BEKKJAR VIÐ GAMLA SÖLUTURNINN

LEIKBEKKUR OG GRÓÐURKER

GRUNNMYND - LEIKBEKKUR OG GRÓÐURKER
mælikvarði 1:50

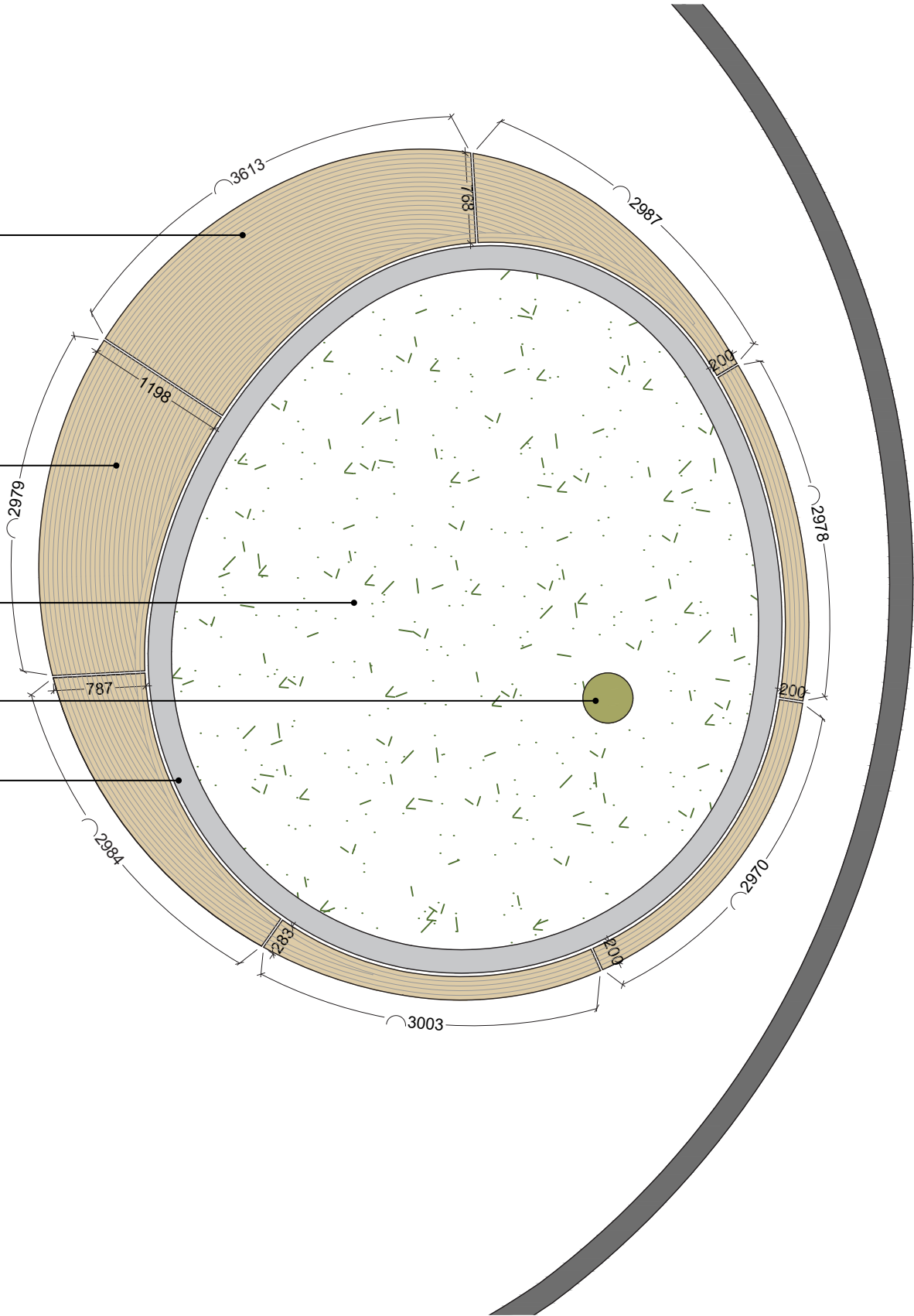
samskeyti/bil milli eininga
sem verða að borði,
bakstoð og setu

sætið / borðið

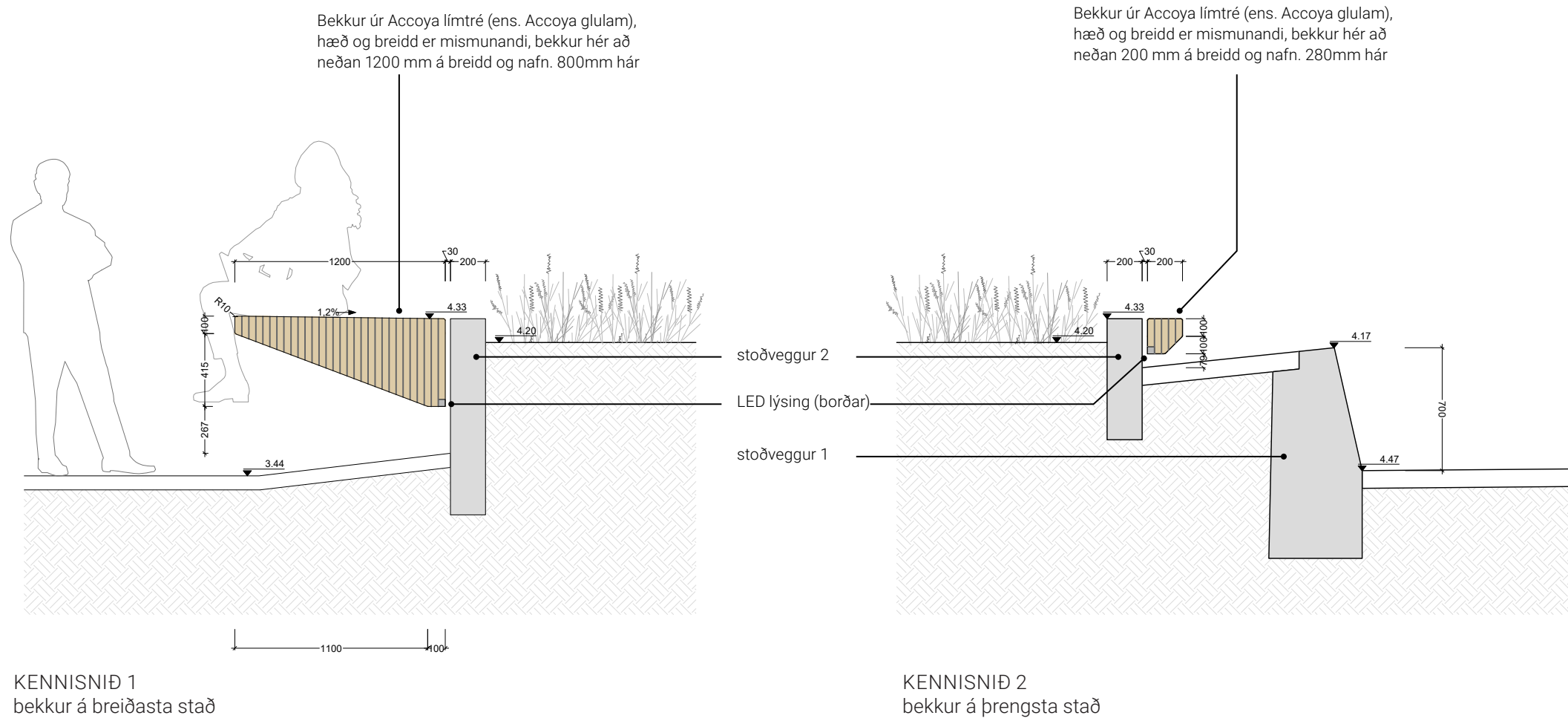
gróðurbeð

stofn núverandi trés

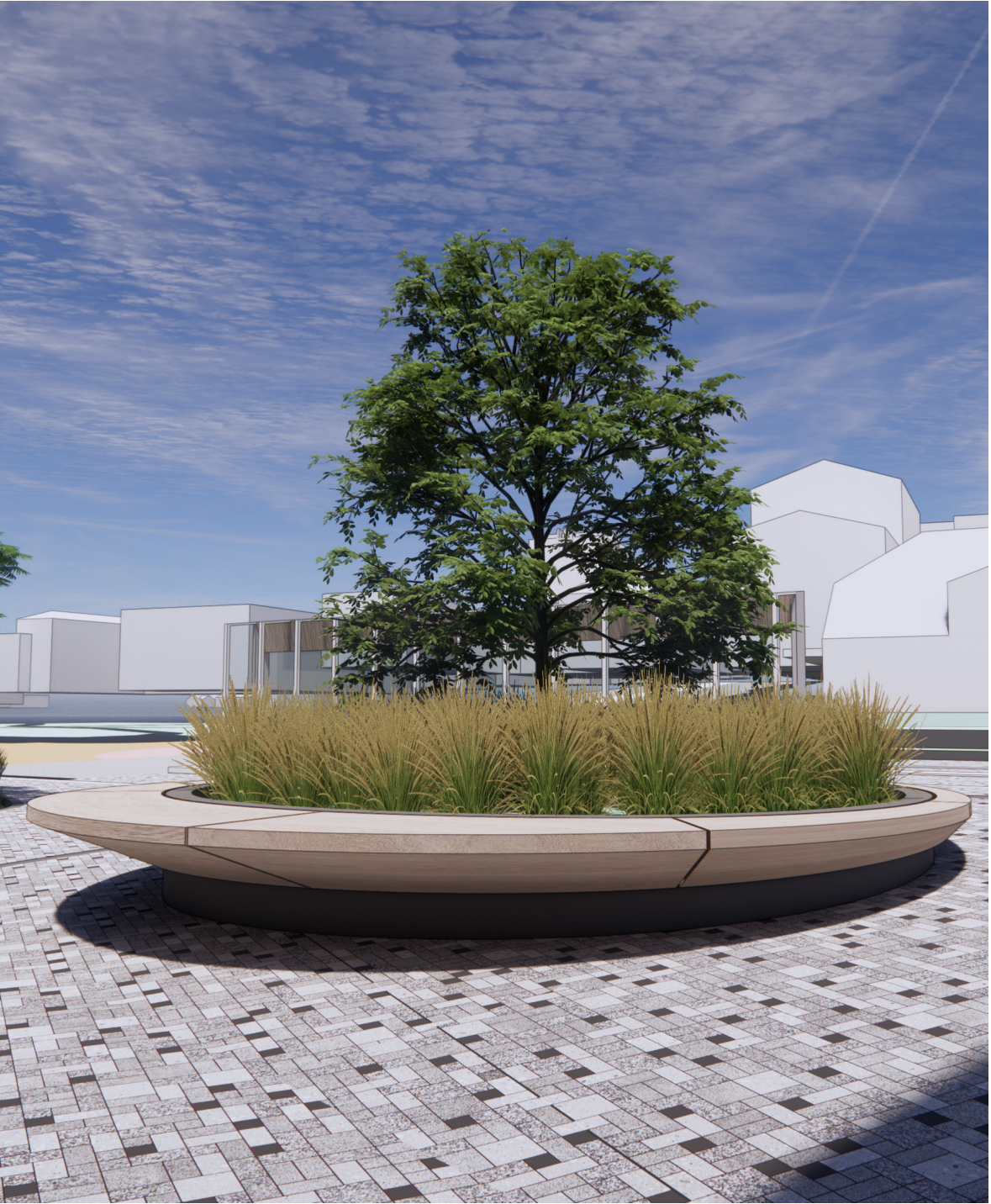
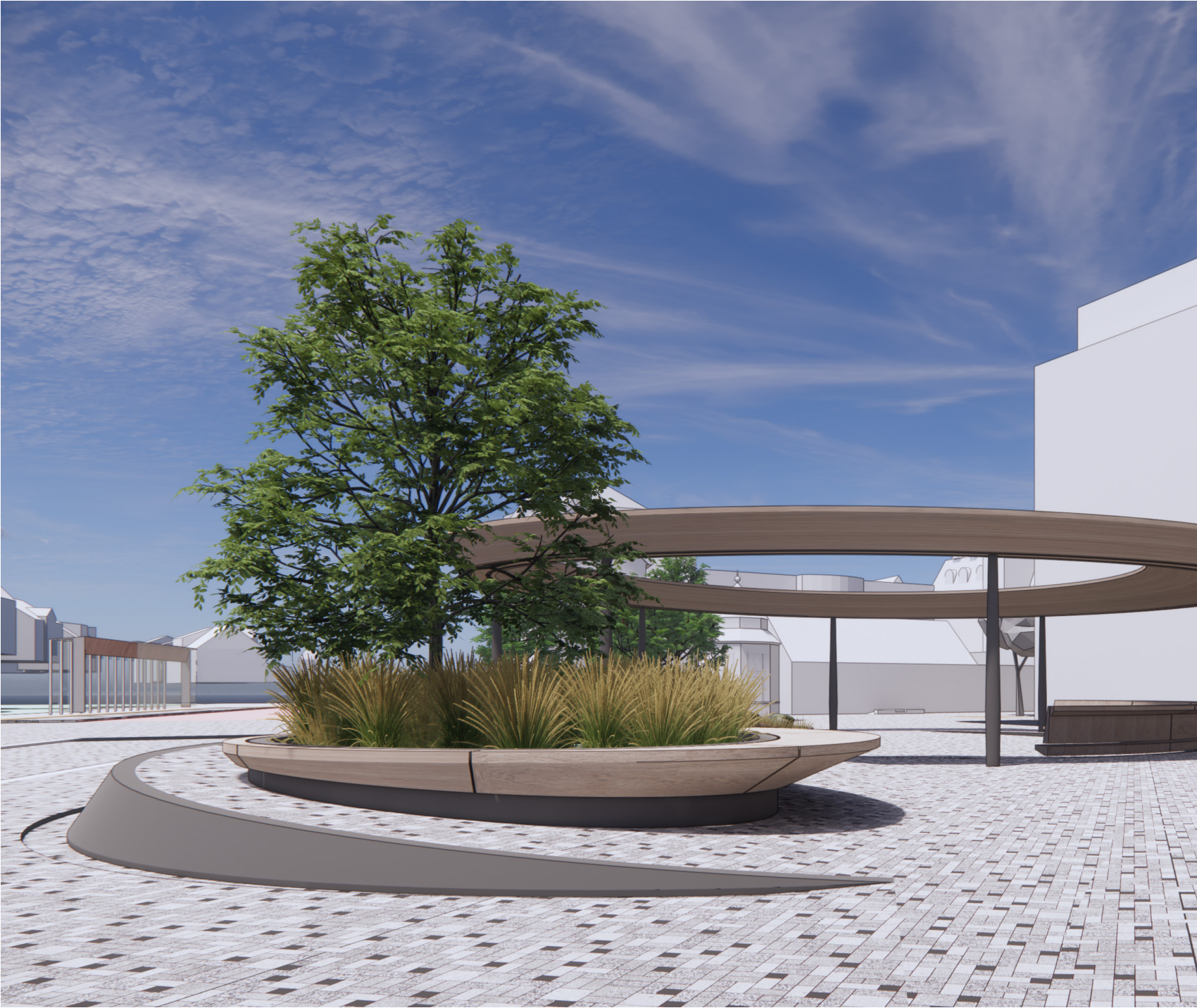
veggur 2 úr
basaltsteinseiningum

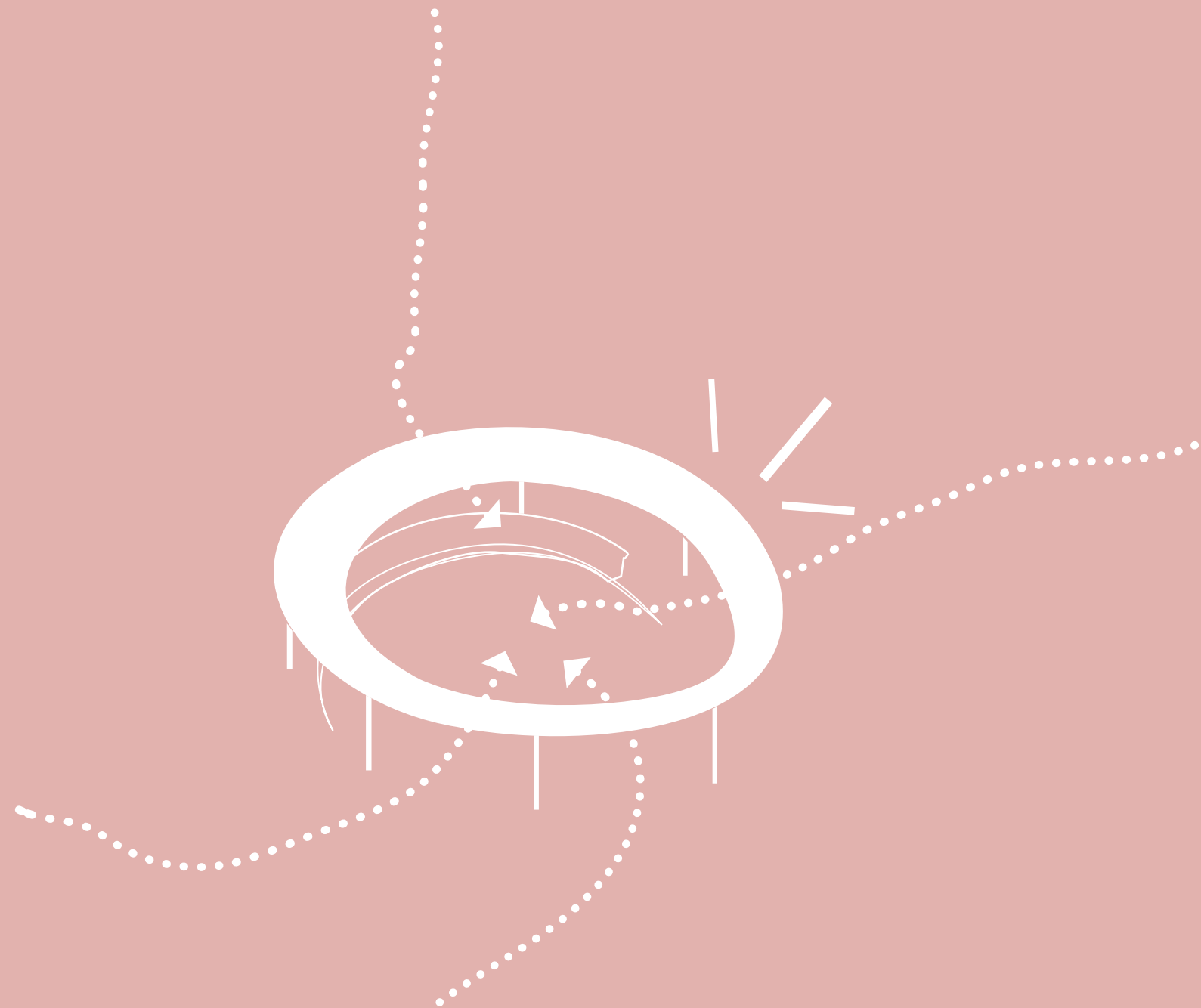
SNIÐ - LEIKBEKKUR OG GRÓÐURKER
 mælikvarði 1:20

ÁSÝND LEIKBEKKJAR OG GRÓÐURKERS

BAUGUR

BAUGUR

HLUTVERK BAUGSINS Á TORGINU

Baugurinn er hugsaður sem nýtt kennileiti í götumynd Reykjavíkur og miðpunktur fyrir Lækjartorg. Auk þess að vera sjónrænt áberandi nýr samkomustaður fyrir íbúa, hýsir Baugurinn eða auðveldar fjölbreyttar hátíðar, viðburði, markaði, sýningar, tónleika og gjörninga sem og daglegs lífs.

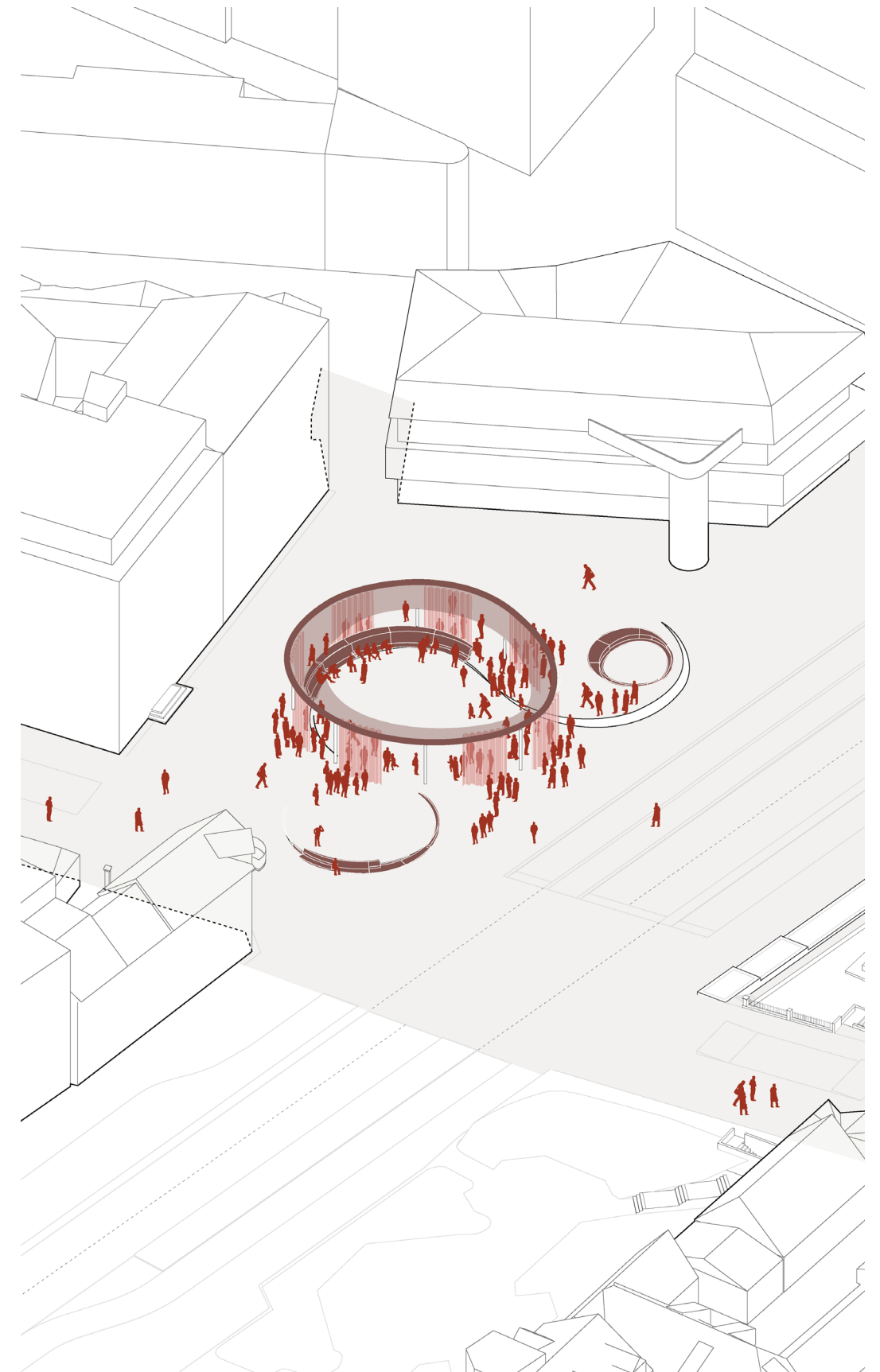
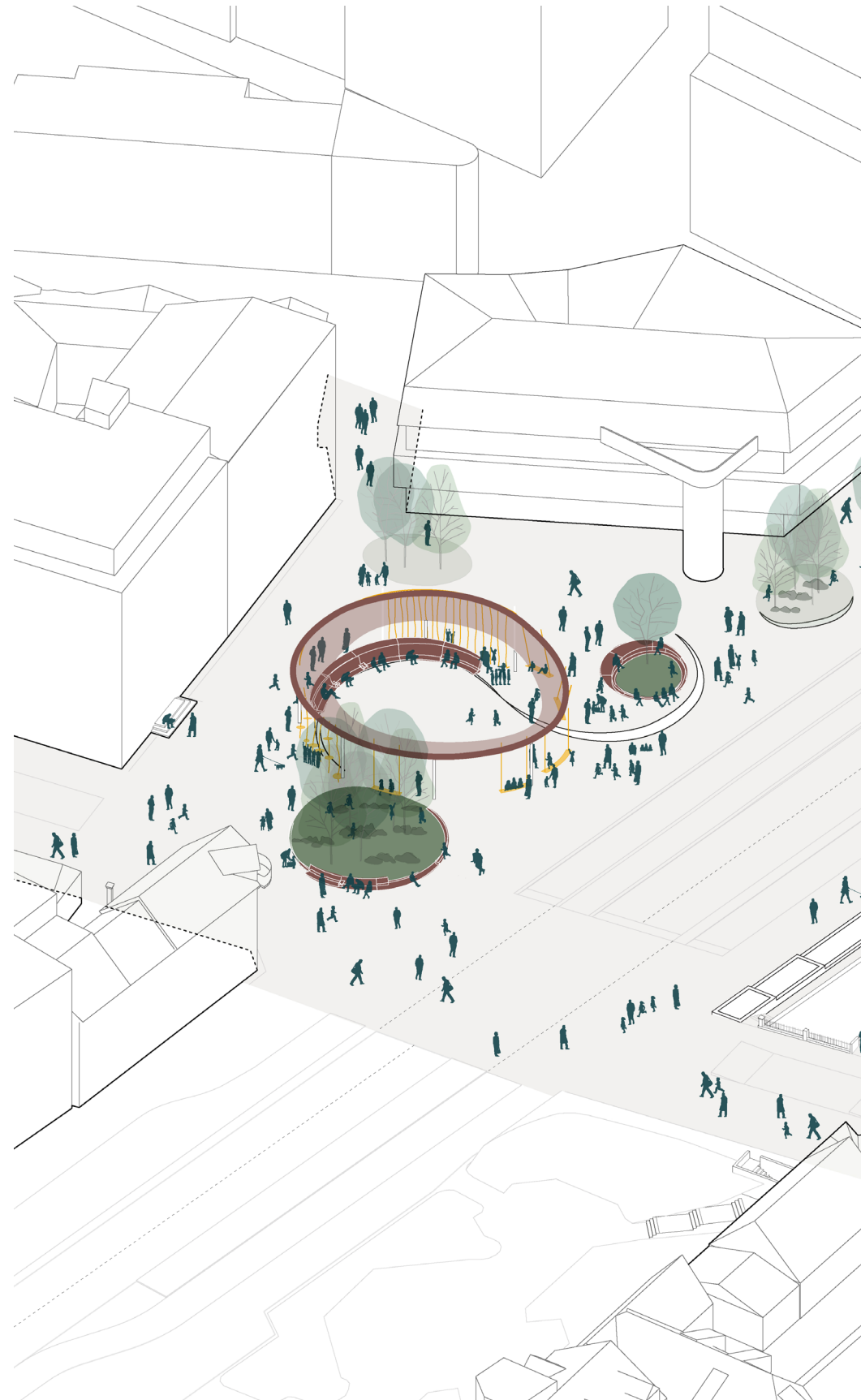
Baugurinn er aðalljósgefjafinn (bein og óbein lýsing) fyrir torgið. Hönnun lýsingar er samtvinnuð við hönnun burðarvirkis Baugsins og er möguleiki að bæta viðbótarlýsingu eftir því sem aðstæður eða atburðir krefjast. Baugurinn er fyrst og fremst rými sem veitir borgarbúum skjól og hvetur íbúa til að heimsækja og dvelja í rýminu.

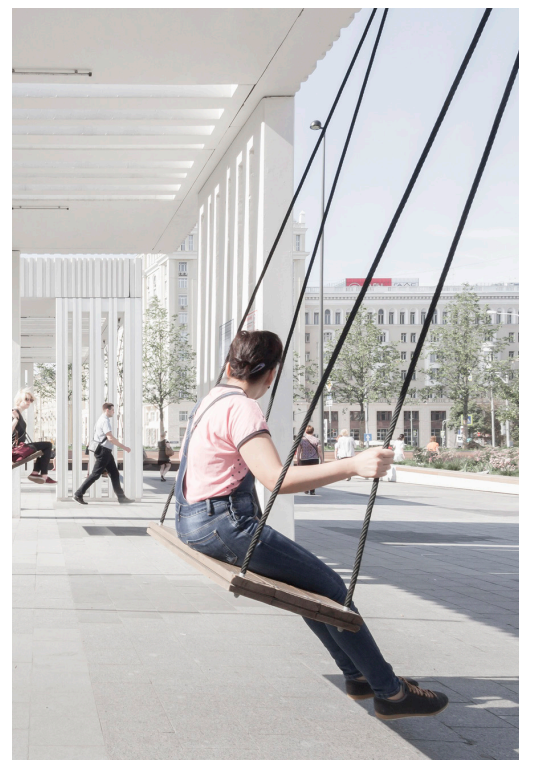
BAUGUR SEM SÝNINGARRÝMI

Möguleiki er að nota Bauginn til að hengja listaverk eða grafík á burðarvirkið. Þetta gæti verið árstíðabundið eða fyrir sérstaka viðburði. Kraftmikið verk á vegum borgarinnar eða merki fyrir sérstök tilefni t. a. m. árstíðarbreytingar, Hinseigindaga, Þjóðhátíðardaginn o.s.frv.

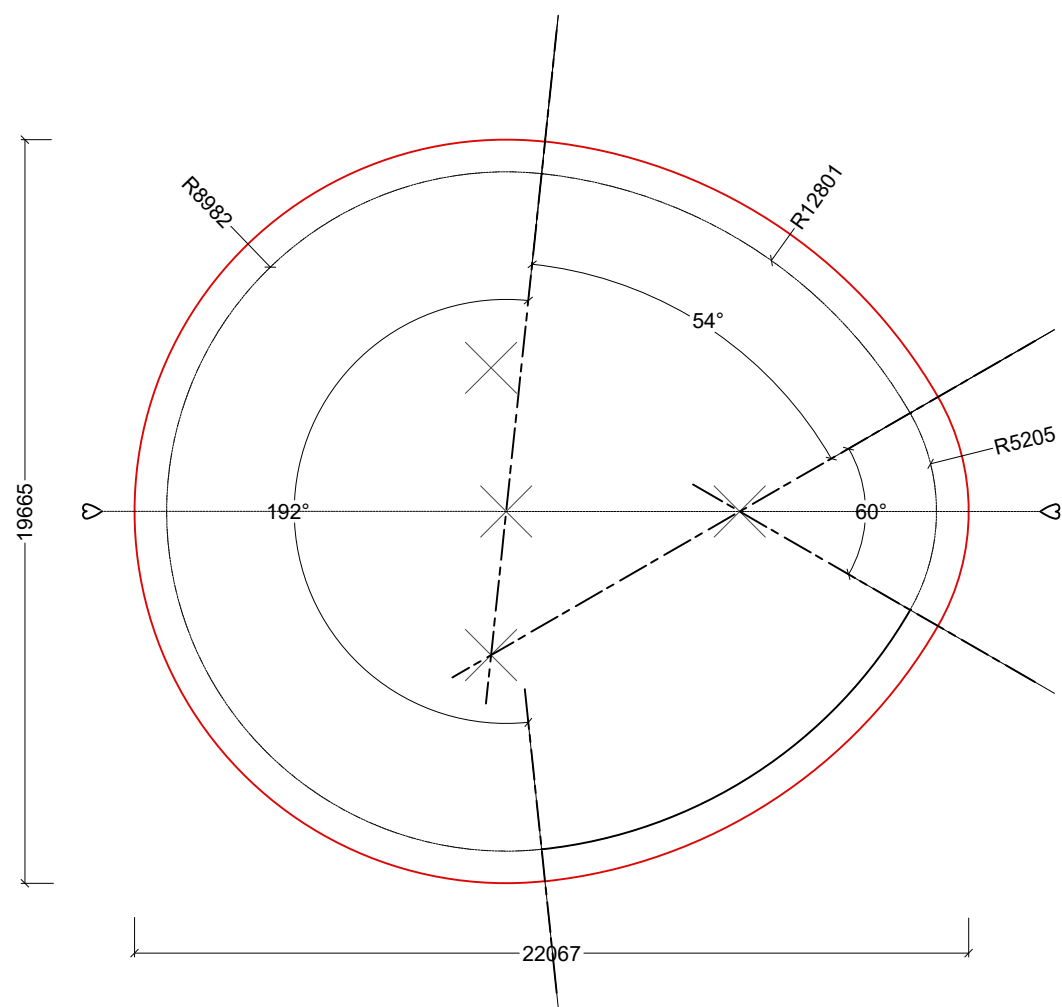
LEIKSVÆÐI

Aðlögunarhæfni baugsins felst einnig í því hlutverki sem stoðbygging til að styðja við uppsetningar fyrir aðra tímabundna leiki og hreyfingu á torginu, t. a. m. rólur, klifur-reipi, hengirúm eða uppdráttarstangir o.s.frv. sem auðvelt væri að festa og fjarlægja fyrir daglega viðburði.

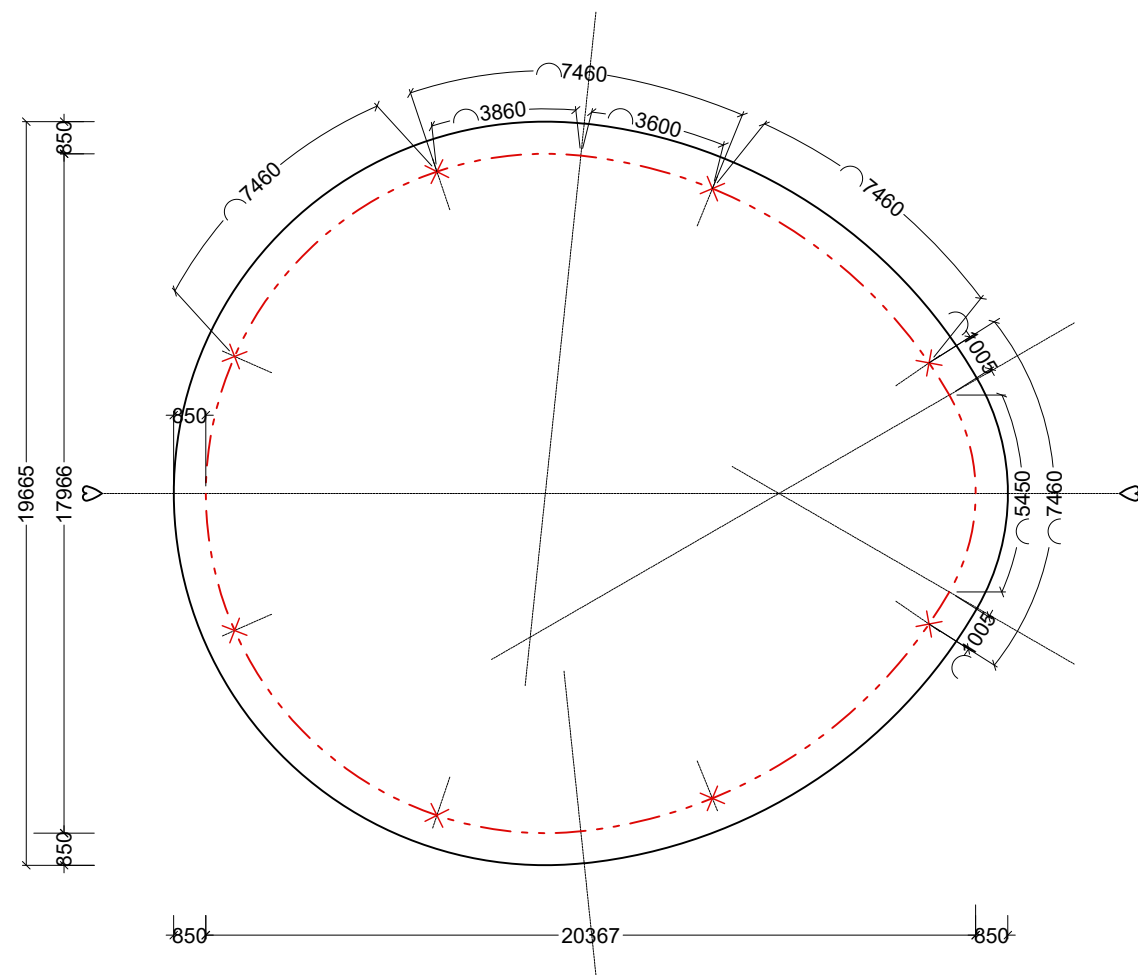

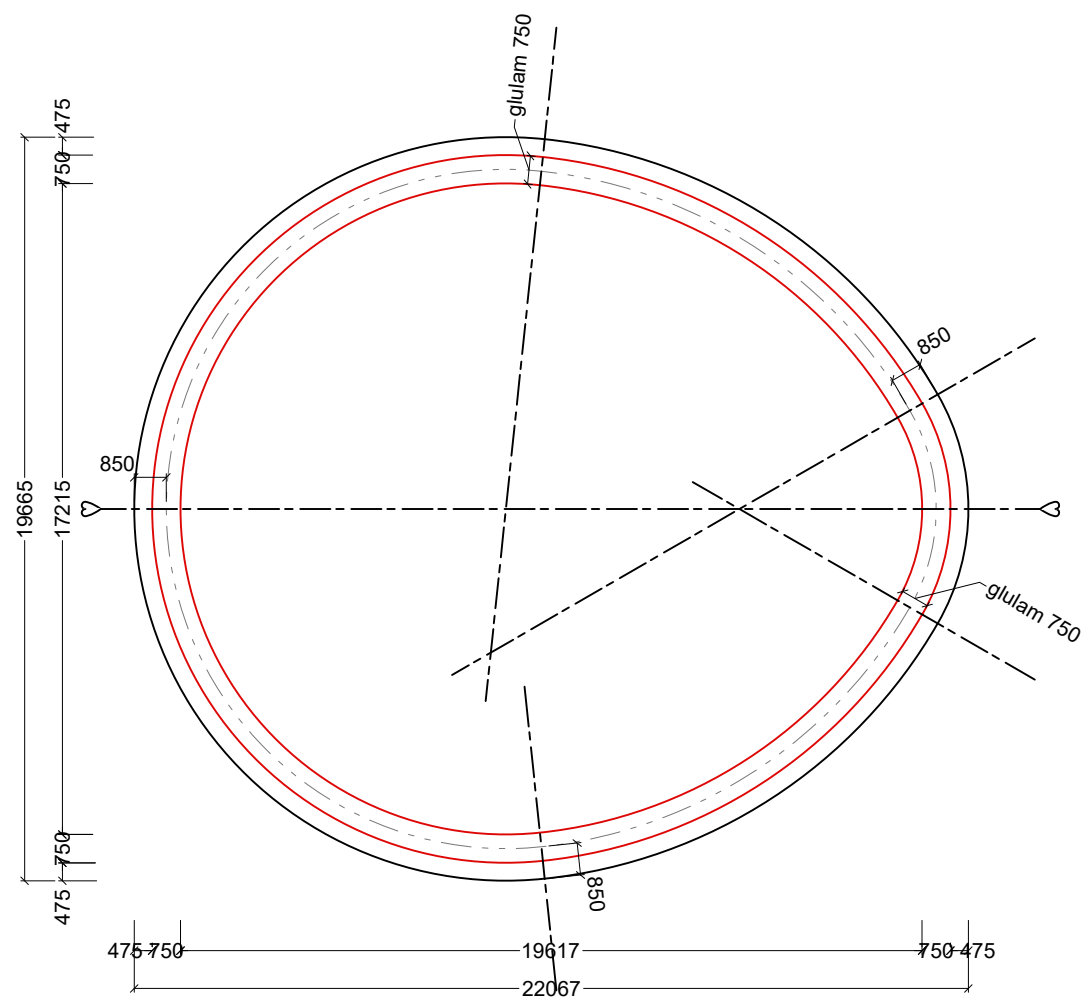
UPPBYGGING FORM BAUGSINS

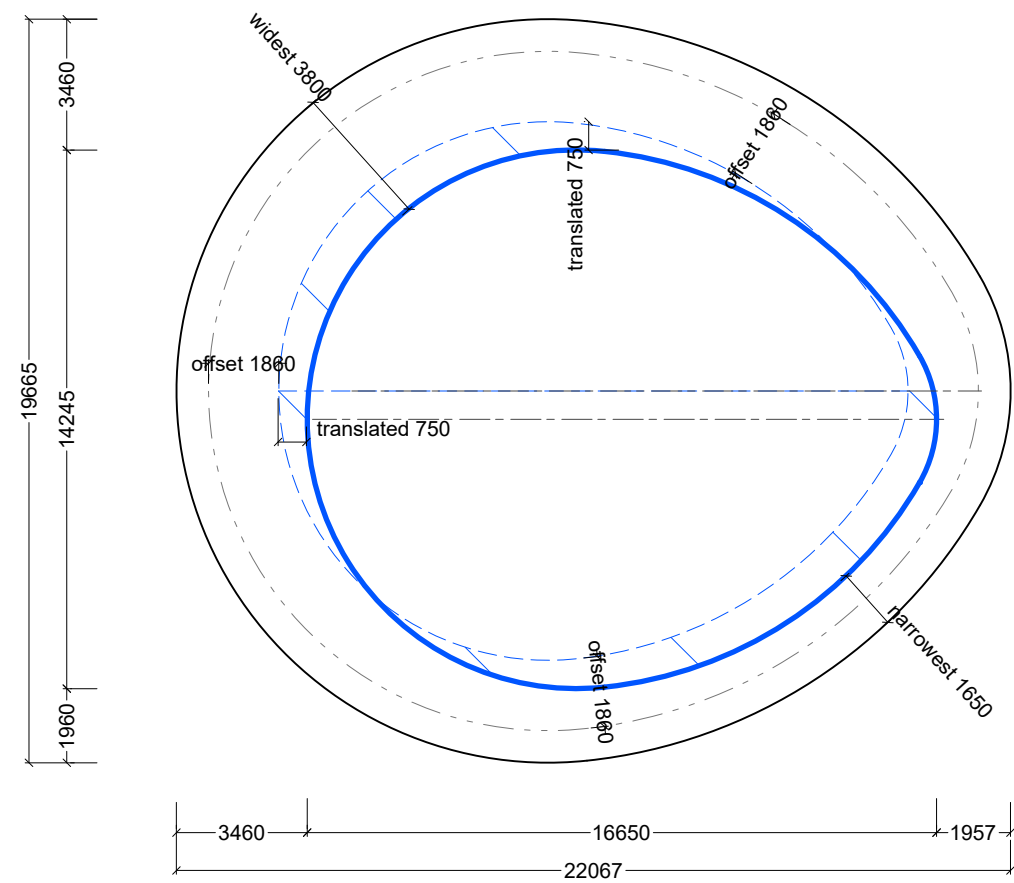
Baugurinn er í formi sporbaugs. Gerður úr 3 mismunandi bogaformum (ens. tangential arcs)

Ás burðarsúlur staðsett fyrir innan Bauginn

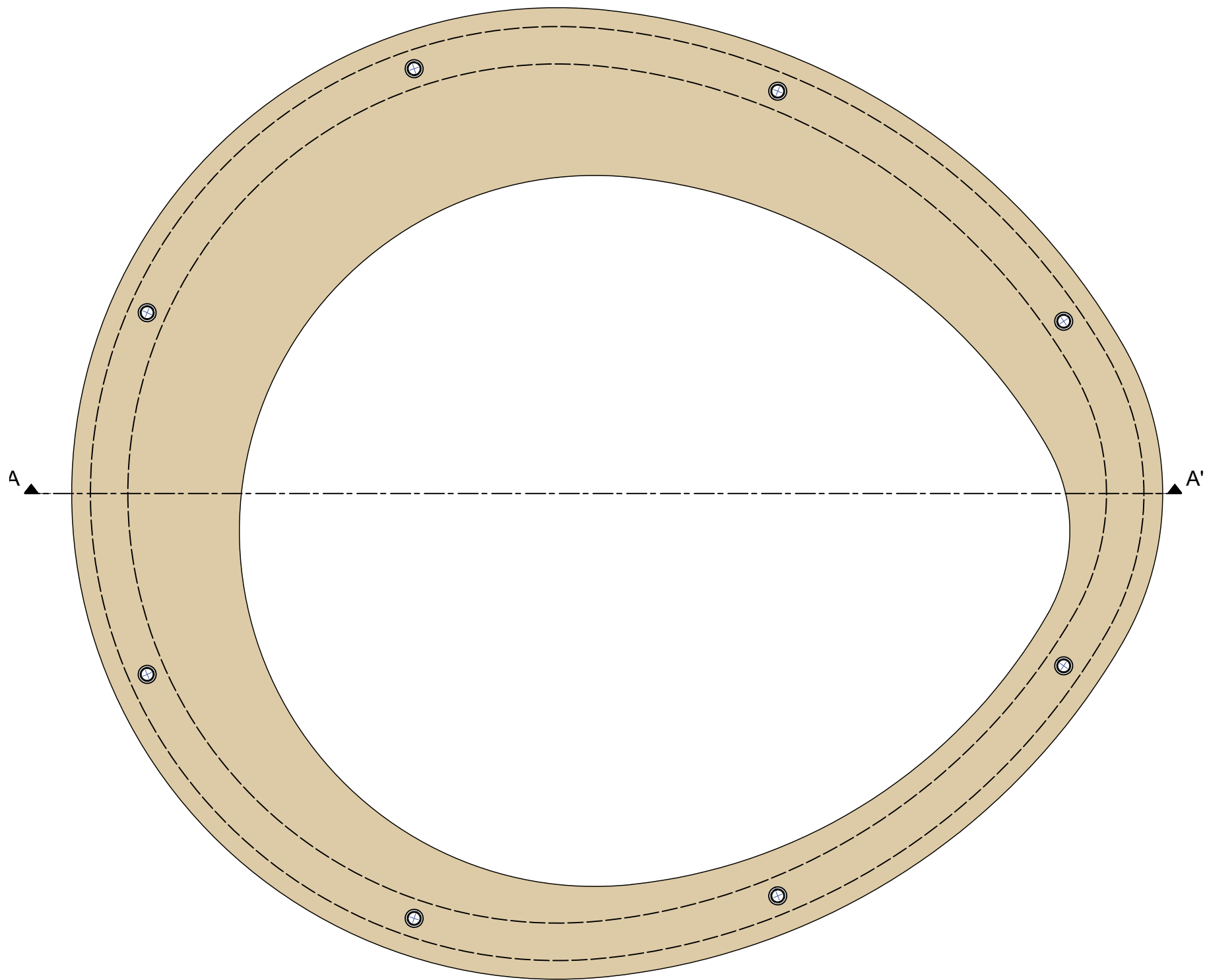

Burðarsúlur sem bera þakið á Bauginum.
Stærðir límtréssúlna breidd:750 x hæð:600mm

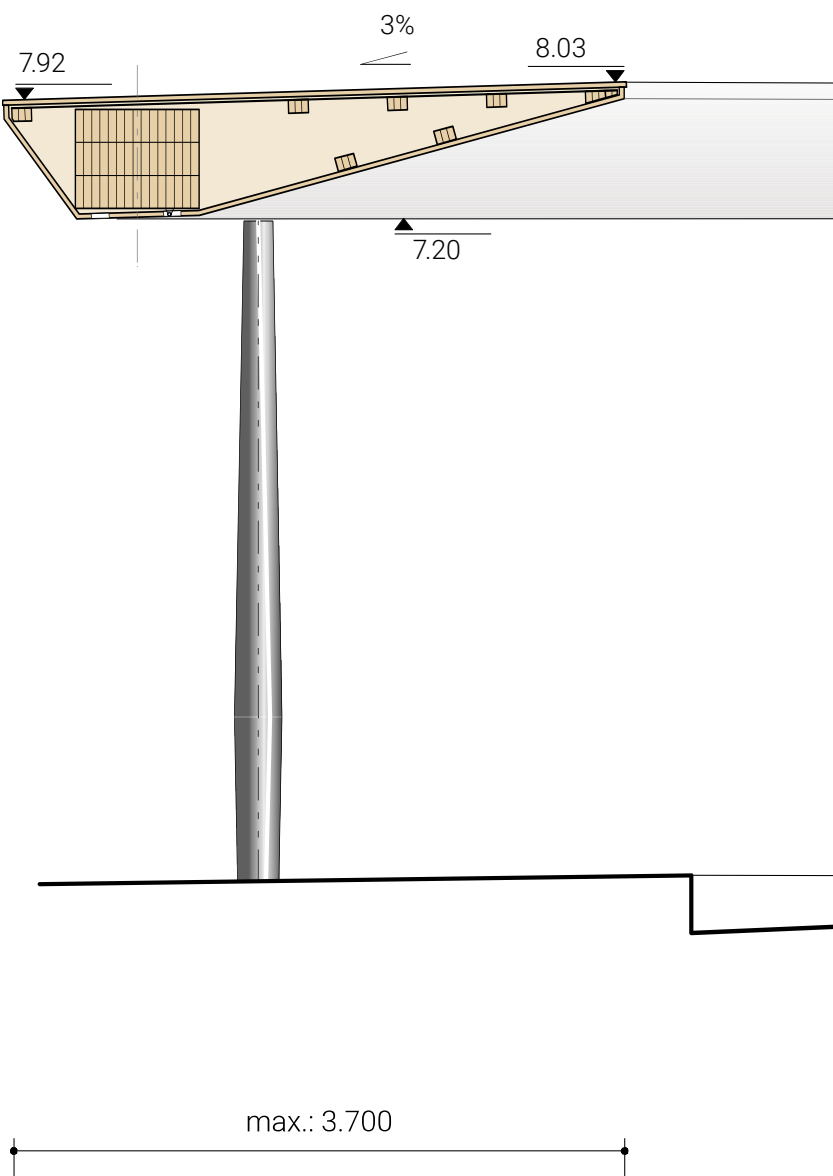

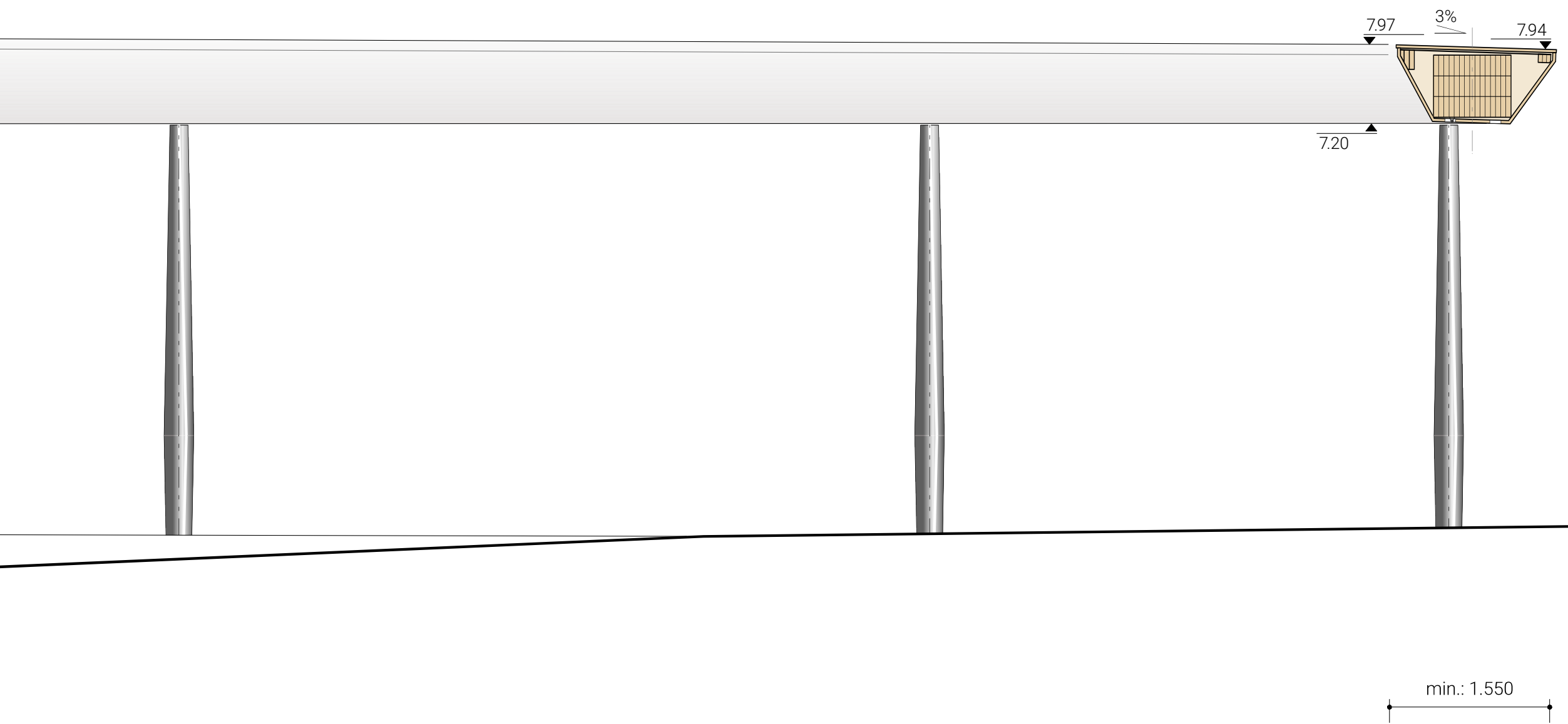
Innra form baugs (ens. oculus)

BAUGUR - ÞAKMYND
mælikvarði 1: 100

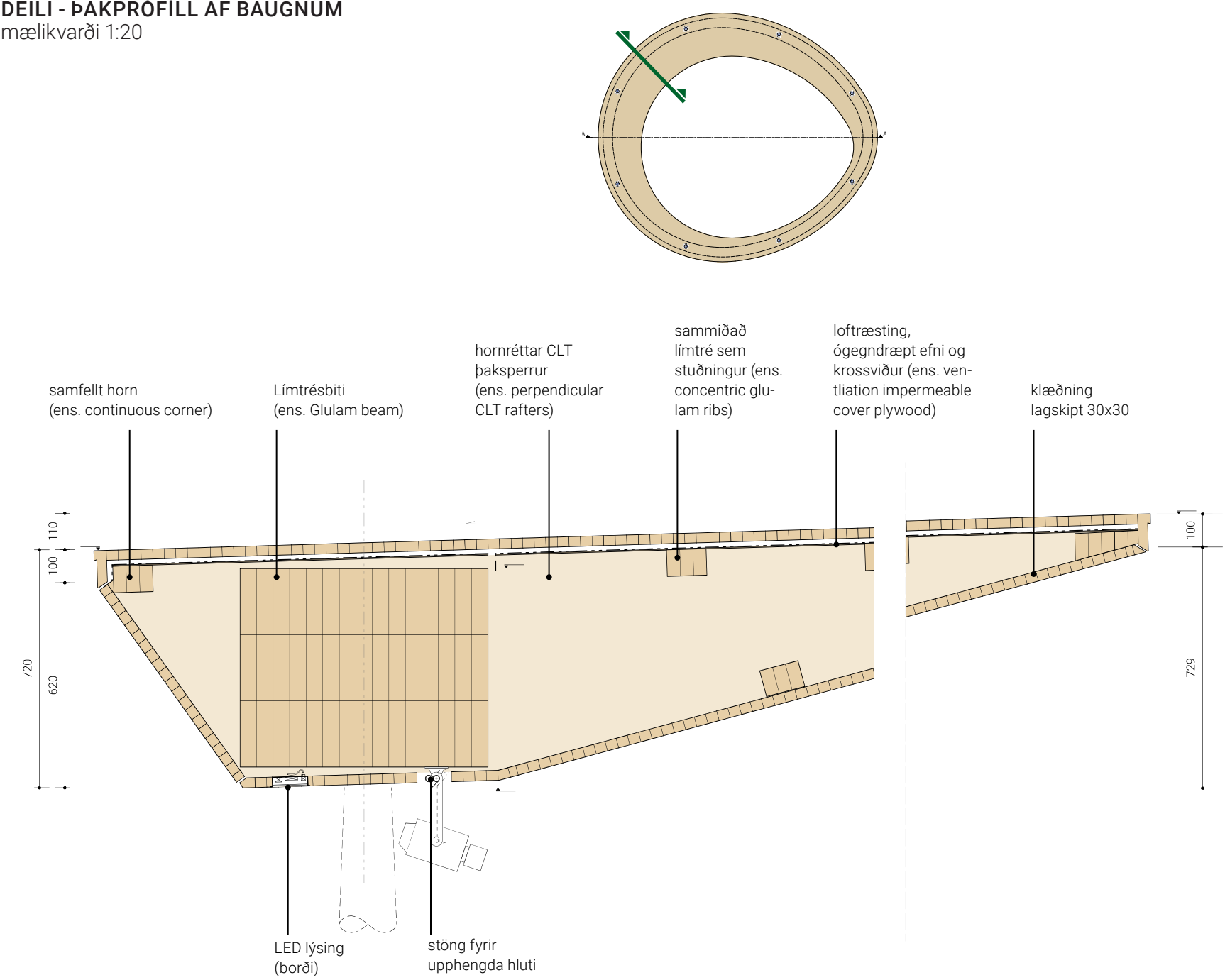
BAUGUR - LANGSNIÐ A-A'
mælikvarði 1:50

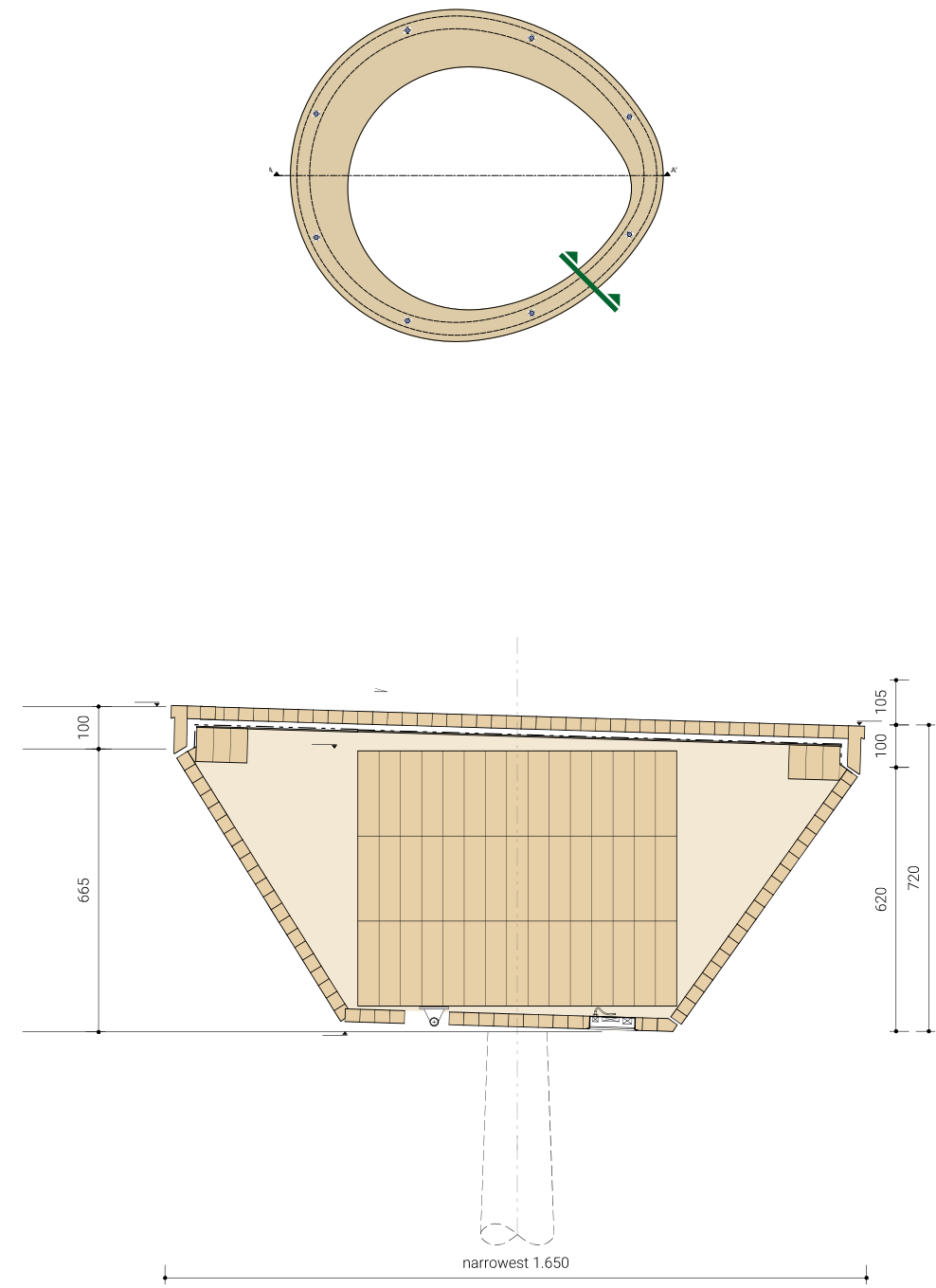

DEILI - ÞAKPRÓFÍLL AF BAUGNUM

mælikvarði 1:20

BREIÐASTI HLUTI ÞAKPRÓFÍLS

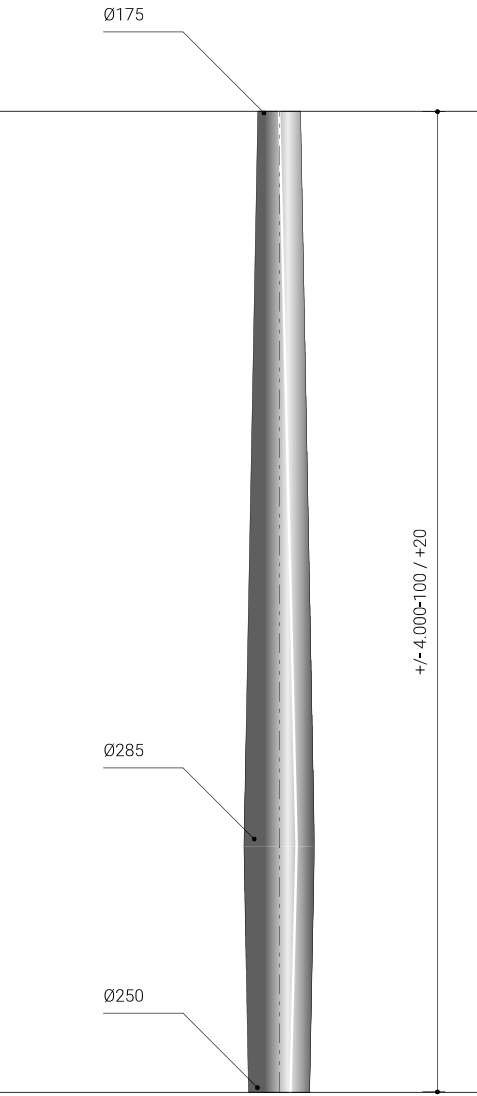

ÞRENGSTI HLUTI ÞAKPRÓFÍLS

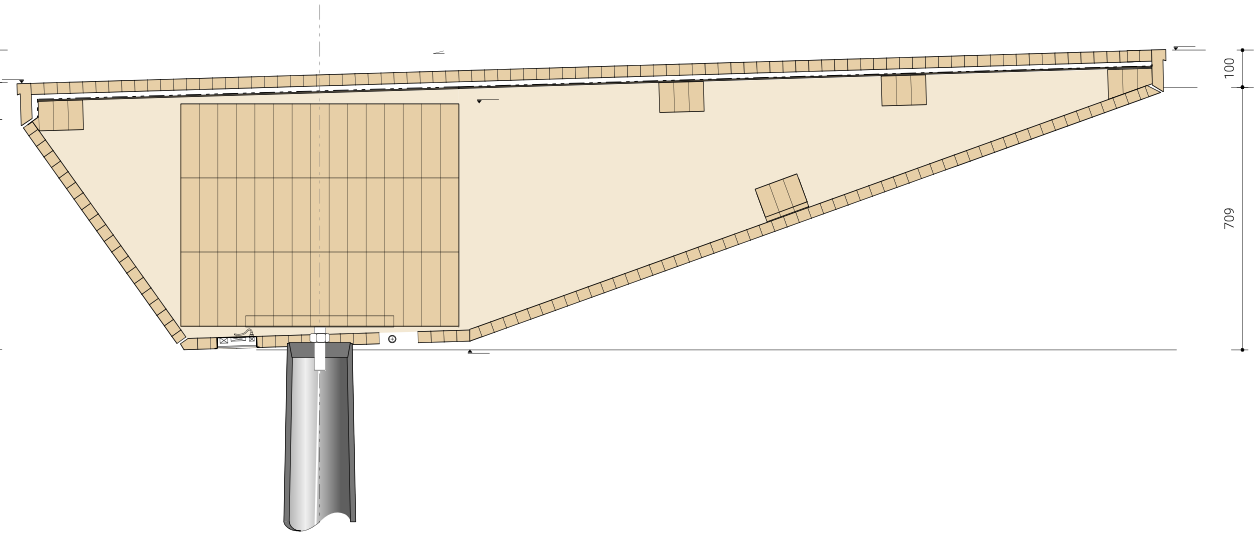
DEILI - SÚLUR

mælikvarði 1:20

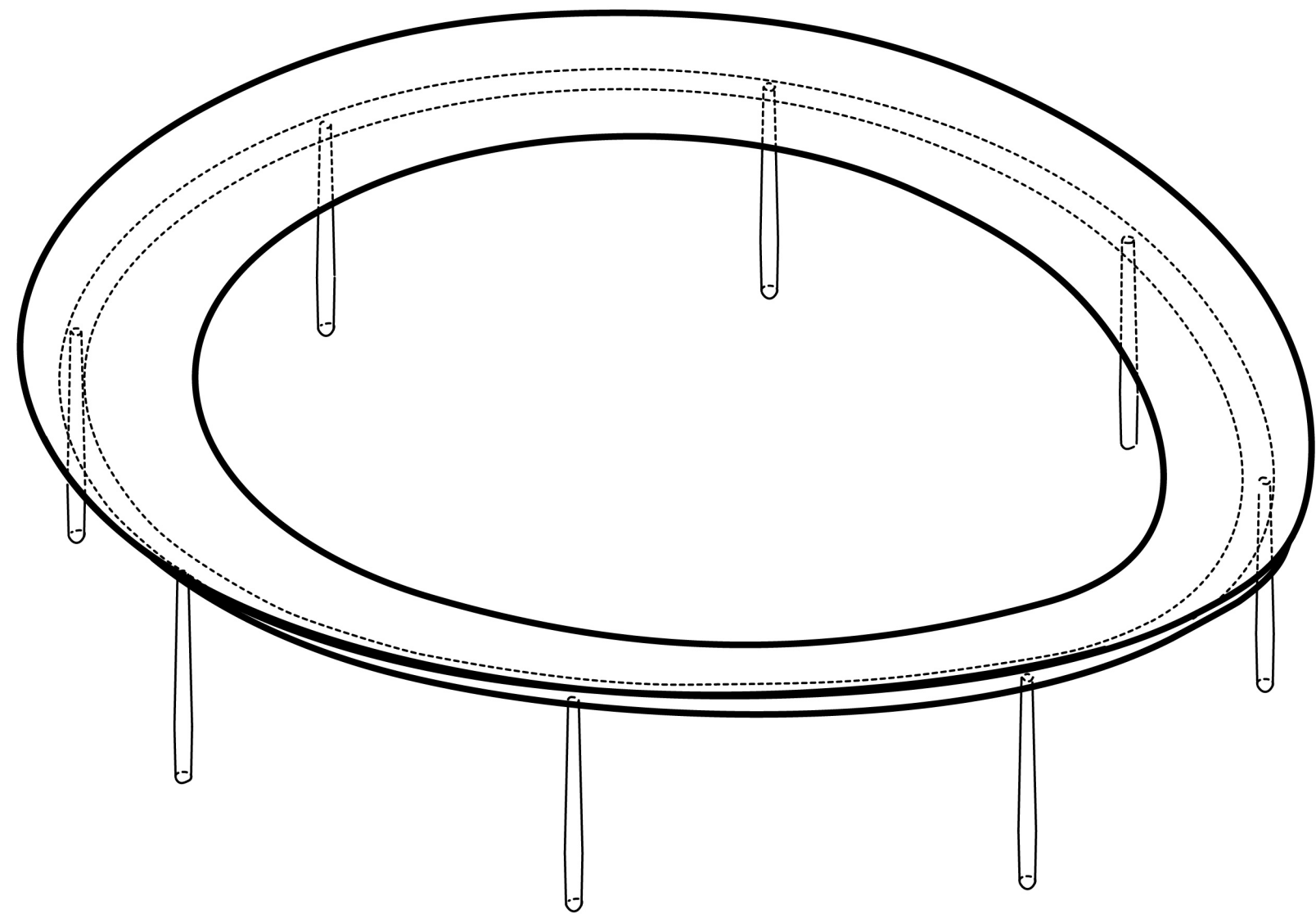
Stálsburðarsúlur með matti og ryðfrírri áferð.
Dufthúðaðar súlur (ens. powdercoated pillars) draga ekki athygli frá Baugspakinu og auðvelt er að þrifa / viðhalda þeim.

BURÐARSÚLUR
Límtrésgrind með miðju á tvíkeilulaga burðarsúlu
Upplýsingar um stærðir og styrk (á eftir að skilgreina) í
samhengi við Baugsstrúktúr.

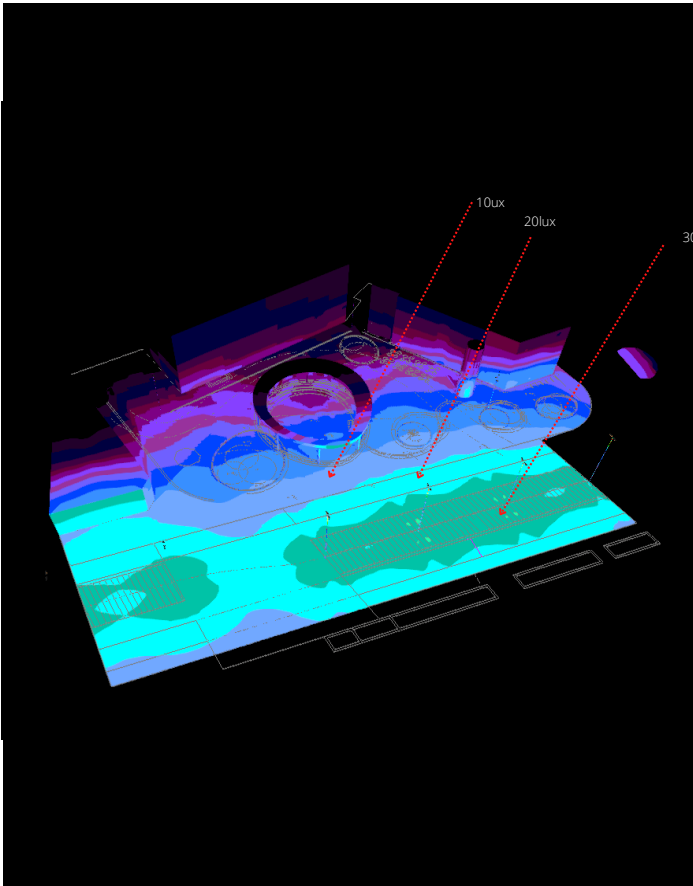
LÝSING

LÝSING

HAGNÝT LÝSING

Lýsingin tekur mið af öruggu aðgengi og eykur læsileika umhverfisins í rökkri og myrkri. Baugurinn sem verður að Ljósbaugi er aðal uppspretta ljóss á svæðinu, sem inniheldur bæði hagnýta og upplifunarlýsingu. Staða Baugsins í miðju torginu veitir nægilega lýsingu fyrir stærsta hluta af Lækjartorgi, sem lágmarkar þörfina á viðbótarljósabúnaði, orkunotkun og uppsetningarkostnaði.

Borgarlínulýsing verður staðsett á stöðvarpallinum og mun einnig stuðla að lýsingu á Lækjartorgið vegna nálægðar og fjölda. Gert er ráð fyrir að ljósastaðall fyrir Borgarlínuna sé í flokki C (flokkur C2: 20lux Uo 0,4) eða C1 (30lux Uo40). Krafa Reykjavíkurborgar um lýsingu almenningsrýmis er að meðaltali 20 Lux. Dekkstu blettirnir sem eftir eru á torginu eru norðausturhorn við Lækjargötu og Kolasund í norðvesturhorni sem tengir torgið við Hafnarstræti. Ljósastaur með ljósabúnaði með fjölstefnu er settur í hverju horni torgsins sem gefur nauðsynlega lýsingu fyrir svæðið. Ljósastaurar ættu að vera þeir sömu sem notaðir eru fyrir Óðinstorg (InOut línan frá framleiðandanum iGuzzini fest á ljósastaurana).

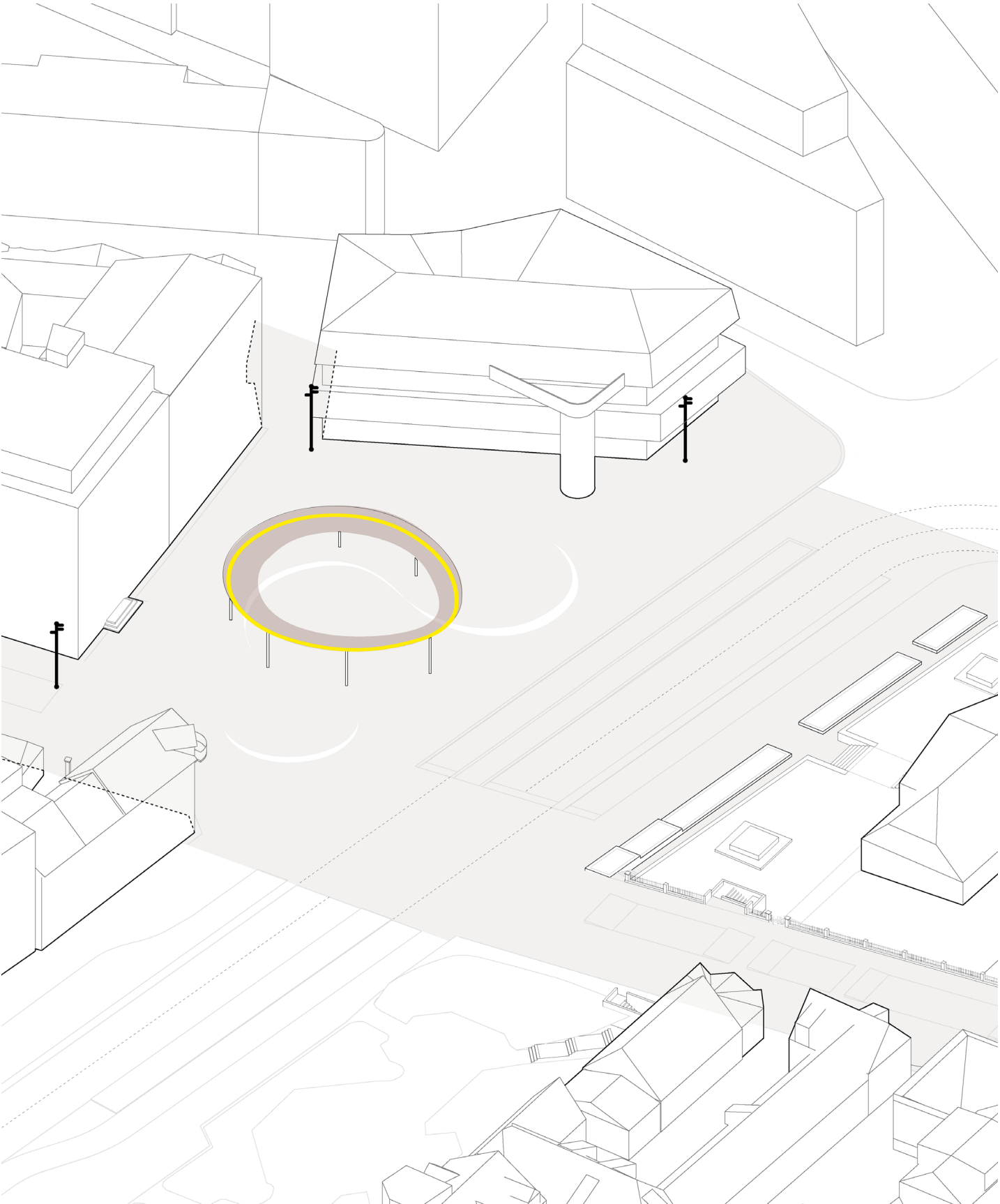
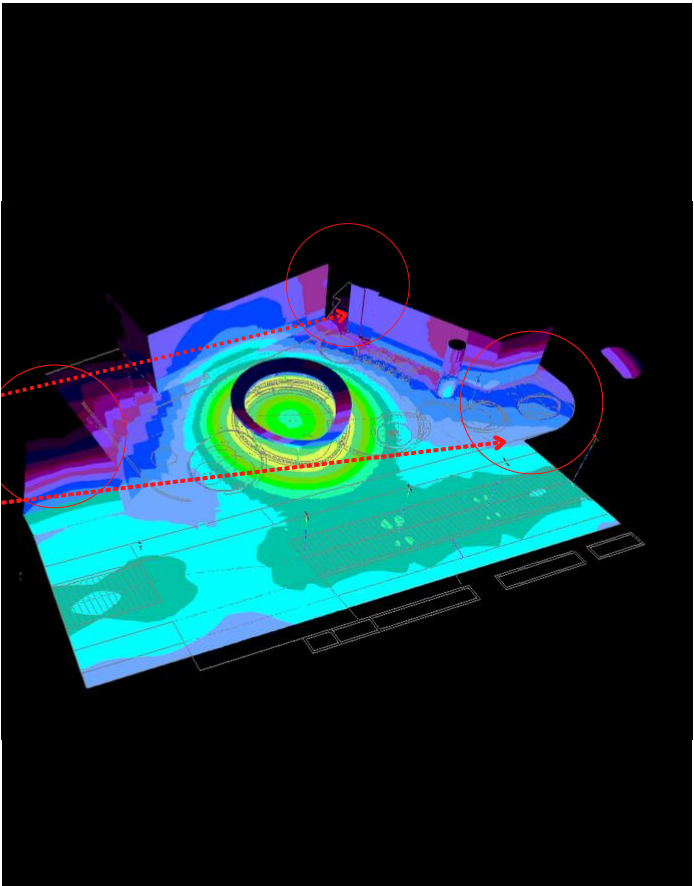

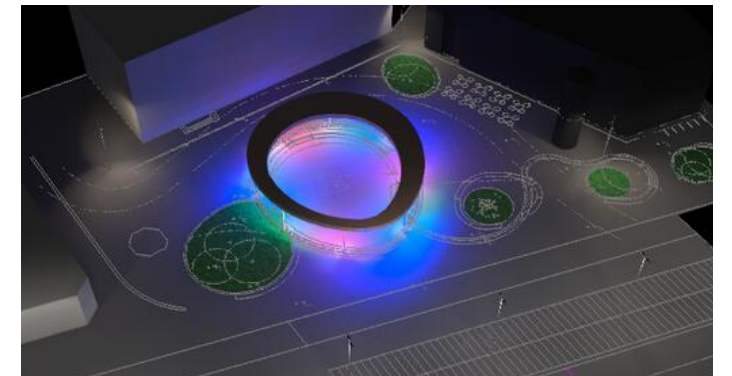
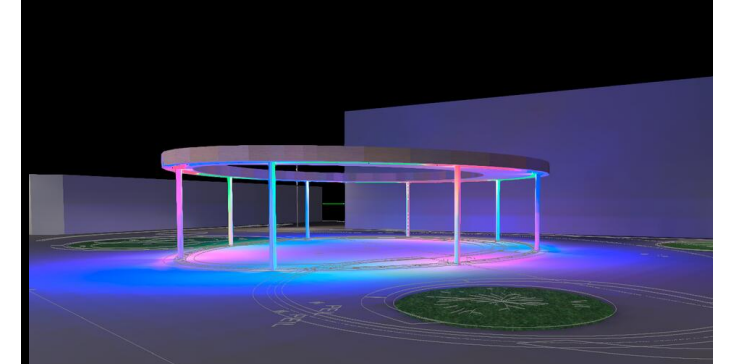
Hæð Ljósastaura ætti að vera á bilinu 6-8m. Ljósastaurar úr stáli ættu að vera keilulaga til að passa við önnur verkefni í Kvosinni. Litur stauranna ætti að passa við litinn á hjólagrindum og ruslatunnum (mælt er með: Antrasítgrár RAL 7016).

Styrkur / birta ljósa á Bauginum og ljósabúnaði á ljósastaurum ætti að vera á bilinu 1800-2200 K fyrir þægilega og örugga dvöl.

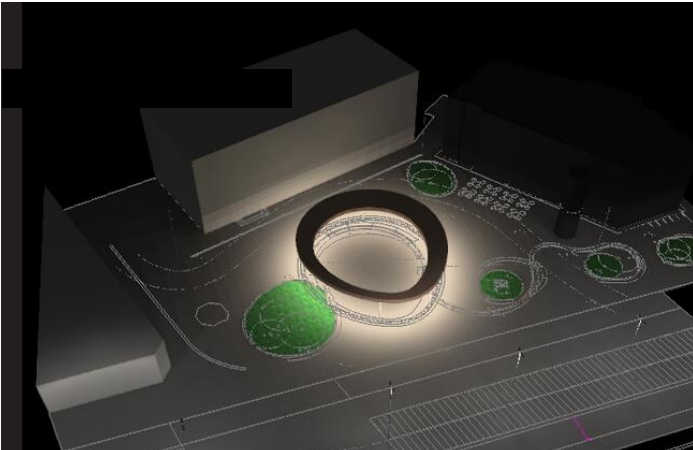
UPPLIFUNARLÝSING

Baugurinn er einnig uppspretta skapandi uppifunarlýsingu sem getur breyst í samræmi við atburði sem eiga sér stað á torginu (tónleikar, skrudgöngur, menningarkvöld o.s.frv.) eða tilkynningu varðandi mikilvægar upptakur (t.d. eldgos eða þjóðhátíðir). Í neðsta hluta þaks Baugsins er gert ráð fyrir ljósabúnað sem teygir sig um allan hringinn (sjá kafla um Baug). Upplifunar LED lýsingarkerfi er fært um að breyta lit og hreyfingu ljóss með forrituðu DMX kerfi. Ljós Baugsins endurkastast á kvöldin og næturnar í gegnum fagaðar basaltsteinshellur og votu yfirborði í kringum gosbrunsstúta torgsins.

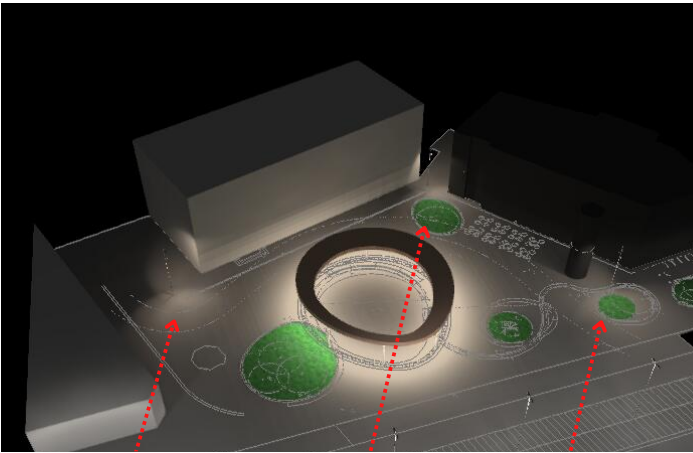

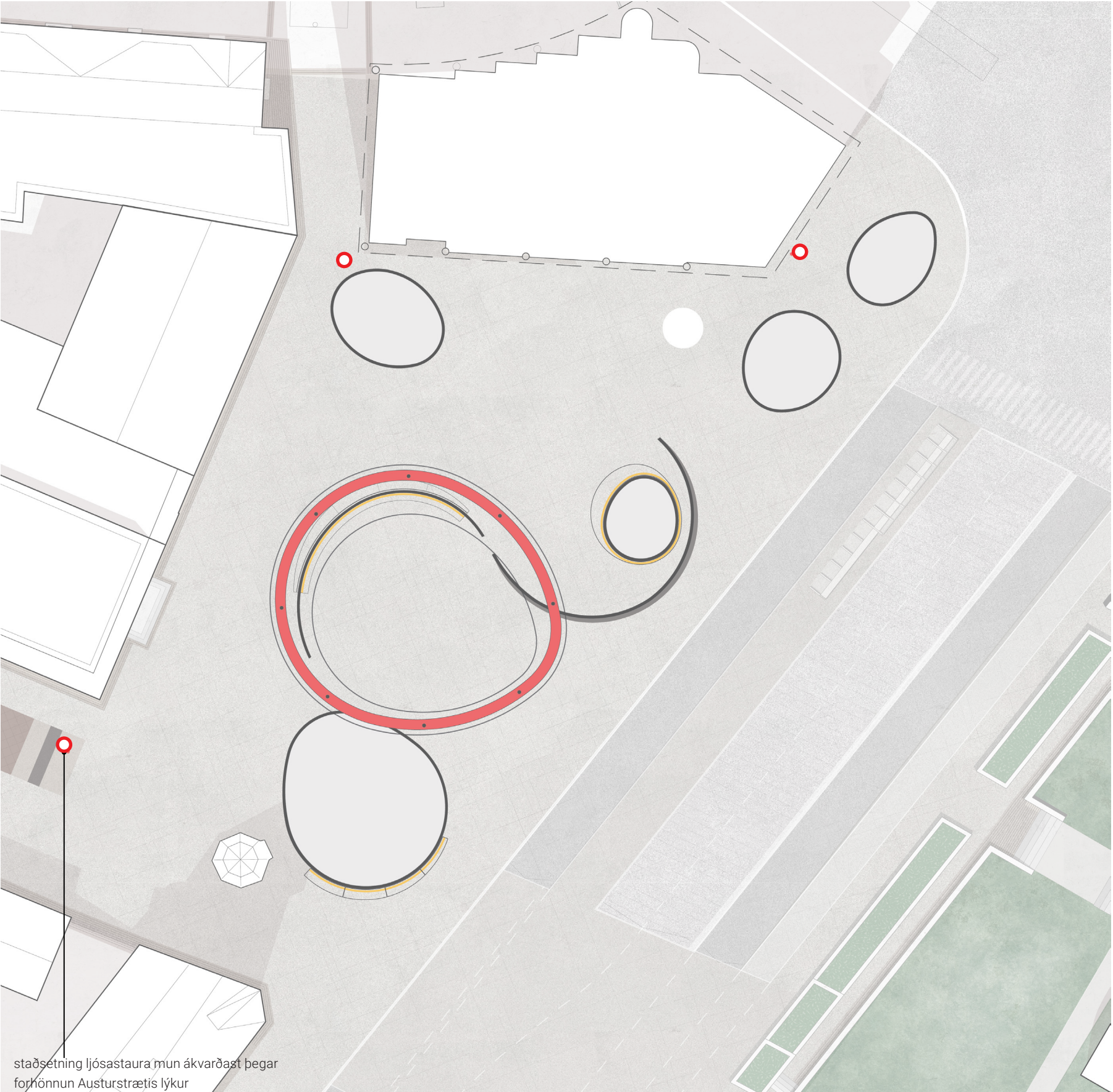
— Ljósbaugur (hagnýt + upplifunar LED lýsing)

○ ljósastaurar

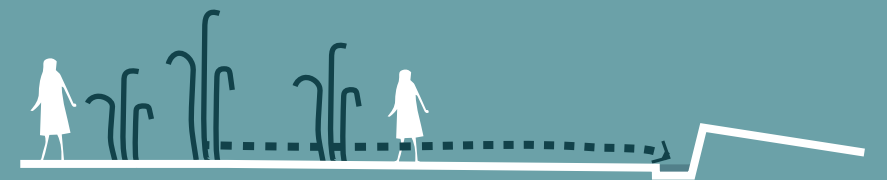

— LED lýsing (borðar undir bekkjum)

BLÁGRÆNAR OFANVATNSLAUSNIR

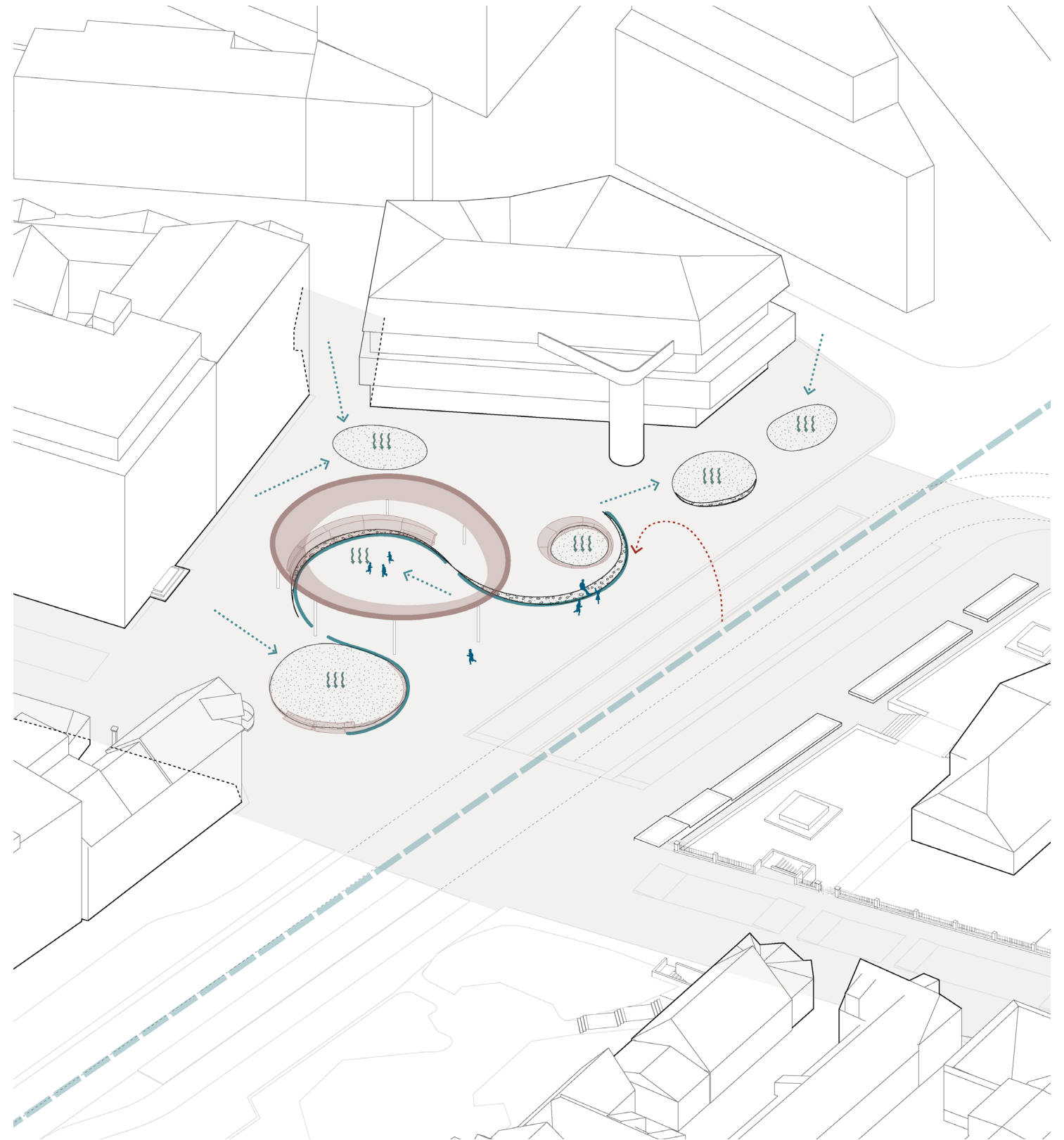
BLÁGRÆNAR OFANVATNSLAUSNIR

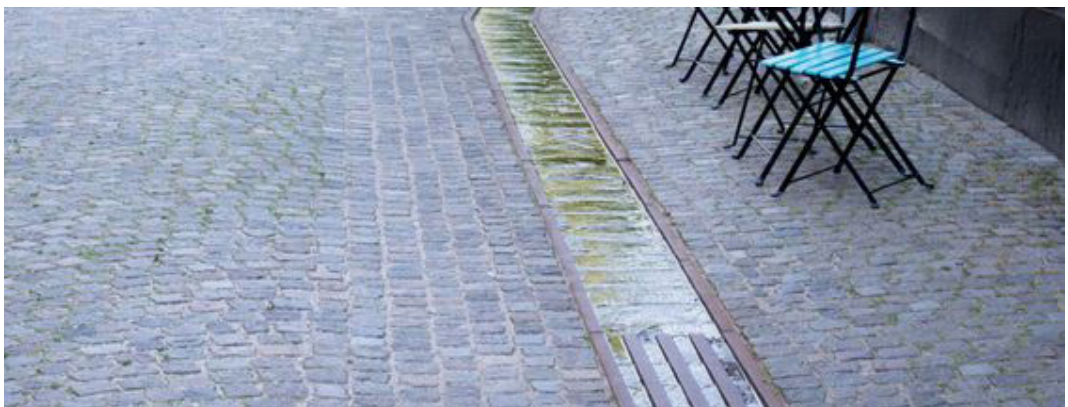
VATN Á TORGINU

Vatn á torginu er lykilatriði, sem á rætur jafnvel í nafni torgsins. Það endurtúlkar tilvist lækjarins sem áður lá meðfram Lækjargötu. Vatnið á torginu er endurvakið á leikandi hátt og býður fólki að taka þátt í því. Vatn er kraftmikið eins og alls staðar á Íslandi: það rennur, sprettur og freyðir. Litlir hallar í landslaginu og landmótun leiða vatnið frá þremur “stútpyrpingum” að aðalrennunni sem liggur meðfram veggjum. Blaut hellulögð svæði í kringum vatnsstúta og rennandi vatn í rennunni auka litinn á gangstéttinni og endurkasta ljósin frá Baugnum.

GRÆN SVÆÐI

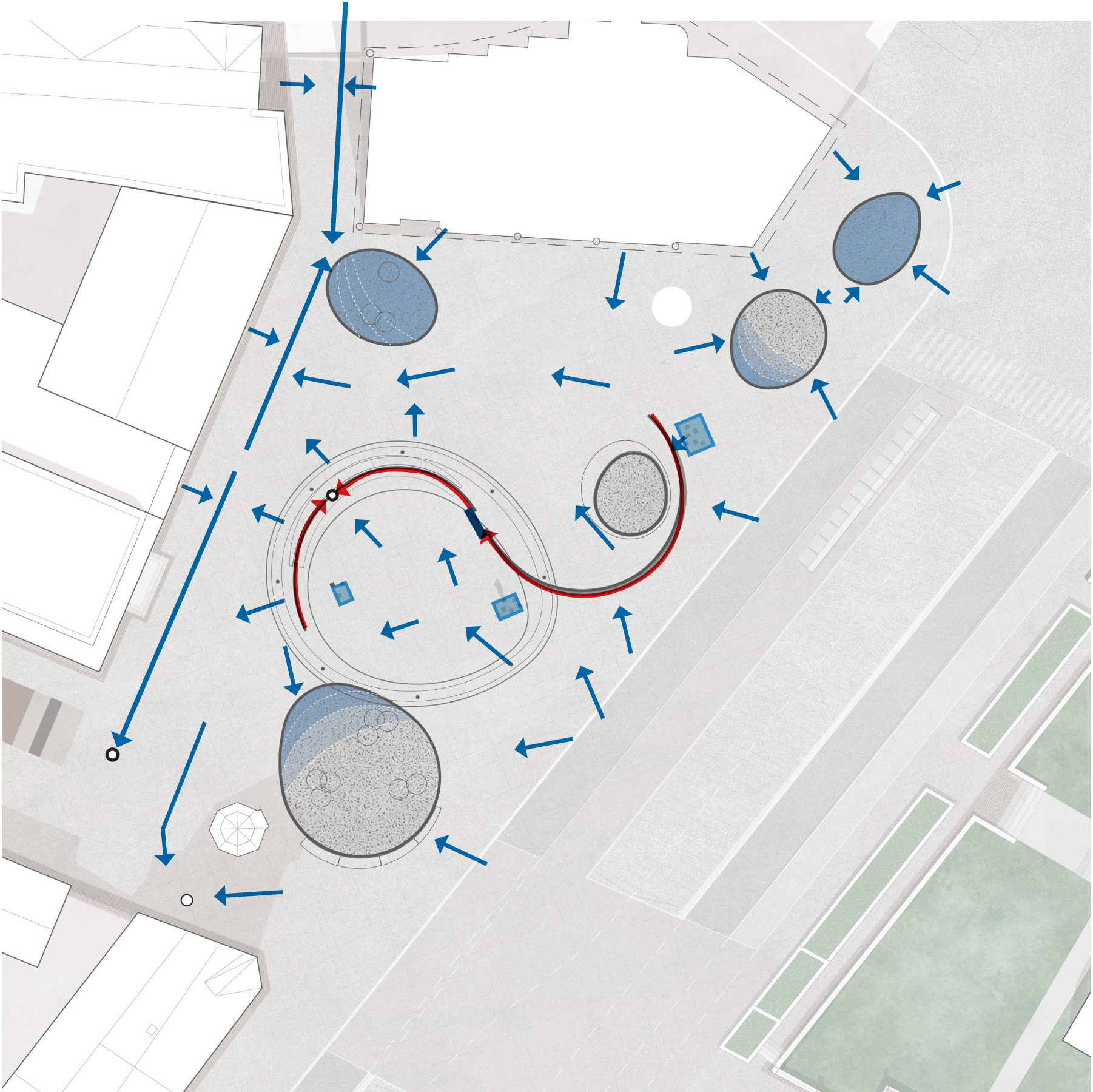
Græn svæði safna vatninu frá sínu nánasta umhverfi. Sum græn svæði eru að fullu lækkuð undir hæð torgsins og önnur að hluta. Engu að síður eru öll græn svæði fær um að halda vatni í tilfelli mikillar úrkomu. Afrennsli frárennslis þvert yfir brúnir niðurfelldra grænna svæða er gerð á sjónrænan hátt með því að staðsetja steina í nágrenninu. Dýpt græna svæða er breytileg frá 15 til 45 cm undir hæð torgsins.

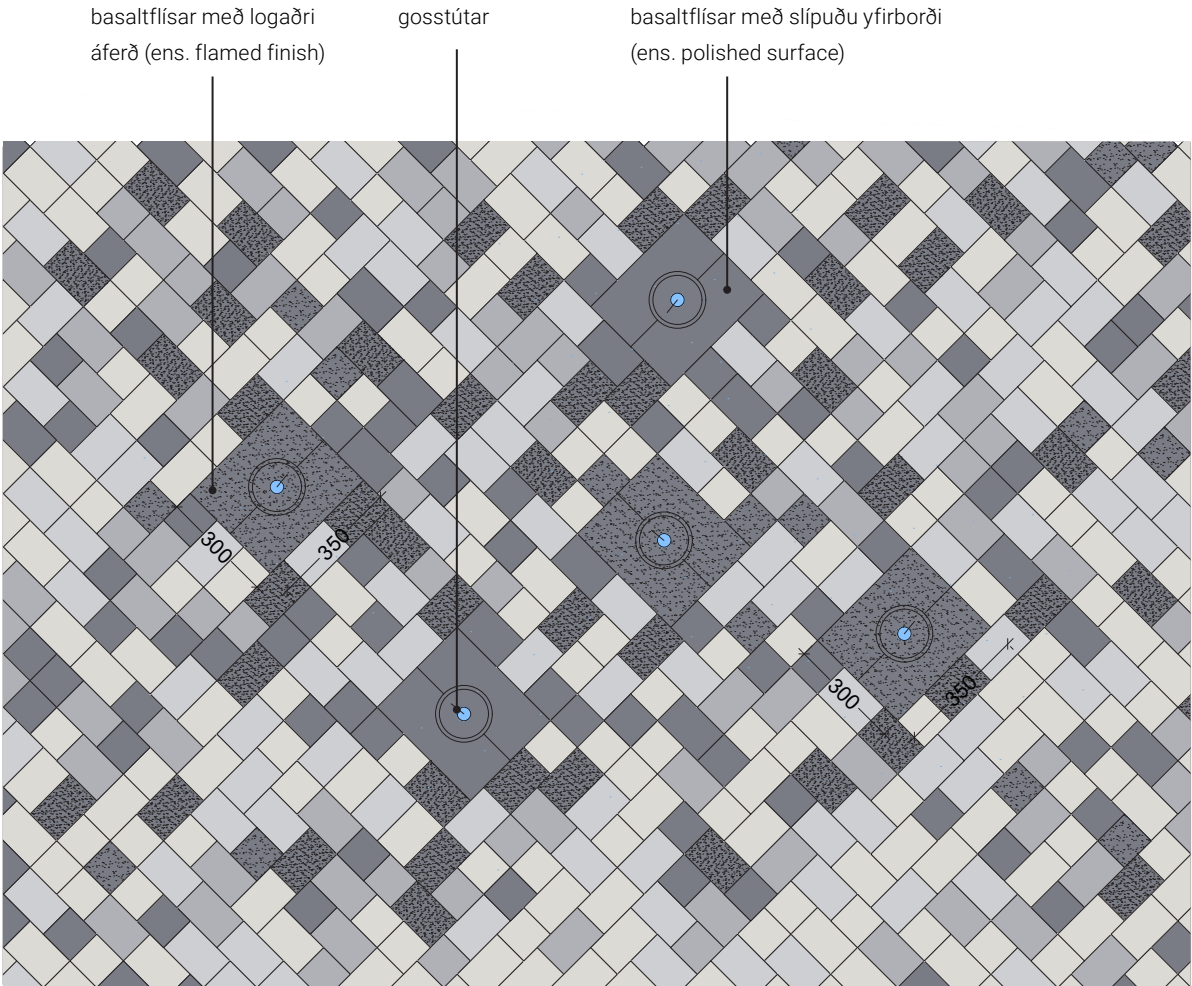
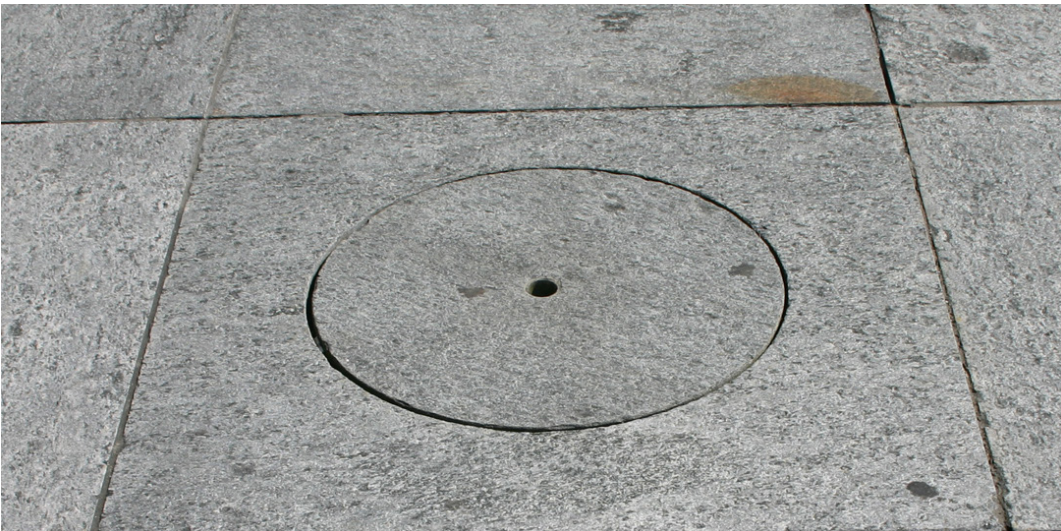
Skýringar:

- rennsli yfirborðsvatns
- renna með rennslisstefnu
- gróðurbeð undir yfirborði torgsins
- gosbrunnur (stútar)
- “brú” yfir rennu
- nýtt niðurfall (í fráveitukerfið)
- núverandi niðurfall (í fráveitukerfi)

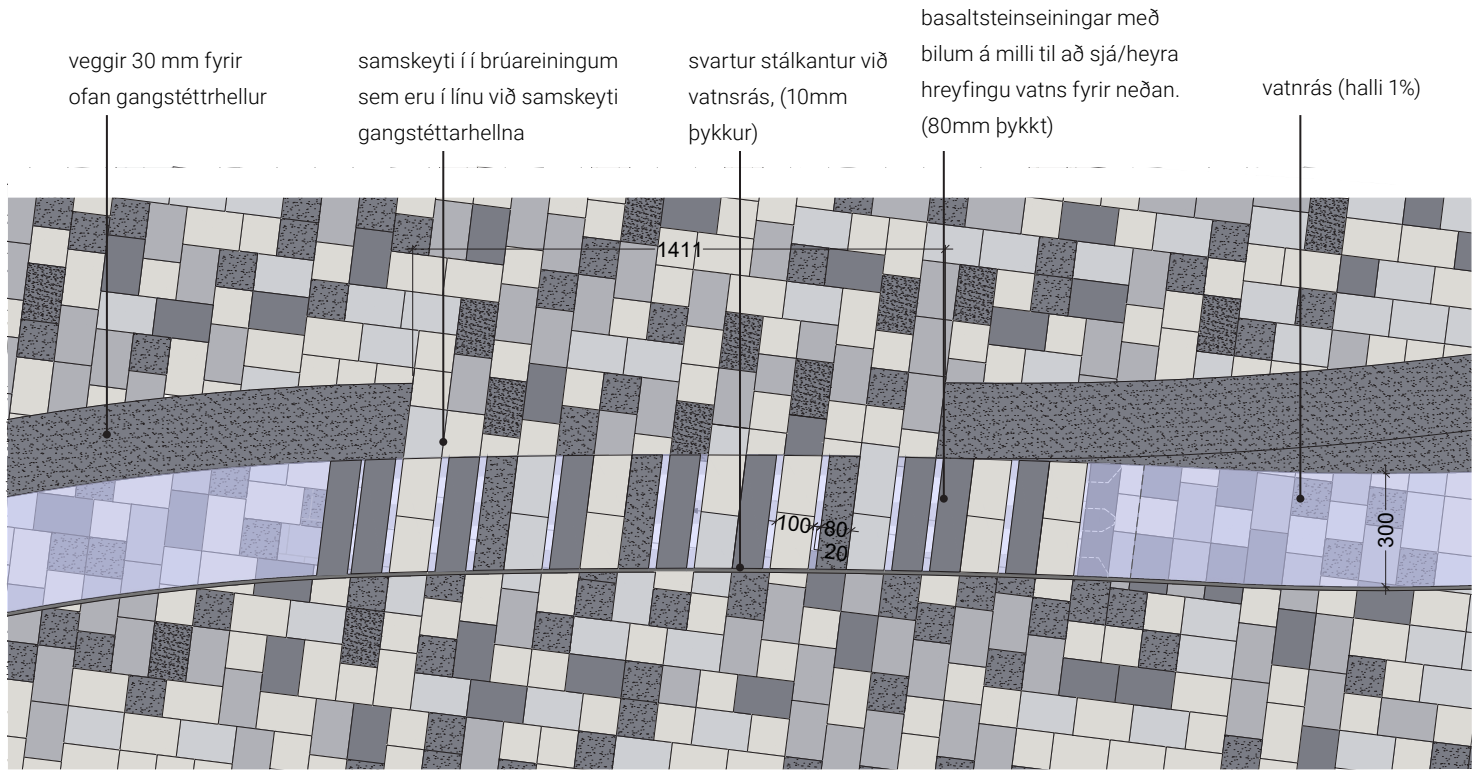
Einfaldir gosstútar eru settir í nokkra klasa sem líflegir þættir og til að skila vatni inn í vatnsrásina sem liggur meðfram vegg 1 og síðan undir bekknum undir Bauginum. Þetta hefur verið hannað sem hlutur sem getur verið falin í gangstéttinni þegar það er ekki í notkun en síðan orðið grípandi þáttur á torginu þegar kveikt er á þeim.

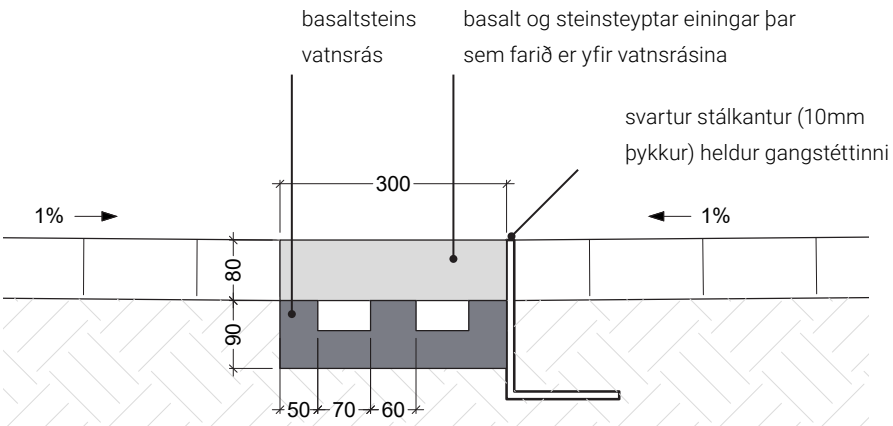
Gosstútar - basaltflísar settar inn gangstéttarhellna
mælikvarði 1:200

DEILI - BRÚAREINING

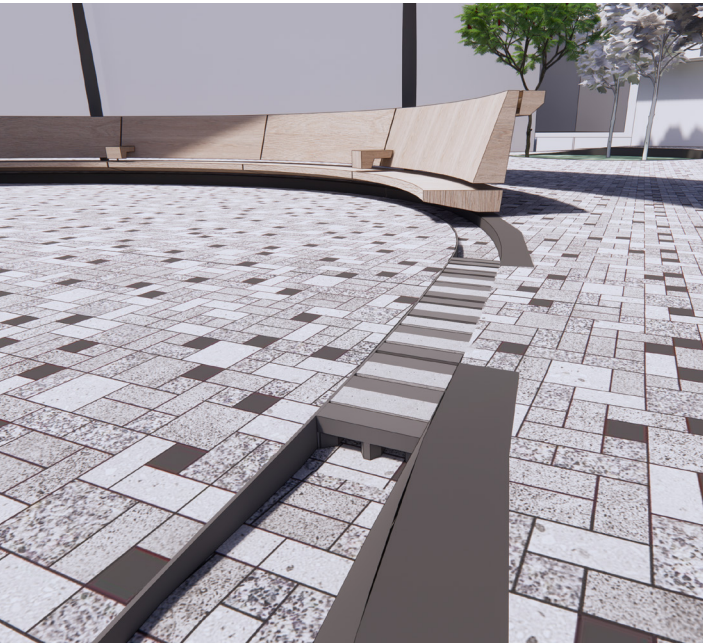
Brúareining er hönnuð til að halda áfram gangstéttarmynstrinu og auðvelda óslitið flæði fólks og vatns yfir torgið. Vatn rennur undir brúareiningunni sem samanstendur af basaltplötum með 2cm breiðum samskeytum/bilum til að leyfa hljóð- og sjónræna tengingu við vatnið fyrir neðan.

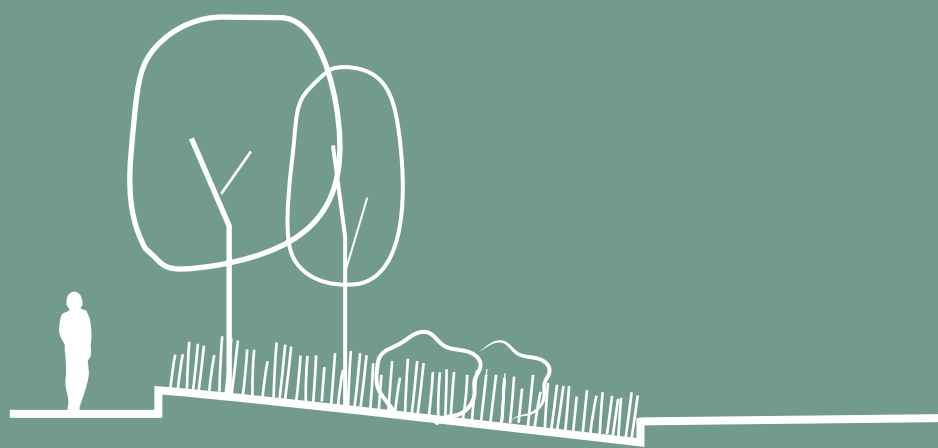
Brú yfir vatnsrás - skornar basaltseinseiningar lagðar sem framhald af gangstéttarhellum
mælikvarði 1:200

Detail - brúareining þar sem farið er yfir vatnsrásina
mælikvarði 1:10

GRÓÐUR

GRÓÐUR

ALMENN NÁLGUN

Gróðri á Lækjartorgi er safnað saman á fimm grænum svæðum og verða staðsett við “innganga” torgsins. Þéttur gróður mun taka á móti vegfarendum og gestum á torginu. Öll gróðurbeðin hafa svipaða gróðursetningu til þess að gefa torginu heilsteypa sýn. Notaðar verða Sorbus og Alnus trjátegundir, Molinia og Calamagnostis skrautgrös til þess að mynda þéttan grænan massa í hverju grænu beði.

LÁGUR GRASGRÓÐUR

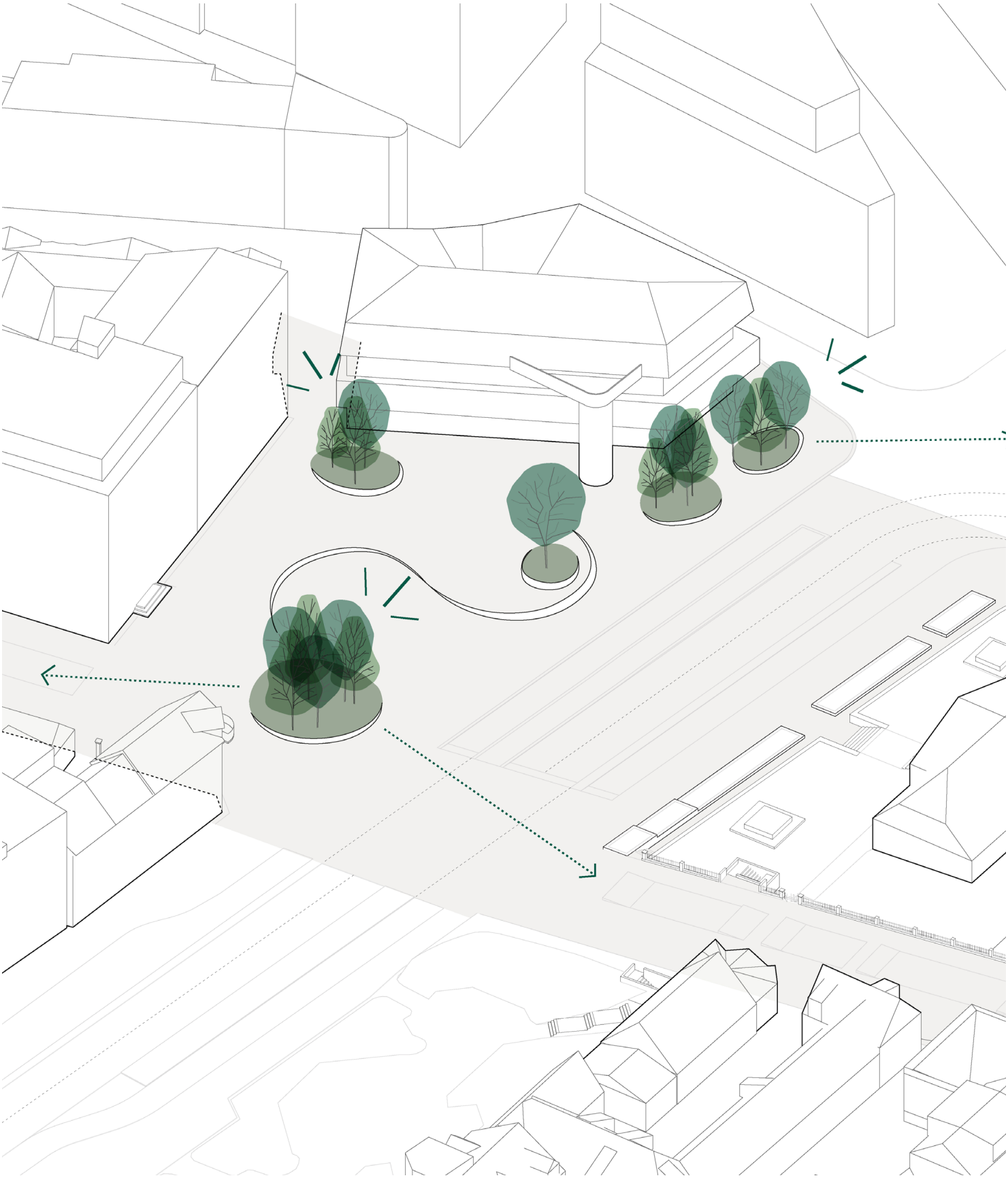
Staðurinn einkennist af sterkum vindi frá sjó. Lágur gróður verður að mestu leiti grös, sem eru valin vegna “bylgjuhreyfinga” þeirra þegar þau verða fyrir vindi. Calamagnostis og Molinia tegundir eru þær tegundir sem notaðar verða í grænum beðum, allt eftir blautum aðstæðum og útsetningu fyrir saltan sjávarvindi sem kemur úr norðri. Ásýnd grænna beða er gerð enn fjölbreytilegri með tilkomu fjörusteina sem finnast í íslenskum ám og meðfram ströndinni. Steinar hafa margþætt hlutverk. Þeir virka sem leikpáttur, gera vatnsrennsli í græn beð sýnilegt og þeir virkja haust- og vetrarásýndina þegar plöntur í kringum þá breytast í lit og þéttleika.

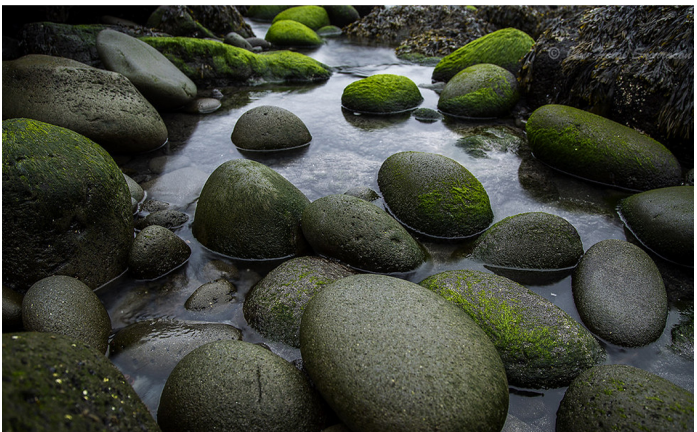
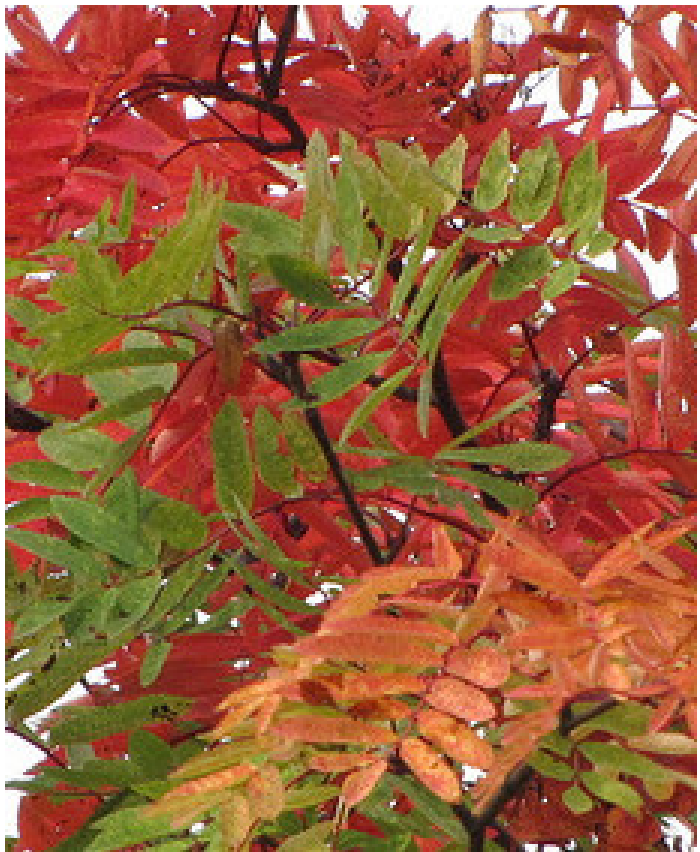
TRÉ

Tré á Lækjartorgi eru valin á grundvelli tengsla þeirra við íslenska menningu, reynslu og erfiðra veðurskilyrða á höfuðborgarsvæðinu og eftir fjölbreytilegu útliti (ber og blóm) sem árstíðarnar bjóða uppá. Trétegundirnar Sorbus og Alnus verða þær tegundir sem notast verður við og munu þau gefa torginu heilsteypa sýn og aðlagast næviðri og jarðvegsaðstæðum á Lækjartorgi. Flest græn beð virka sem vot svæði og hafa því stundum blautan jarðveg. Valin verða sérstaklega tré sem passa fyrir hvert grænt beð.

ÁRSTÍÐABUNDIN HÖNNUN

Gróður ætti að vera áhugaverður á öllum árstíðum. Síbreytilegt útlit grasa, trjáa og runna á torginu koma til móts við áhugaverða liti og form sem hver árstíð hefur uppá að bjóða.

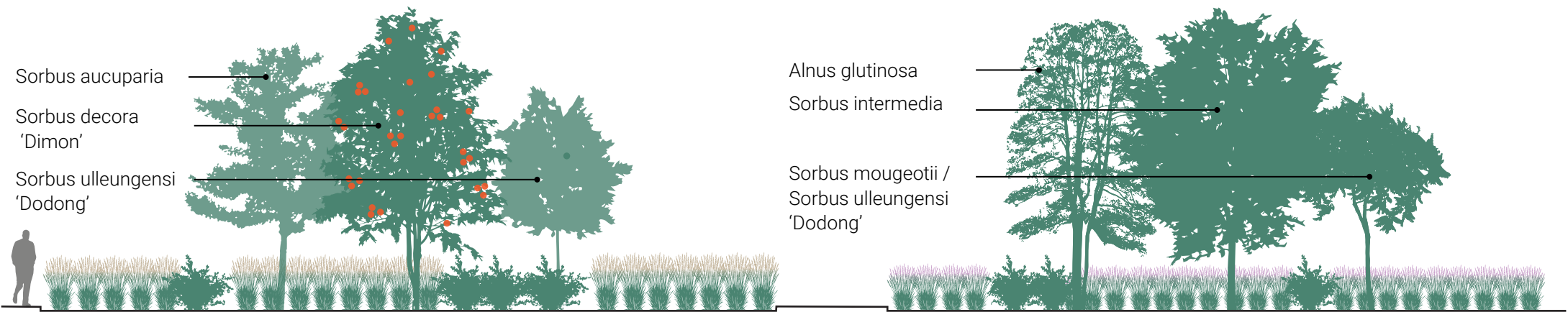

SUMAR

Gróðursvæðin munu mynda einsleitan grænan massa með hvít-gulum tónum af Molinia arundinacea ‘Cordoba’, brúnum litatónum af Molinia caerulea ‘Overdam’ og Calamagrostis x acutiflora ‘Overdam’. Gras-massinn mun auðgast af tilkomu Cornus sericea ‘Sunshine’ runna, sem er svipað hátt og gras.

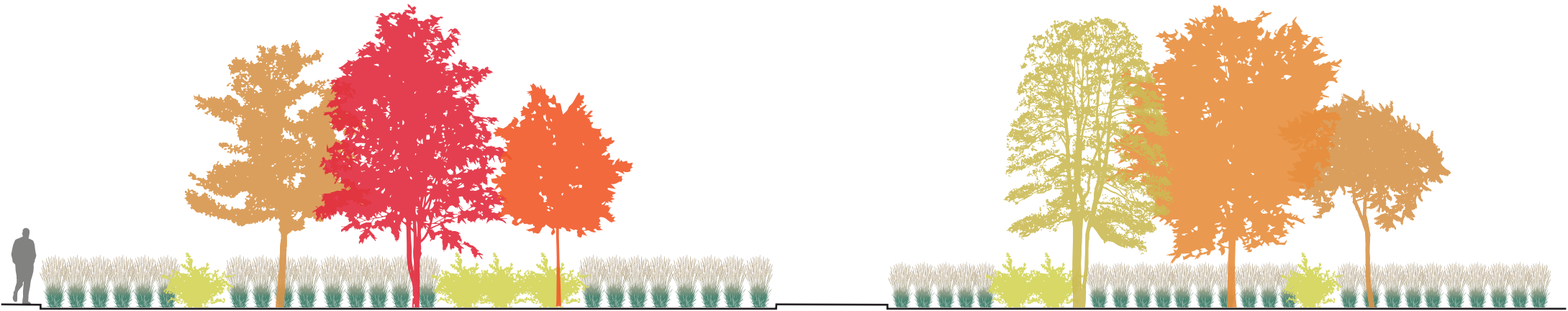
Fjölskylda Sorbus og Alnus glutinosa trjáa er flokkuð saman á þann hátt að blómgunartími þeirra og frjóvgunartími skarast og eða fylgja hvort öðru.

HAUST

Grös verða brúnleit á meðan gulur litur Cornus runna koma með ferskleika í einsleitu gróðursvæði.

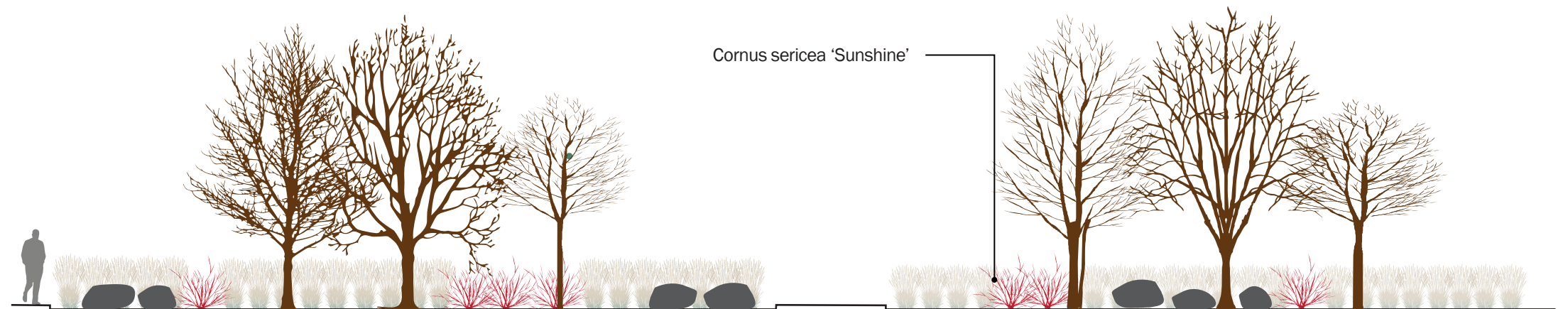
Trén sýna litróf haustsins frá gulum, appelsínugulum til rauðra tóna.

VETUR

Litaleikur haustsins milli grasa og runna ágerist lengra fram á vetur og skapar öflugt samspil gullbrúnra grasa og rauðlitaðra greina af *Cornus sericea* 'Sunshine'. Eftir því sem grös og runnar verða gegnsærri á veturna verða steinar sem liggja í grænum beðum sýnilegir og mynda einstakt mótíf í beðunum.

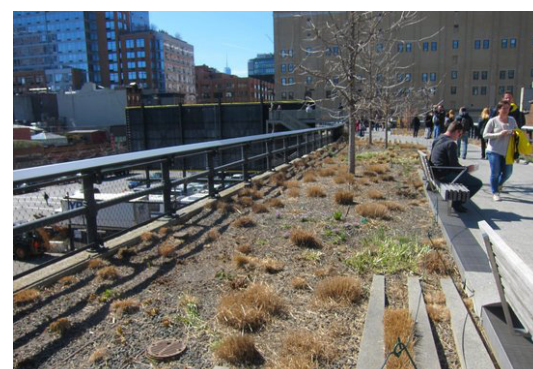
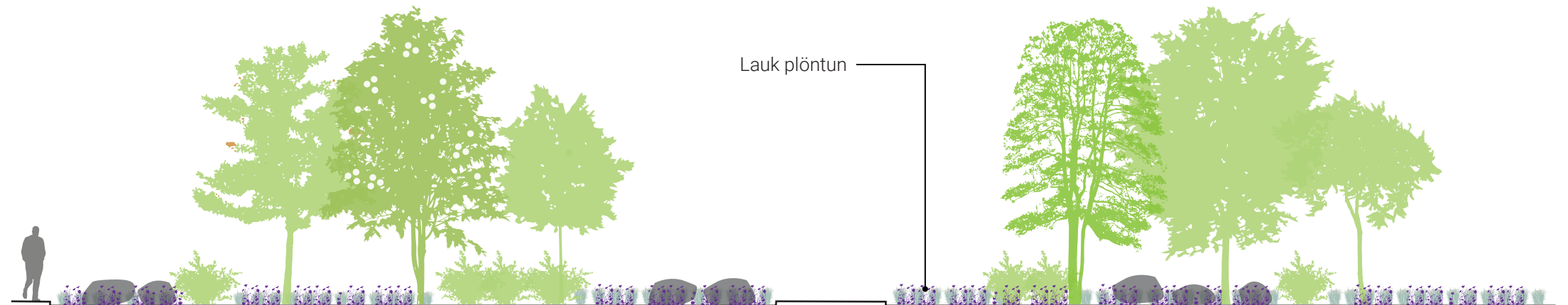
Síðustu rauðberin sem eftir eru af *Sorbus aucuparia* bæta við litaleik í gróðursetningu jarðar.

VOR

Í febrúar eru grösin skorin. Laukplöntur eru gróðursettar milli grasa og koma á skemmtilega á óvart með ferskleika sínum á torginu. Mismunandi litaspjald sniðin að vorinu, breytir andrúmsloftinu á torginu.

Síðla vors og snemma sumars vaxa grös/blóm úr laukplöntum og breyta ímynd torgsins enn og aftur.

STAÐSETNING PLANTNA

Molinia arundinacea 'Cordoba'/
Molinia arundinacea 'Heidebraut'

Molinia caerulea 'Overdam'

Calamagrostis x acutiflora 'Overdam'

Cornus sericea 'Sunshine'

Plöntun laukplantna

PLÖNTUN LAUKPLANTNA

Vorið ber með sér ferskleika og allt er að vakna eftir veturinn. Túlípanar, Páskaliljur, Indíanaliljur, Lotklukkuliljur, Vepjuliljur, Demantsliljur eru nokkur dæmi um lauka sem blómstra frá apríl til júní og gleðja okkur eftir dimman vetur. Grös eru skorin niður í grun-ninn í febrúar og þurfa tíma fram í júní til að vaxa aftur í meðalhæð og umfangi. Á þessu tímabili birtast laufin og blómin úr laukblómunum og færa okkur liti og umfangsmikla ásýnd af grænu beðunum. Val á laukum til gróðursetningar getur verið hluti af samfélagsþátttöku í samráði við aðila sem bera ábyrgð á viðhaldi gróðurs á svæðinu. Megináhersla leiðbeining-ar um gróðursetningu á laukum er að gróðursetja eina tegund á hverju gróðursvæði. Á þann hátt fylgir laukplöntun hugmyndinni um grasplöntun (ein grasteg-und í hverju grænu beði), sem tryggir heilsteypta gróðursetningu, djarfa og eftirminnilega litapallettu á nýju torginu.

TRÉ

Fjölskylda Sorbustegunda og Alnustegunda mynda trjáfjölskylduna á torginu. Alnus glutinosa er staðsett í lægri blautari hluta grænna beða og á norðausturhorninu, sem er útsett fyrir sterkum sjávarvindum.

Eitt tré (Salix caprea) er haldið vegna aldurs, fallett útlits og sem tenging við fortíðina.

Sorbus tré eru staðsett út frá vindpoli þeirra og vindálagi svæðisins.

Vindpolin tré eru:

- Sorbus intermedia
- Sorbus mougeotti

Tré fyrir skjólgóð og þurr svæði eru:

- Sorbus decora 'Dimon
- Sorbus aucuparia
- Sorbus ulleungensi 'Dodong'

Gróðurssvæði skulu innihalda trásand.

Salix caprea (núverandi tré á torginu)

Sorbus intermedia

Sorbus mougeotii

Alnus glutinosa

Sorbus decora 'Dimon'

Sorbus aucuparia

Sorbus ulleungensis'Dodong'

TRÉ

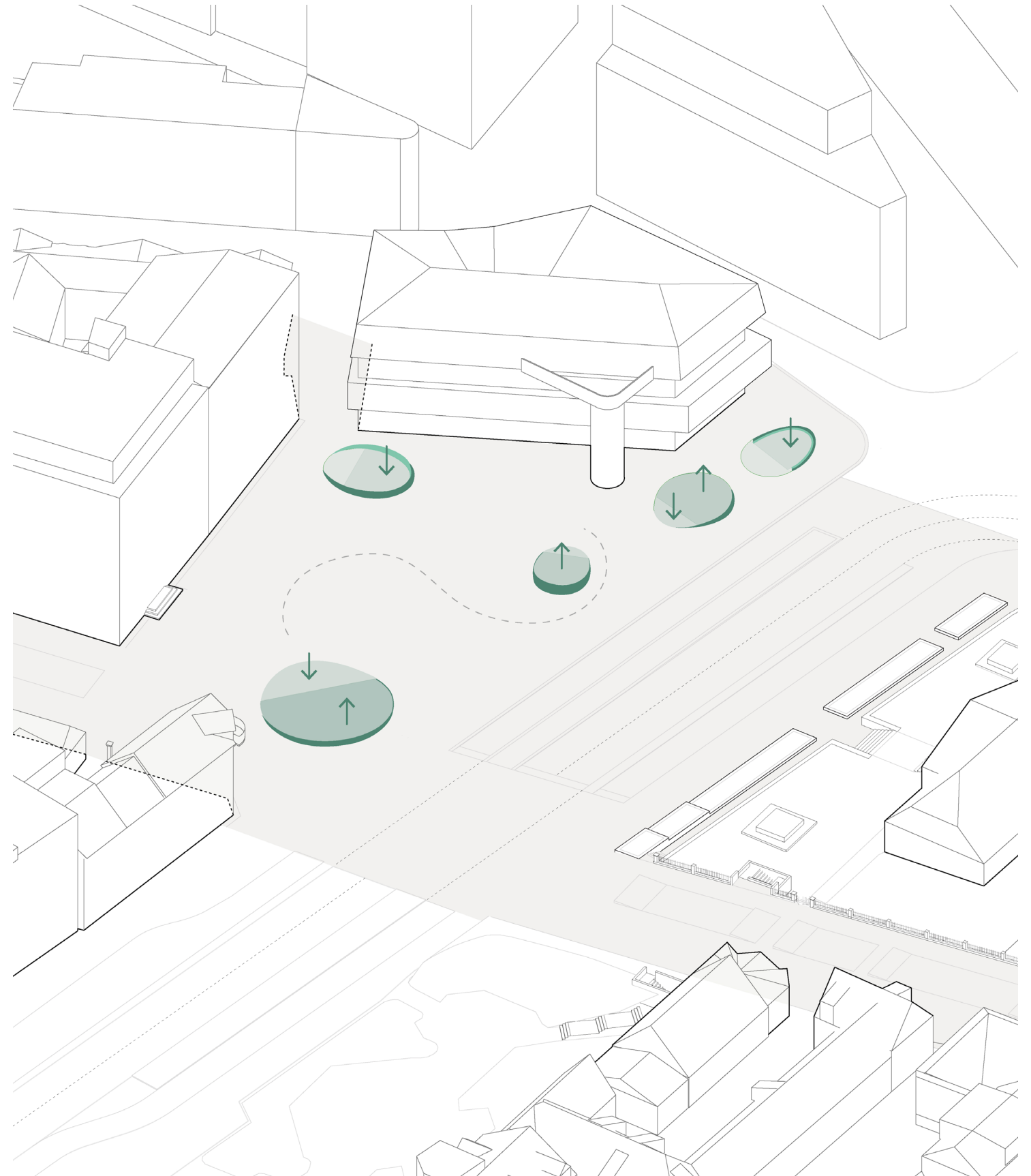
Skýringar:

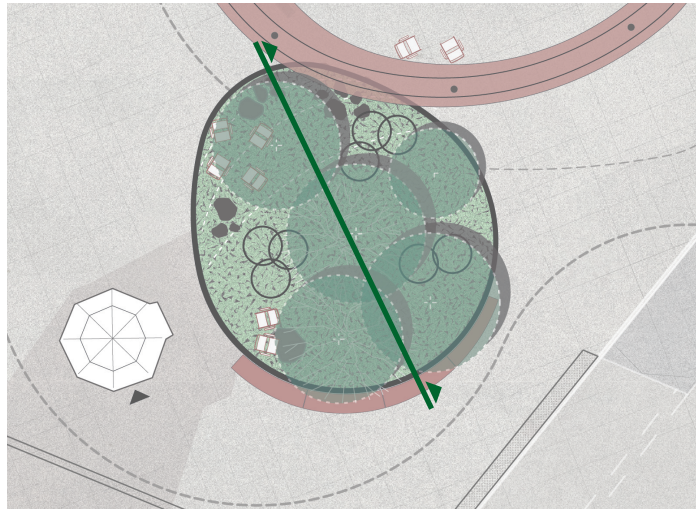
- *Salix caprea* (núverandi tré)
- *Sg Sorbus aucuparia*
- *Sm Sorbus mougeotti*
- *SuD Sorbus ulleungensi* 'Dodong'
- *SaD Sorbus decora* 'Dimon'
- *Si Sorbus intermedia*
- *Ag Alnus glutinosa*

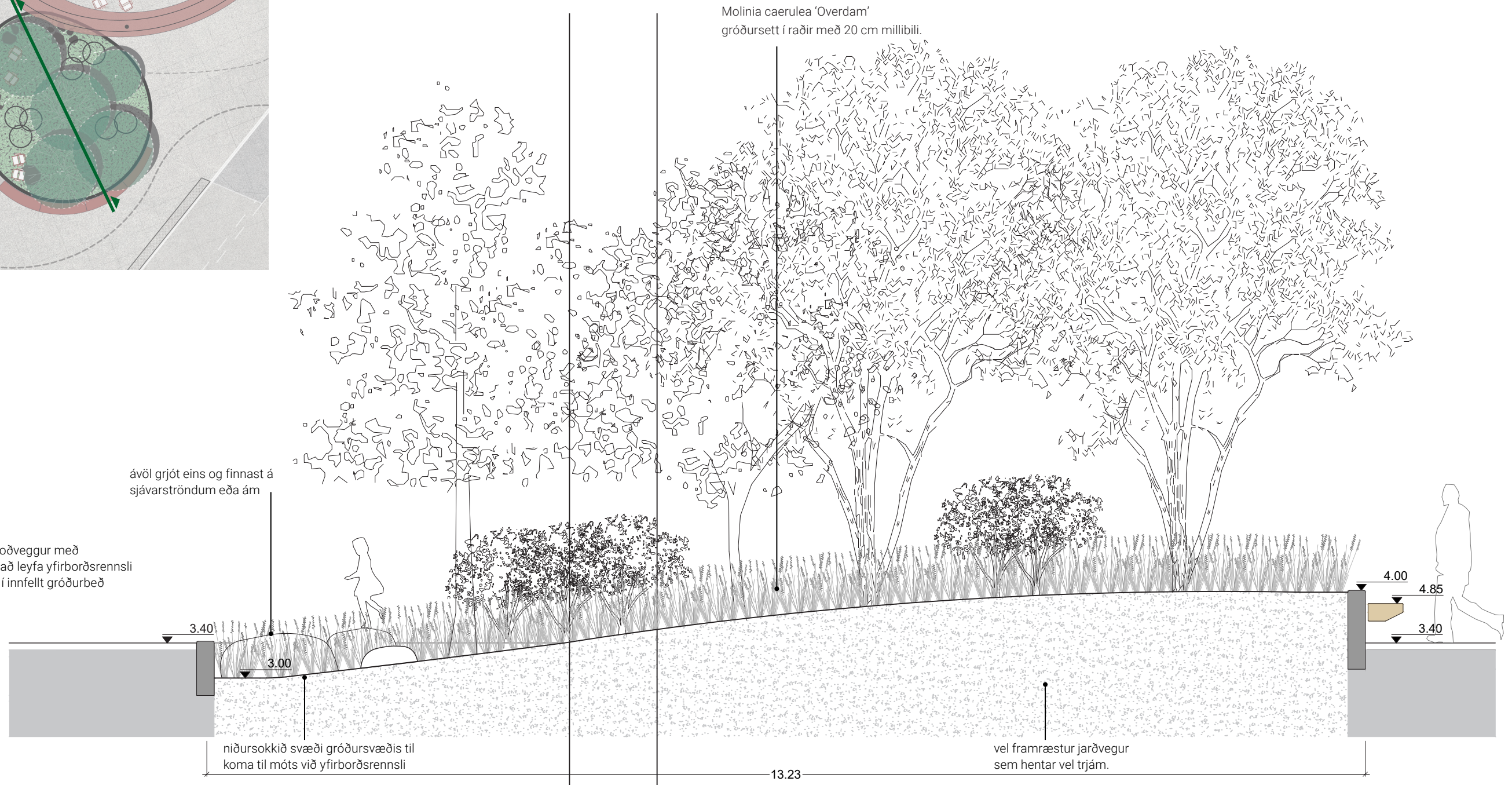
LANDSLAG / LANDMÓTUN GRÆNNA BEÐA

Græn beð virka sem vaðsvæði og vatnssöfnunarsvæði fyrir flesta fleti torgsins. Plöntur verða því í blautu umhverfi. Landslag í grænum beðum gegnir mikilvægu hlutverki við að skapa aðstæður fyrir plöntur sem höndla blautar aðstæður hverju sinni og þeim sem þola það að vissu leyti. Vatnselskandi gróður í gróðursetningarkerfinu eins og Alnus tré og Calamagrostis grös eru staðsett í neðsta hluta beðanna. Annar gróður eins og Sorbus tré og Molinia grös þola blautar aðstæður en þurfa vel framræstan jarðveg. Þessi gróður er staðsettur í hærri hlutum grænna beða, annaðhvort á sléttu við gangstéttina eða hærra. Á heildina litið ætti jarðvegur grænna beða að vera vel framræstum jarðvegi til að koma til móts við lífsskilyrði alls gróðurs.

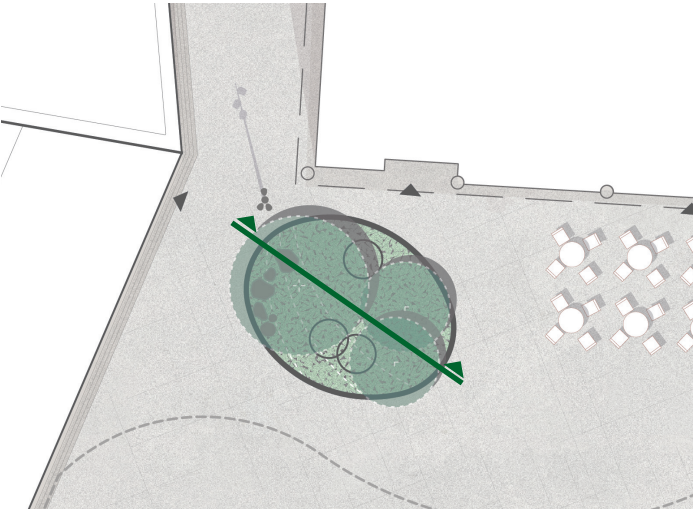

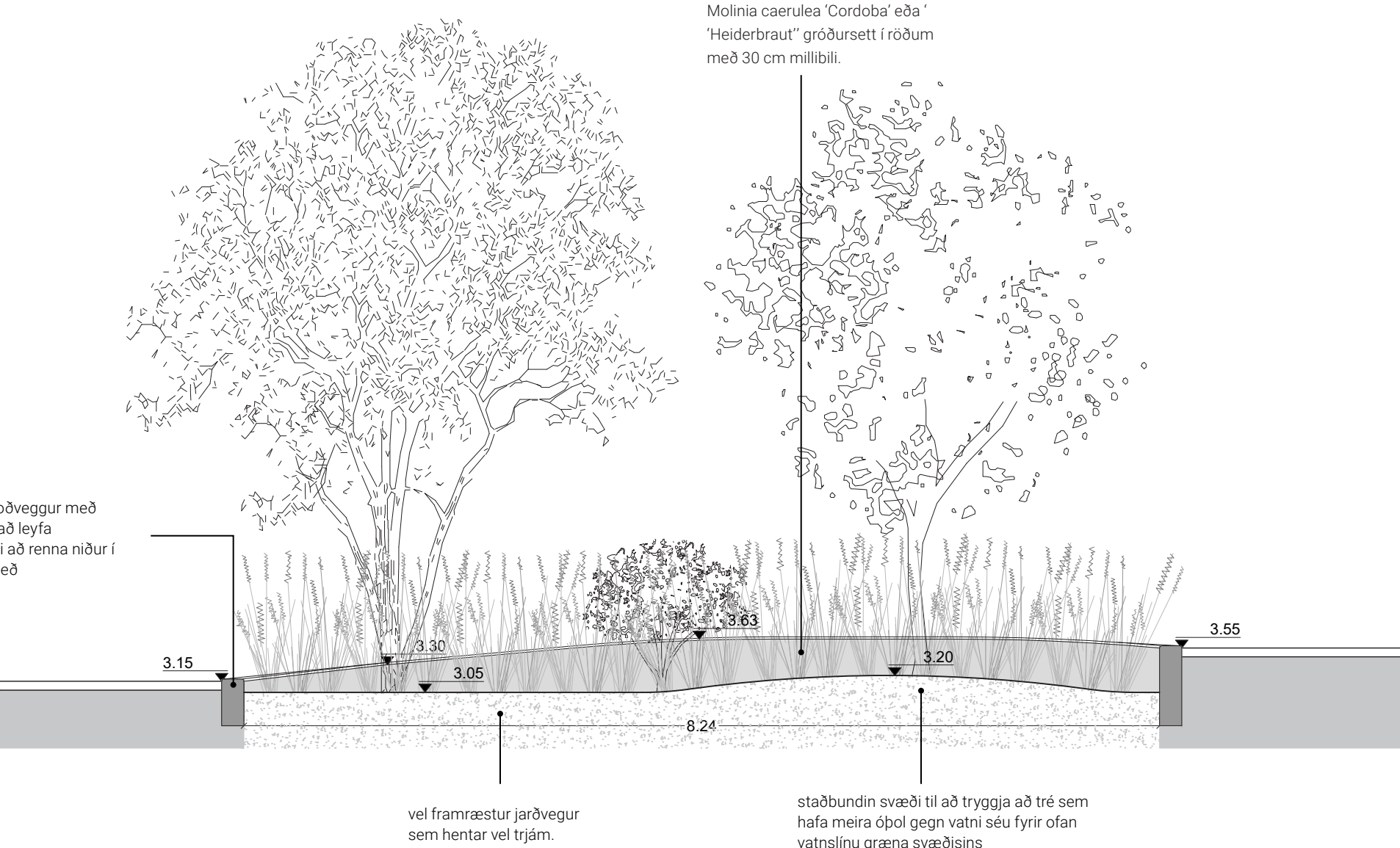
basaltsteins stoðveggur með
vatnsrásum til að leyfa yfirborðsrennsli
að renna niður í innfellt gróðurbeð

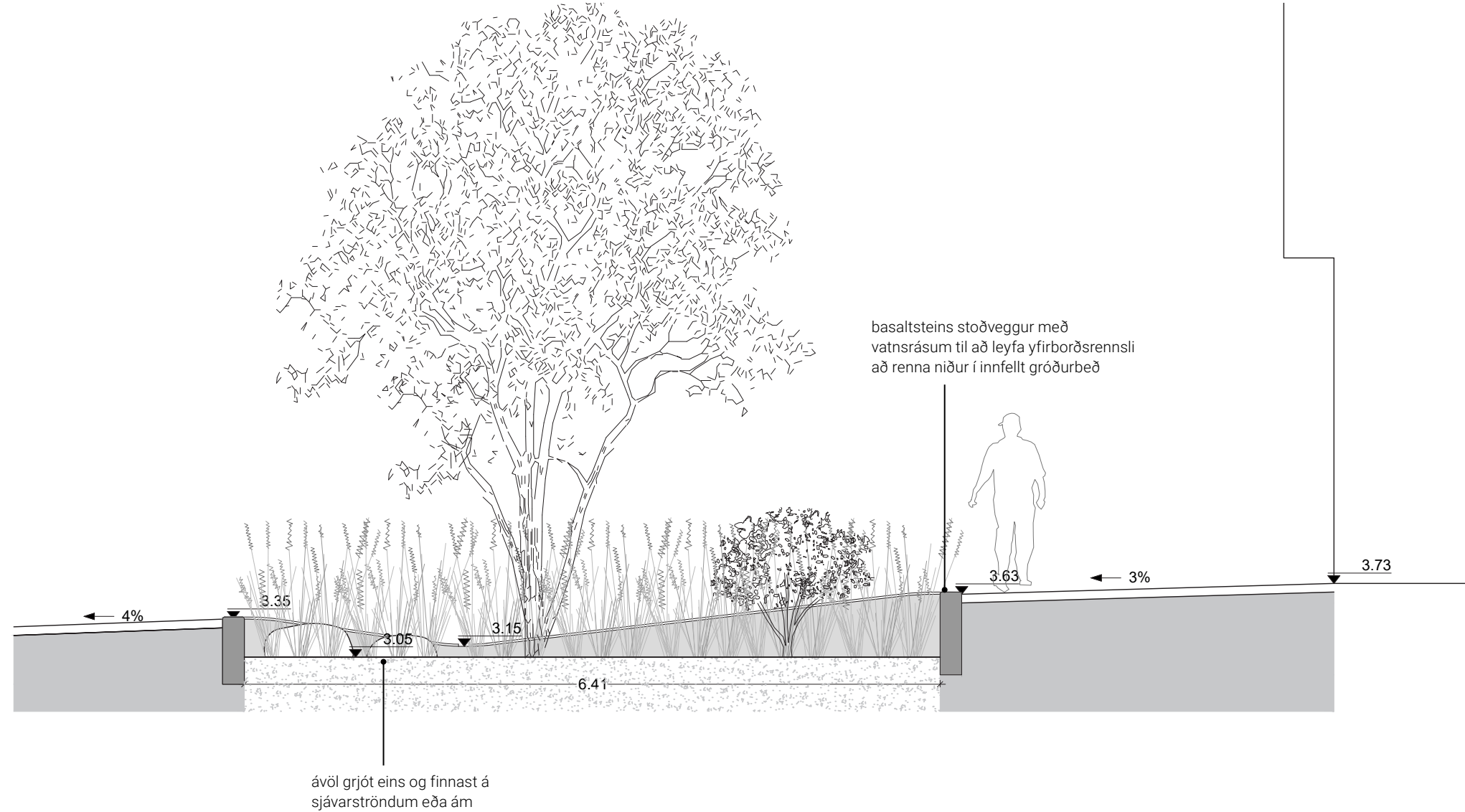
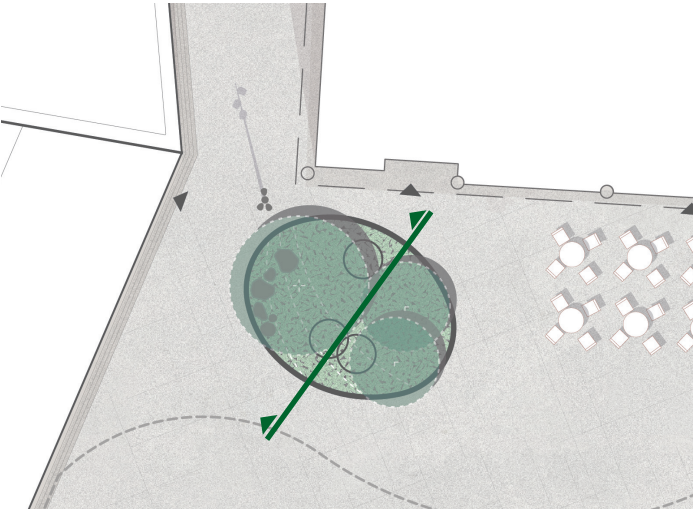
GRÆNT SVÆÐI 2 - KENNISNIÐ
mælikvarði 1:50

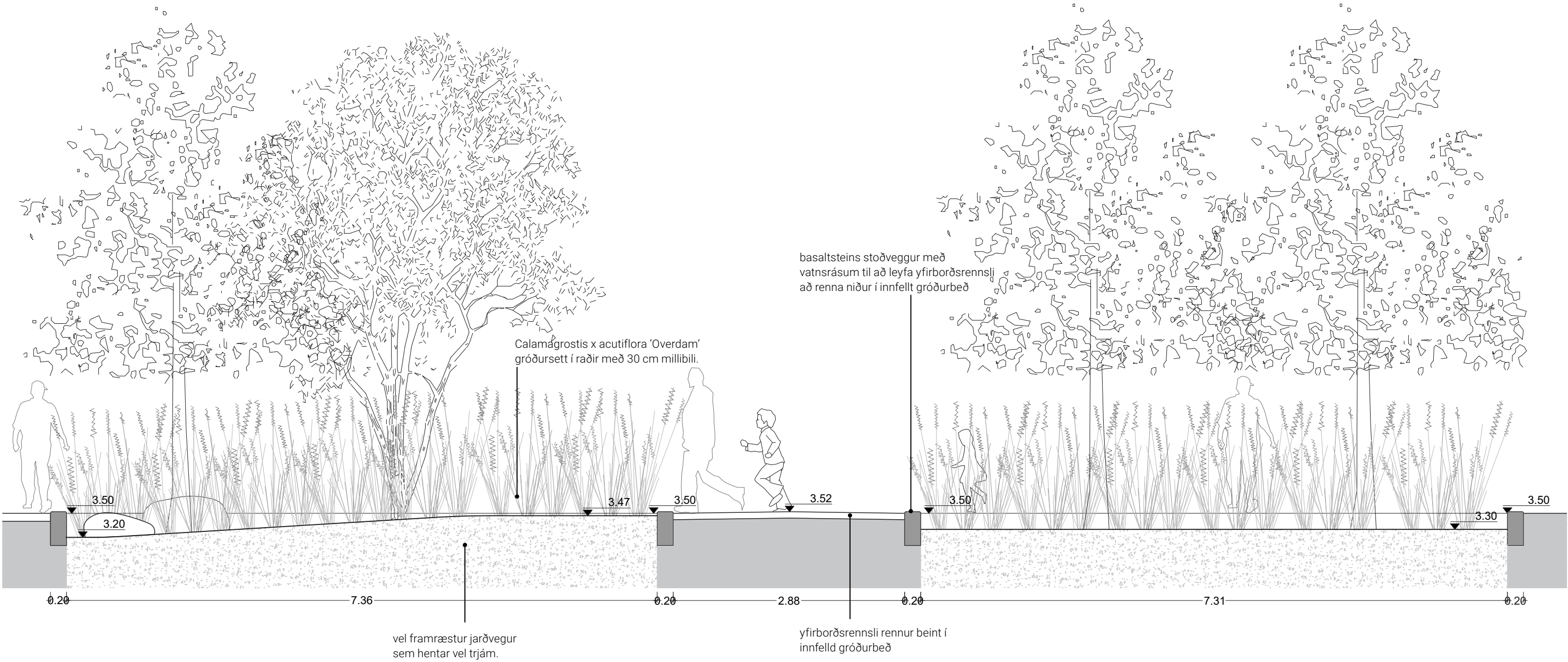
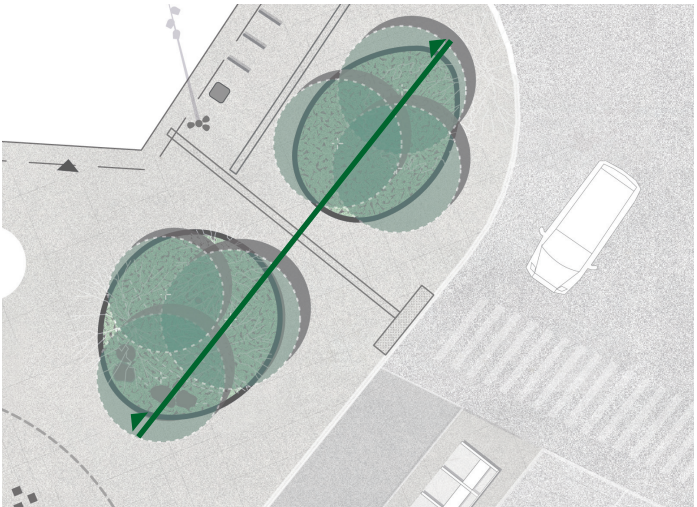
basaltsteins stoðveggur með
vatnsrásum til að leyfa
yfirborðsrennsli að renna niður í
innfellt gróðurbeð

GRÆNT SVÆÐI 2 - KENNISNIÐ
mælikvarði 1:50

GRÆNT SVÆÐI NORÐAUSTUR - KENNISNIÐ
mælikvarði 1:50

NEYÐARAKSTUR, AÐFÖNG OG HJÓLASTÆÐI

SAMNÝTT SVÆÐI OG HJÓLASTÆÐI

Torgið er sameiginlegt rými þar sem allir, óháð samgöngumáta, deila sama rýminu. Grunnhugmyndin um sameiginlegt rými er að rýmið sé samhangandi og án hindrana (t.d. enginn hæðarmunur, skilti, afmörkun o.s.frv.) Hjólastígur meðfram Lækjargötu stoppar við torgið og hjól þurfa að fara yfir torgið með varúð. Hjólastæði með hjólagrindum eru staðsett á jöðrum torgsins, skammt frá Borgarlínupallinum. Reiðhjólagrindur eru einfaldar í sama lit (RAL 7016) og (stál)yfirborðsmeðferð og á ljósastaurum og sorptunnum.

NEYÐARAKREIN

Nægilegt rými er á torginu fyrir neyðarakrein sem staðsett er norðan-og vesturmegin við Bauginn, með aðgengi frá Lækjargötu til Austurstrætis.

SORPTUNNUR

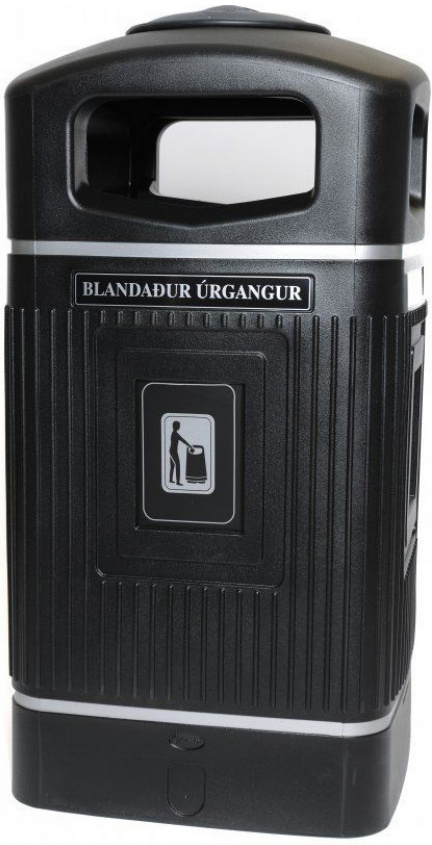
Sorptunnur eru staðsettar á brúnum torgsins, nálægt ljósastaurum og hjólastæðum, þar sem nærvera þeirra hindrar ekki flæði á torginu og ímynd þess.

RAFMAGN

Rafmagnskassar eru geymdir neðanjarðar og hægt er að lyfta þeim á yfirborðið þegar þörf krefur. Þeir eiga að vera klæddir með hellulögnum eins og notað er í restinni af torginu.

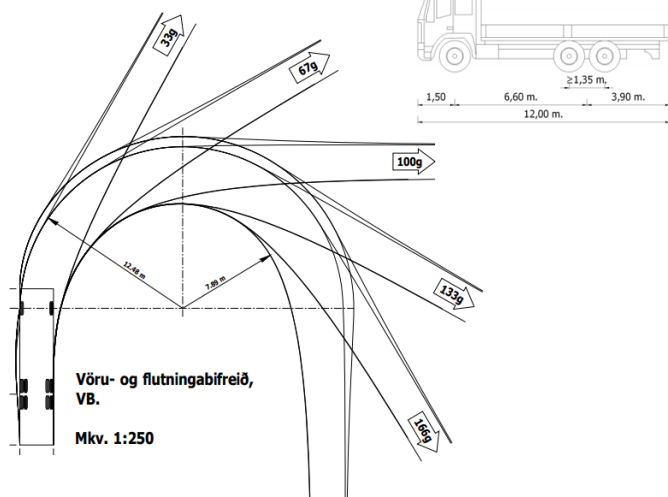
EINFÖLD OG NÚTÍMALEG GÖTUGÖGN

Götugögn sem ljósastaurar, hjólastæði og sorptunnur hafa einfalda hönnun og dökka litatóna (RAL 7016). Þau virðast nánast hlutlaus. Með því helst athyglín á hinni fallegu borgarmynd sjálfri.

- hjólastæði
- sorptunnur
- svæði helsta reiðhjólafláðis
(samnýtt rými; hjólastígur ekki tilgreindur)
- neðanjarðar rafmagnsstöð
- staðsetning matvagna

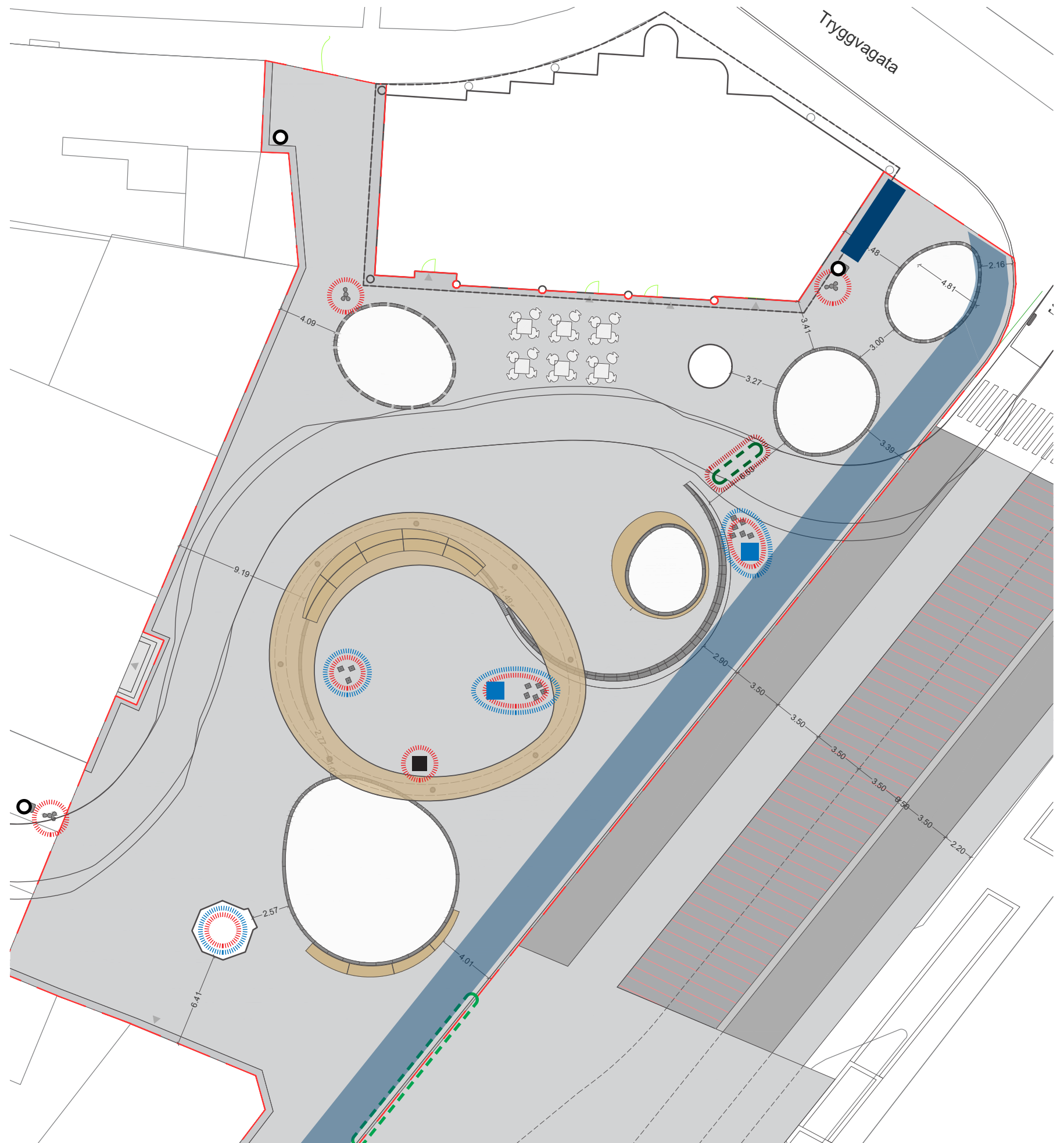
akstur neyðarþjónustu
(hámarksstærð ökutækja)

- Lækjargata - akrein í eina átt
- Borgarlínubraut
- Straumur/spenna sem þarf fyrir eftirfarandi prógram
(sjá lýsingaráætlun fyrir Bauginn, lýsingu undir sætum)¹
- Vatn sem þarf til eftirfarandi prógram¹
- Gosbrunadæla/viðhaldshola í gangstétt¹
- Mögulegt svæði fyrir sjálfvirka polla²
- Mögulegt svæði fyrir endurstaðsetta/endurunna
basaltsteins polla²

¹nákvæmar kröfur um rafmagn, vatnsveitu og gosbrunn verða staðfestar í næsta hönnunarfasa

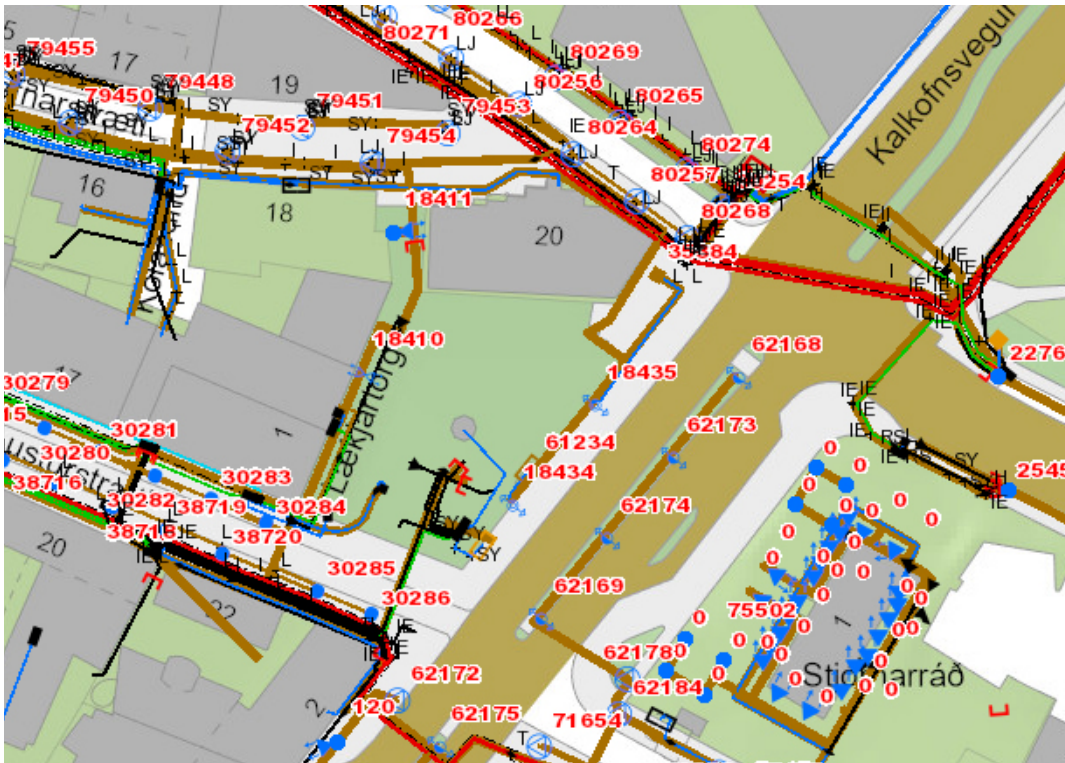
²kröfur og staðsetning steina og sjálfvirkra polla verða staðfestar í næsta hönnunarfasa

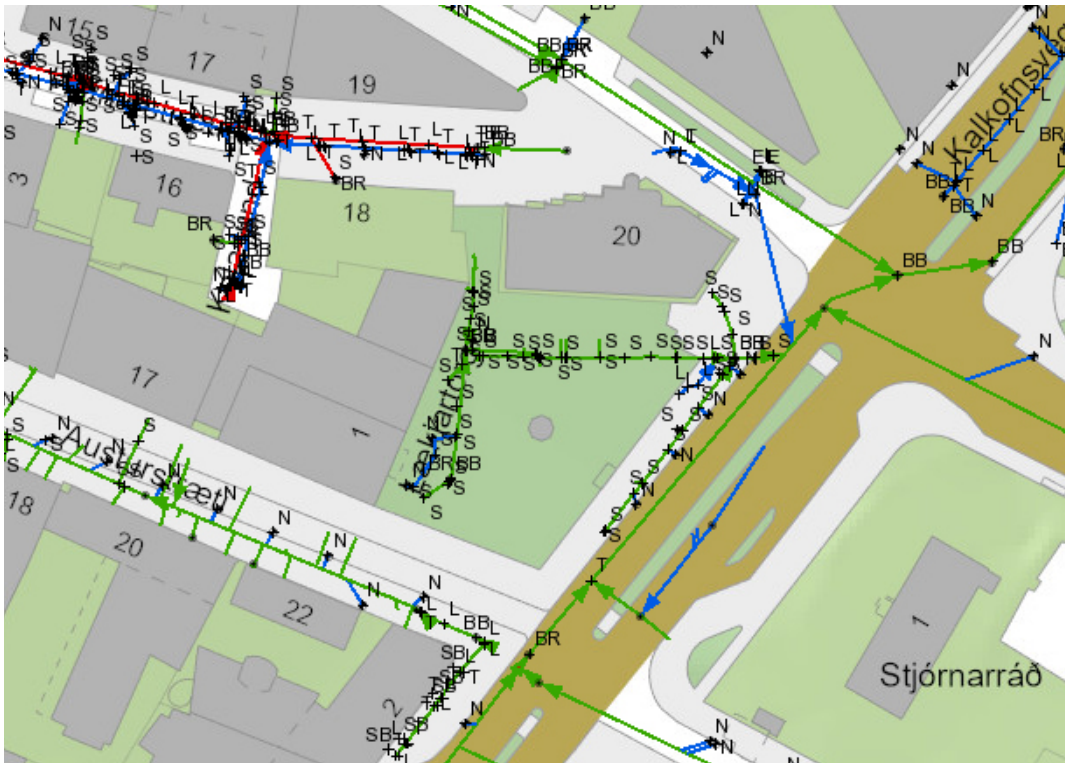
LAGNIR NEÐANJARÐAR

STAÐSETNING LAGNA NEÐANJARÐAR

Flestar lagnir eru staðsettar meðfram vesturhluta torgsins svo sem rafmagnslagnir, fráveitulagnir, götuljósalagnir og heitavatnslagnir.

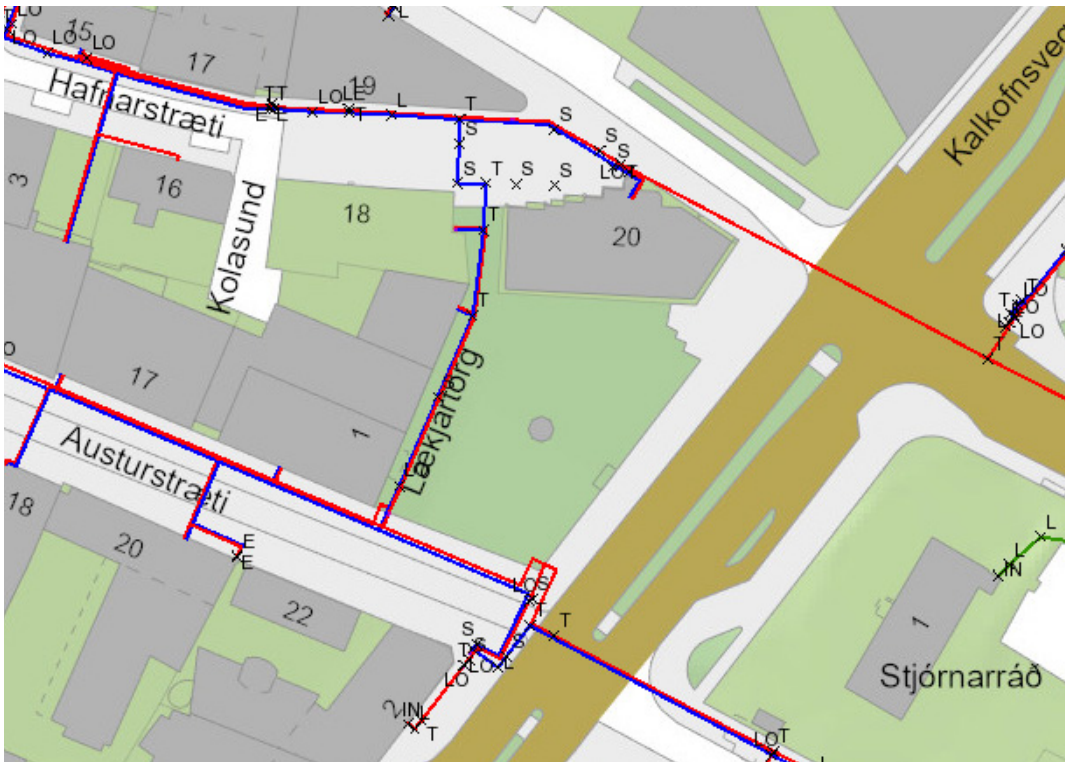
RAFMAGNSLAGNIR

FRÁVEITULAGNIR

GÖTULJÓSLAGNIR

HEITAVATNSLAGNIR

- heitavatnslagnir
- fráveitulagnir
- rafmagns- og götuljósagnir
- svæði þar sem lagnir skarast og ný hönnunarinngrip (lækkuð græn beð eða ný græn svæði)

Hönnun

Karres en Brands
Sp(r)int Studio

Ráðgjöf

Ingenieurbüro Miebach
Kristján Kristjánsson
Steinunn Garðarsdóttir

Verkkaupi

Reykjavíkurborg
Umhverfis- og skipulagssvið (USK)

Karres en Brands
Landscape architecture
Urbanism

Mussenstraat 21
1223 RB Hilversum
The Netherlands

Sp(r)int Studio
architecture, urbanism
and spatial analysis

Tryggvagata 17,
101 Reykjavík,
Iceland

info@karresenbrands.nl
karresenbrands.nl

karl.kvaran@sprint-studio.com
www.sprint-studio.com